

Miljøgodkendelse
af husdyrbruget
Uur Hedebrug,
Toftlundvej 7B,
7340 Ikast

- efter § 12 i Lovbekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug

Godkendelsesdato: 29. september 2011

Gert Ladegaard Jensen
Toftlundvej 7B
7430 Ikast

Afgørelse af ansøgning om miljøgodkendelse af husdyrbruget, Toftlundvej 7B, 7430 Ikast

Ansøgning

Ikast-Brande Kommune har den 14. marts 2011 modtaget en ansøgning om miljøgodkendelse af husdyrbruget på Toftlundvej 7B, 7430 Ikast, matrikel nr. 6ao m.fl. LI. Nørlund, Ikast omhandlende følgende:

- Udvidelse af dyrehold fra 194,27 til 388,54 DE¹ i svin, svarende til en ændring **fra** en årlig produktion på:

- 200 søer på friland (årsdyr²)
- 25 orner på friland
- 4.000 smågrise (7,2-35 kg) i to-klimastald med delvist spaltegulv
- 4.000 slagtesvin (35-114 kg) på delvist spaltegulv, 50-75 % fast gulv

Til en årlig produktion på:

- 400 søer på friland (årsdyr)
- 50 orner på friland
- 8000 smågrise (7,3-35 kg)
- 8000 slagtesvin (35-114 kg)

- Ændring i anlæg:

- etablering af en slagtesvinestald på ca. 725 m², hvoraf ca. 147 m² er uoverdækket udeareal med spalter
- etablering af en slagtesvinestald på ca. 2.880 m², hvoraf ca. 575 m² er uoverdækket udeareal med spalter
- etablering af 4 siloer, 2 ved hver af de nye stalde. De bliver maksimalt 3x3 meter i grundflade og med en maksimal højde på 12 meter og fremstillet i glasfiber eller stål

¹ DE = dyreenhed. Dyreenheder er i nærværende sag beregnet efter den nye dyreenhedsberegning, jævnfør bilag 2 i ændringsbekendtgørelse nr. 717 af 2. juli 2009.

² Årsdyr = et begreb, som anvendes i forbindelse med beregningen af bidraget af kvælstof fra visse kategorier af husdyr. Bidraget fra et årsdyr beregnes ud fra 365 såkaldte foderdage.

Ikast-Brande Kommune har kontrolleret, at der er overensstemmelse mellem ansøgningen og kommunens registreringer, se efterfølgende *Baggrund for afgørelsen om miljøgodkendelse af husdyrbruget Toftlundvej 7B, 7430 Ikast.*

Afgørelse om miljøgodkendelse

Ikast-Brande Kommune godkender hermed udvidelse af dyrehold **fra** 200 søer, 25 orner, 4000 smågrise (7,2-35 kg) og 4000 slagtesvin (35-114 kg) **til** 400 søer, 50 orner, 8000 smågrise (7,3-35 kg) og 8000 slagtesvin (35-114 kg), svarende til maksimalt 388,54 DE i svin efter ændringen, på ejendommen beliggende Toftlundvej 7B, 7430 Ikast, matr. nr. 6ao, m.fl., Ll. Nørlund, Ikast. Ikast-Brande Kommune godkender ligeledes etableringen af to slagtesvinestalde: en på ca. 725 m², hvoraf ca. 147 m² er uoverdækket ude areal med spalter og den anden på ca. 2.880 m², hvoraf ca. 575 m² er uoverdækket udeareal med spalter. Begge stalde ligger øst for eksisterende byggeri og i tilknytning her til. Ikast-Brande Kommune godkender desuden: etablering af 4 siloer, 2 ved hver af de nye stalde. De bliver maksimalt 3x3 meter i grundflade og med en maksimal højde på 12 meter og fremstillet i glasfiber eller stål.

Der meddeles miljøgodkendelse omfattende bedriftens ansøgte produktionsanlæg samt besætning.

Husdyrbruget blev miljøgodkendt den 28. september 2010 efter § 11 i Husdyrloven og fik udarbejdet et tillæg til godkendelsen den 17. januar 2011. Nærværende miljøgodkendelse, med de tilknyttede vilkår og forudsætninger, erstatter vilkår og forudsætninger for husdyrbrugets drift, som har været stillet og forudsat i forbindelse med tidligere vurderinger af husdyrbrugets virkninger på miljøet.

Udover miljøgodkendelse af bedriftens ansøgte produktionsanlæg samt besætning, meddeles der ved denne skrivelse:

- miljøgodkendelse til udbringning af husdyrgødningen fra produktionen på de arealer – og i det omfang – som fremgår af bilagene
- at der kan dispenseres fra afstandskravet til naboskel, da der er tale om afstanden fra en eksisterende bygning, som blev opført i 1999, hvor afstandskravet kun var 15 m

Afgørelsen om miljøgodkendelse er truffet på grundlag af ansøgningen – herunder af de beregningsmodeller, der indgår i IT-ansøgningssystemet på www.husdyrgodkendelse.dk. Modellernes beregningsgrundlag og normtal er dem, som lå til grund for ansøgningssystemet den 21. juli 2011 - datoen for den sidste version af ansøgningen i IT-ansøgningssystemet. Derudover er afgørelsen truffet på baggrund af kommunens registreringer og vurderinger. Se i den forbindelse *Baggrund for afgørelsen om miljøgodkendelse af husdyrbruget Toftlundvej 7B, 7430 Ikast*, med tilhørende bilag.

Miljøgodkendelsen meddeles i henhold til § 12 i *Lovbekendtgørelse nr. 1486 af 4. december 2009 af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug* (med senere ændring), samt reglerne i *Bekendtgørelse nr. 294 af 31. marts 2009 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug* (med senere ændringer).

Da der på baggrund af *Lovbekendtgørelse af lov om miljømål m.v. for vandforekomster og internationale naturbeskyttelsesområder* (Miljømålsloven) endnu ikke foreligger endeligt vedtagne Vand- og Natura 2000-planer – med tilhørende kommunale handleplaner – er projektet som udgangspunkt vurderet ud fra

de generelle beskyttelsesniveauer i bilag 3 i *Bekendtgørelse nr. 294 af 31. marts 2009 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug* (med senere ændringer).

Der gøres opmærksom på, at etablering af de nye anlæg ikke må igangsættes, før der er givet en byggetilladelse fra Ikast-Brande Kommune. I øvrigt gøres opmærksom på, at miljøgodkendelsen ikke fritager fra krav om eventuel tilladelse, godkendelse, dispensation eller lignende efter anden lovgivning og for andre bestemmelser.

Vilkår

Miljøgodkendelsen meddeles under forudsætning af, at de generelle regler i den til enhver tid gældende *Bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v.* og øvrige til enhver tid gældende generelle regler overholdes – samt, at nedenstående supplerende vilkår overholdes:

1. Generelle vilkår

- 1.1. Husdyrbruget skal drives i overensstemmelse med det, der er beskrevet i ansøgningen og i miljøgodkendelsen med tilhørende bilag.
- 1.2. Eventuelle ændringer i ejerforhold – og/eller i hvem der er ansvarlig for husdyrbrugets drift – skal meddeles til Ikast-Brande Kommune.
- 1.3. Husdyrbruget skal aktivt arbejde for at blive en virksomhed, der er på forkant i miljøarbejdet³. Husdyrbruget skal således som minimum have procedurer for korrigerende handlinger ved eventuel overskridelse af generelle miljøregler, og af miljøgodkendelsens vilkår. Disse procedurer kan helt eller delvist være formuleret i en beredskabsplan – jævnfør vilkår 1.5.
- 1.4. Der skal forefindes en til enhver tid opdateret beredskabsplan på husdyrbruget, som fortæller, hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, der kan medføre konsekvenser for det omgivende miljø. Planen skal være tilgængelig og synlig for ejendommens ansatte og andre, der arbejder på bedriften. Beredskabsplanen skal være udarbejdet senest når de nye stalde tages i brug, og indeholde en målfast afløbsplan.
- 1.5. Husdyrbruget skal på Ikast-Brande Kommunes forlangende fremvise dokumentation for størrelsen af den årlige husdyrproduktion, i form af f.eks. gødningsregnskaber, slagteriafregninger og/eller besætningslister.

2. Vilkår med hensyn til begrænsning af ammoniak- og lugtpåvirkning:

- 2.1. Markstakke med komposteret dybstrøelse må ikke placeres nærmere end 100 meter fra naturområde omfattet af § 3 i naturbeskyttelsesloven eller nabobebyggelse.
- 2.2. Der må ikke anbringes svinehytter inden for bufferzone I jf. kortbilag F

³ Se miljøstyrelsens vejledning nr. 6 fra 2004 om differentieret miljøtilsyn (<http://www2.mst.dk/Udgiv/publikationer/2004/87-7614-494-1/pdf/87-7614-494-1.pdf>). I denne vejledning beskrives det, hvordan en virksomhed kan bringe sig på forkant i miljøarbejdet.

- 2.3. Husdyrbrugets interne færdselsarealer skal dagligt renholdes for eventuelt foder- og gødningsspild.
- 2.4. Såfremt der efter Ikast-Brande Kommunes vurdering opstår væsentlige lugtgener, som vurderes at være væsentligt større end det, der kan forventes ifølge grundlaget for miljøvurderingen, kan Ikast-Brande Kommune meddele påbud om, at der skal udarbejdes og gennemføres et projekt med foranstaltninger, som minimerer generne.

3. Vilkår med hensyn til skadedyr:

- 3.1. Der skal på ejendommen foretages en effektiv flue- og skadedyrsbekæmpelse. Såfremt der efter Ikast-Brande Kommunes vurdering opstår væsentlige gener for omgivelserne fra opformering af fluer eller skadedyr på husdyrbruget, kan Ikast-Brande Kommune meddele påbud om, at der skal udarbejdes og gennemføres et projekt med foranstaltninger svarende til de til enhver tid gældende retningslinier fra Statens Skadedyrlaboratorium.

4. Vilkår med hensyn til begrænsning af støj:

- 4.1. Såfremt Ikast-Brande Kommune modtager klager over støj fra husdyrbruget med tilknyttede aktiviteter, og kommunen vurderer, at der er tale om væsentlige støjgener, skal der indsendes dokumentation for overholdelse af nedenstående støjkraV. Husdyrbrugets bidrag til det ækvivalente, korrigerede støjniveau må ikke overstige følgende værdier ved nabobeboelser:

Dag	Tidspunkt	Støjniveau
Mandag - fredag	kl. 7 - 18	55 dB(A) ⁴
Lørdag	kl. 7 - 14	
Mandag - fredag	kl. 18 - 22	45 dB(A)
Lørdag	kl. 14 - 22	
Søndag	kl. 7 - 22	
Alle dage	kl. 22 - 7	40 dB(A)

De anførte grænseværdier for støjbidraget regnes for overholdt, hvis de ikke overskrides af en måling eller beregning, der er midlet over en periode, som afhænger af tidspunktet på døgnet således:

For dagperioden, kl. 7⁰⁰ - 18⁰⁰ alle dage, er måleperioden det mest støjbelastede tidsrum på 8 timer,

for aftenperioden, kl. 18⁰⁰ - 22⁰⁰ alle dage, er måleperioden den mest støjbelastede time, og

for natperioden, kl. 22⁰⁰ - 7⁰⁰ alle dage, er måleperioden den mest støjbelastede halve time.

⁴ dB(A) = Decibel(A)-skalaen som internationalt bruges i forbindelse med måling af svag lyd.

5. Vilkår med hensyn til udbringningsarealer:

- 5.1. Udbringning af husdyrgødning fra produktionen må kun finde sted på de udbringningsarealer, som fremgår af kortbilag B (omdøbes marker vil eventuelle vilkår tilknyttet driften af arealerne stadig være knyttet til netop disse arealer, uanset marknummer).
- 5.2. Udbringningsarealerne må maksimalt tilføres husdyrgødning eller anden organisk gødning i en mængde svarende til et gennemsnitligt kvælstof- og fosforindhold på maksimalt 146,5 kg N pr. ha og 28,4 kg P pr. ha.

6. Vilkår med hensyn til begrænsning af kvælstofudvaskning:

- 6.1. Ejendommen skal drives økologisk.

7. Øvrige vilkår:

- 7.1. Jord, foder, gødning og lignende, som tabes på offentlig vej i forbindelse med husdyrbrugets drift, skal samles op senest ved arbejdets afslutning eller ved den enkelte arbejdsdags afslutning, når arbejdet strækker sig over flere dage.
- 7.2. Ansøger skal senest ved miljøgodkendelsens revurdering redegøre for, om de planlagte tidshorisonter for totalrenovering af de eksisterende stalde nr. 1 og nr. 2 stadig svarer til 15-20 års afskrivningen, eller om de skal totalrenoveres tidligere end forventet.
- 7.3. Der skal søges om tilladelse til nedsivning af regnvandet fra de nye staldbygninger. Tegninger med de nye bygninger og placering af faskinerne skal indsendes sammen med ansøgningen om byggetilladelse.
- 7.4. Al vask af maskiner, redskaber og lignende, hvorfra der kan forekomme gødnings- og foderrester skal ske på et sted, hvor vaskevandet bortledes til gyllebeholder, eller på et areal med plantedække som græs eller lignende, hvor der ikke kan ske overfladeafstrømning til vandindvindingsanlæg, vandløb m.m.

8. Vilkår stillet af Herning Kommune

- 8.1 Der må ikke anlægges markstakke på udbringningsarealerne i Herning Kommune, da de ligger inden for 300 meter af § 3 beskyttet naturområder og inden for områder med fosforklasse 2.

9. Vilkår med hensyn til husdyrbrugets eventuelle ophør:

- 9.1. Ved eventuelt ophør af produktionen skal produktionsanlæg, husdyrgødnings- og foderopbevaringsanlæg tømmes og rengøres grundigt. Beholdere til gylle etc., der er omfattet af kravet om beholderkontrol, skal gøres uanvendelige til opbevaring af gylle, m.m., hvis de afmeldes beholderkontrollen. Alt miljøfarligt affald skal bortskaffes for egen regning efter den til enhver tid gældende lovgivning.

Egenkontrol

Der føres den lovpligtige logbog over gyllebeholdernes flydelag, og gyllebeholderne er omfattet af den lovpligtige beholderkontrol. Der udarbejdes mark- og gødningsplan samt gødningsregnskab efter gældende regler.

- **Driftsforstyrrelser og uheld**

Driftsforstyrrelser og/eller uheld kan primært ske i forbindelse med håndtering af flydende husdyrgødning, olie m.m., samt ved brud på emballage eller beholdere, som anvendes til opbevaring af disse stoffer. Alle uheld og driftsforstyrrelser, herunder eventuelt spild på udendørs arealer, der kan medføre forøget forurening eller indebære fare herfor, skal straks meddeles – ved større uheld, kontakt alarmcentralen (tlf.: 112), ved mindre uheld kontakt Ikast-Brande Kommune, Teknisk Område (tlf.: 99 60 40 00). Udenfor normal arbejdstid kontaktes Teknisk Områdes Servicevagt (tlf.: 97 18 08 09). Ansøger oplyser, at:

- al påfyldning af gyllevogn sker ved sugning fra gyllevogn og foregår under opsyn
- større uheld – som f.eks. brud på gylletanke eller lignende – søges imødegået ved overholdelse af gældende regler for kontrol af beholdere
- Mekanisk udstyr, så som foderanlæg, kontrolleres dagligt for funktionssvigt af medarbejderne i stalden. Der er naturlig ventilation i eksisterende og ansøgt stald, og dermed ingen mekaniske dele, der kan svigte
- Branchekoden fra dansk landbrug omhandlende "god produktionspraksis i primærproduktionen" følges
- Arbejdspladsvurdering (APV) bliver udført
- Der føres logbog over flydelag og samlebrønde ved dræn omkring gylletanke

- **Grønt regnskab**

Såfremt der årligt udarbejdes et grønt regnskab for husdyrbruget, kan regnskabet danne baggrund for ændringer i husdyrbruget, der kan være med til at begrænse forbruget af energi, næringsstoffer, vand m.m., samt til at minimere affaldsproduktionen.

- **Energibesparelse**

Det kan anbefales, at husdyrbrugets ressourceforbrug med mellemrum vurderes af en energikonsulent, der kan synliggøre mulige besparelser på energiforbruget.

Anvendelse af bedste tilgængelige teknik – BAT⁵

Et husdyrbrug bør til stadighed søge at begrænse forureningen ved at indføre og gøre brug af den bedste tilgængelige teknik til at nedbringe eventuelle miljøpåvirkninger og gener fra stalde, husdyrgødningsopbevaringsanlæg m.m. Teknologier til begrænsning af ammoniakfordampning og lugtpåvirkning m.v. samt til bedre udnyttelse af næringsstofferne i husdyrgødning er i stadig udvikling.

Husdyrbruget på Toftlundvej 7B, 7430 Ikast, er omfattet af IPPC-direktivet.

På økologiske bedrifter er det begrænset, hvilke teknologiske virkemidler der er til rådighed, da lovgivningen omkring økologiske svinebrug gør, at de ikke må bruges. Det gælder både i forhold til staldtyper og fodring. Der er dog stadig visse muligheder, og Ikast-Brande Kommune vurderer, at husdyrbruget på Toftlundvej 7B lever op til BAT inden for de forskellige områder:

Foder:

BAT er bl.a. effektiv fodring af dyr. Formålet med den effektive fodring af dyr er at tilføre den nødvendige mængde af nettoenergi, vigtige aminosyrer, mineraler, sporstoffer samt vitaminer med henblik på vækst eller reproduktion, og samtidig mindske indholdet af næringsstoffer i gødningen.

Staldindretning:

Inden for økologisk svinebrug er der ikke samme muligheder for indretning af staldene som ved konventionel svineproduktion. Grisene skal blandt andet have adgang til et udeareal og til et indendørs liggeareal med ren og tør strøelse. Arealet skal være så stort, at alle dyr kan ligge ned samtidig. Det er derfor vanskeligt at reducere emitterende gødningsoverflader. Staldene på Toftlundvej 7B er indrettet med et indendørs areal med dybstrøelse og fast gulv og et udendørs med spalter. Der er overbrusning på spalterne, hvilket er med til at regulere slagtesvinenes gødeadfærd. Smågrisene går i samme type stald.

Forbrug af vand og energi:

Husdyrbruget Toftlundvej 7B opfylder BAT på vandområdet ved at alt drikkevandspild opsamles i fodertrugene. Vandslanger tjekkes regelmæssigt, og overbrusningssystemet er tidsindstillet. Staldene vaskes ikke, så der er ikke noget vandforbrug til rengøring. I forhold til energi benyttes der naturlig ventilation, og der er kun et begrænset antal lyskilder, hvor de fleste er sensorstyret. Herved begrænses energiforbruget til belysning, hvilket vurderes at være BAT.

Opbevaring:

Ansøger opretholder et tæt flydelag på gyllebeholderne. Der føres logbog over flydelagets opretholdelse, og gyllebeholderne gennemgår de lovpligtige eftersyn.

Ikast-Brande Kommune vurderer på baggrund af det oplyste, at husdyrbruget samlet set ved overholdelse af de til enhver tid gældende generelle miljøregler for den pågældende type husdyrbrug og af de supplerende vilkår for miljøgodkendelsen vil anvende den bedste tilgængelige teknik med hensyn til, hvad der er praktisk og økonomisk muligt i branchen og i forhold til den miljøgevinst, der kan dokumenteres opnået ved brug af den pågældende teknik.

⁵ BAT= Best Available Technique (bedste tilgængelige teknik), som skal anvendes jf. EU's IPPC-direktiv (IPPC = Integrated Pollution Prevention and Control).

Miljøgodkendelsens gyldighed

Den planlagte udvidelse af svinebruget skal være påbegyndt inden to år regnet fra den dato, hvor miljøgodkendelsen er meddelt - jævnfør § 33 i *Lovbekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug*.

Hvis miljøgodkendelsen ikke udnyttes helt eller delvist i tre på hinanden følgende år, bortfalder den del af miljøgodkendelsen, som ikke har været udnyttet i de pågældende tre år.

Miljøgodkendelsen har en retsbeskyttelsesperiode på otte år, hvorefter den skal revurderes. Herefter revurderes miljøgodkendelsen hvert 10. år.

Miljøgodkendelsens vilkår skal overholdes fra den dato hvor miljøgodkendelsen er meddelt, medmindre andet fremgår af de enkelte vilkår.

Kommunens samlede miljøvurdering og begrundelse for afgørelsen

Ikast-Brande Kommune vurderer på baggrund af det oplyste:

- at ansøger træffer de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen fra husdyrbruget og til at modvirke eventuelle skadelige virkninger på miljøet
- at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne
- at de kort- og langsigtede miljøpåvirkninger og den samlede miljøpåvirkning fra husdyrbrugets produktion vil begrænses til et acceptabelt niveau, når de til enhver tid gældende generelle miljøregler for den pågældende type husdyrbrug og de supplerende vilkår for miljøgodkendelsen overholdes
- at udvidelsen af husdyrbrugets produktion overordnet betragtet ikke nødvendigvis medfører en øget husdyrproduktion og en øget miljøpåvirkning i regionen, idet strukturudviklingen går mod færre men større bedrifter. Den kumulerede, regionale effekt af husdyrbrugets udvidelse og andre bedrifters udvidelser og deres øgede miljøpåvirkning vil formentlig samlet set – helt eller delvist – blive modvirket af en nedgang i husdyrproduktionen på andre bedrifter
- at husdyrbruget - under overholdelse af de til enhver tid gældende generelle miljøregler for den pågældende type husdyrbrug og af de supplerende vilkår for miljøgodkendelsen - vil anvende den bedste tilgængelige teknik
- at produktionen ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af:
 - nabobeboelser
 - Natura 2000-områder⁶ og natur i øvrigt
 - overfladevand

⁶ Natura 2000-områder: Internationale naturbeskyttelsesområder udpeget på baggrund af EU's habitat- og fuglebeskyttelsesdirektiver.

- grundvand
- landskabelige og kulturhistoriske værdier.

Ikast-Brande Kommunes afgørelse begrundes med ovenstående vurdering, og med at de generelle afstandskrav samt de generelle beskyttelsesniveauer i bilag 3 i *Bekendtgørelse nr. 294 af 31. marts 2009 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug* (med senere ændringer) overholdes. Se endvidere vedlagte *Baggrund for afgørelsen om miljøgodkendelse af husdyrbruget Toftlundvej 7B, 7430 Ikast* med tilhørende bilag.

Offentliggørelse

Ansøgningen blev offentliggjort ved annoncering i *Focus* (tillæg til *Brande Bladet* og *Ikast Avis*) den 29. juni 2011. Offentliggørelsen gav ikke anledning til, at borgere i lokalområdet eller andre indsendte bemærkninger til ansøgningen.

Udkastet til afgørelse om miljøgodkendelse blev sendt i høring den 2. august 2011 hos alle, der er parter i sagen - herunder ejere af nabobeboelser beliggende indenfor konsekvensområdet⁷ og bortforpagtere af udbringningsarealer - samt øvrige, der har ønsket det, på baggrund af den indledende offentliggørelse af ansøgningen - med seks ugers frist til at indsende eventuelle kommentarer. Der er ikke indkommet nogen bemærkninger i forbindelse med høringsperioden.

Afgørelsen om miljøgodkendelse er truffet den 29. september 2011, og offentliggøres i *Focus* den 5 oktober 2011.

Klagevejledning

Der kan efter kapitel 7 i *Lovbekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug* klages over kommunens afgørelse. Klagefristen udløber fire uger efter offentliggørelsen - det vil sige senest onsdag den 2. november 2011 kl. 15.40.

Følgende kan klage:

Ansøger, Miljøministeren, Sundhedsstyrelsen samt enhver, der må antages at have en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald. Der kan desuden klages af visse organisationer, som angivet i §§ 85-87 i *Lovbekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug*.

Eventuel klage skal være skriftlig og sendes til Ikast-Brande Kommune, Bygge- og Miljøafdelingen, Centerparken 1, 7330 Brande, eller pr. e-mail til teknikogmiljoomraade@ikast-brande.dk. Klagen vil herfra blive sendt videre til Natur- og Miljøklagenævnet, der er klagemyndighed. Ansøger vil få besked, hvis andre klager over afgørelsen.

Natur- og Miljøklagenævnet kan bestemme, at klagen har opsættende virkning på udnyttelsen. Udnyttelse af godkendelsen i klageperioden, og imens eventuel klage behandles, sker derfor på eget ansvar.

⁷ I henhold til Miljøklagenævnets praksis opfattes naboer inden for et beregnet konsekvensområde, der udregnes efter den såkaldte FMK-vejledning, som klageberettigede.

For at få behandlet en klage hos Natur- og Miljøklagenævnet skal klager indbetale et gebyr til Natur- og Miljøklagenævnet. Klagegebyret er fastsat til 500 kr. for privatpersoner og 3.000 kr. for alle andre klagere, herunder virksomheder, organisationer og offentlige myndigheder.

Klager modtager en opkrævning fra Natur- og Miljøklagenævnet, når nævnet har modtaget klagen fra Ikast-Brande Kommune. Betales gebyret ikke på den anviste måde og inden for den fastsatte frist på 14 dage, afvises klagen.

Gebyret tilbagebetales, hvis:

- 1) Klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves
- 2) Klageren får helt eller delvis medhold i klagen
- 3) Klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Natur- og Miljøklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for at efterkomme afgørelsen som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret ikke.

Ifølge § 90 i *Lovbekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug* kan afgørelsen desuden prøves ved domstolene. Et eventuelt sagsanlæg skal anlægges inden seks måneder efter, at afgørelsen er offentliggjort.

Med venlig hilsen

Jesper Hahn-Pedersen
Chef for Bygge- og Miljøafdelingen

/

Kristine Bollerup
Miljømedarbejder

Bilag:

Baggrund for afgørelsen om miljøgodkendelse af husdyrbruget Toftlundvej 7B, 7430 Ikast, inkl. bilag

Kopi af udkast til afgørelse inkl. bilag sendt til nedenstående, med seks ugers frist til at kommentere udkastet:

Ansøger: Gert Ladegaard Jensen, Toftlundvej 7B, 7430 Ikast

Driftsherre/ejer af søer: Rasmus Henneberg, Toftlundvej 7C, 7430 Ikast

Konsulent: Michael Lyngø Kær, Birk Centerpark 24, 7400 Herning, e-mail: mlk@srvest.dk

Bortforpagtere af udbringningsarealer, samt ejere af aftalearealer, der indgår i miljøgodkendelsen:

Michael Sylvestersen-Platz og Mie Sylvestersen-Platz, Voulund Mark 13, 7400 Herning

Kristian Mortensen, Voulund Mark 2, 7400 Herning

Niels Christian Winther Henneberg, Sønderlandsvej 6, 7430 Ikast

Helene Henneberg Theisen og Søren Henneberg Theisen, Sønderlandsvej 8, 7430 Ikast

Halvor Nielsen, Engvang 2, 7430 Ikast

Ejere af nabobeboelser beliggende inden for et beregnet konsekvensområde med en radius på ca. 990 meter:

Ib Jensen Nielsen, Toftlundvej 7A, 7430 Ikast

Dennis Pedersen og Mette Bjerre, Toftlundvej 9, 7430 Ikast

Gerda Kristensen, Toftlundvej 8, 7430 Ikast

Jørn Peder Olesen, Toftlundvej 10, 7430 Ikast

Martin Alstrup Jensen, Toftlundvej 11, 7430 Ikast

Niels Otto Søndertoft Hansen, Toftlundvej 13, 7430 Ikast

Holger Arne Skov Olesen, Toftlundvej 15, 7430 Ikast

Ib Blaabjerg, Kølkær Hovedgade 102, 7400 Herning (ejer af Toftlundvej 17)

Jeanette Christina Eskerod og Lars Overgaard Pedersen Skousbøll, Toftlundvej 17, 7430 Ikast

Jørgen Møller Poulsen og Ekse Merete Poulsen, Toftlundvej 19, 7430 Ikast

Laila Riise, Kystvej 6, 9280 Storvorde (ejer af Brandevej 23)

Jens Riise og Sonja Marie Riise, Brandevej 23, 7430 Ikast

Carsen Henriksen og Jane Wejs Henriksen, Brandevej 21, 7430 Ikast

Inge Sahl Vinther, Sønderlandsvej 9, 7430 Ikast

Dagmar og Johannes Gravlund, Sønderlandsvej 11, 7430 Ikast

Svend Kristiansen, Sønderlandsvej 10, 7430 Ikast

Verner Axel Jensen, Remmevej 37, 7430 Ikast (ejer af Sønderlandsvej 13)

Igor Kobylunskyy og Volha Kobylunskay, Sønderlandsvej 13, 7430 Ikast

Andre:

Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø – e-mail: dn@dn.dk

Det Økologiske Råd, Blegdamsvej 4B, 2200 København N – e-mail: husdyr@ecocouncil.dk

Kopi af afgørelsen inkl. bilag sendt til:

Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Reventlowsgade 14, 1, 1651 København V – e-mail: ae@aeraadet.dk

Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø – e-mail: dn@dn.dk

Danmarks Sportsfiskerforbund,

- Den centrale miljøafdeling, Worsaaesgade 1, 7100 Vejle – e-mail: lbt@sportsfiskerforbundet.dk
- Vandområdedistrikt 5, Miljøkoordinator Leif H. Poulsen, Rosenhøj 16, 8670 Låsby - e-mail: leif.poulsen@net.telenor.dk

Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V – e-mail: natur@dof.dk

Dansk Ornitologisk Forening, lokalafdeling – e-mail: ikast-brande@dof.dk

Det Økologiske Råd, Blegdamsvej 4B, 2200 København N – e-mail: husdyr@ecocouncil.dk

Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark v./ Formand Niels Barslund, Vormstrupvej 2, 7540 Haderup – e-mail: nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk

Forbrugerrådet, Fiolstræde 17, 1017 København K – e-mail: fbr@fbr.dk

Naturstyrelsen Vestjylland, Holstebrovej 31, 6950 Ringkøbing – e-mail: ves@nst.dk

Sundhedsstyrelsen, Embedslægerne Midtjylland, Lyseng Allé 1, 8270 Højbjerg – e-mail: midt@sst.dk

Konsulent: Michael Lynge Kær, Birk Centerpark 24, 7400 Herning, e-mail: mlk@srvest.dk

Herning Kommune, Torvet, 7400 Herning, landbrugsgruppen@herning.dk

**Baggrund for
afgørelsen om miljøgodkendelse af
husdyrbruget Toftlundvej 7B, 7430 Ikast**

Indholdsfortegnelse:

1. Indledning	17
1.1. Ikke-teknisk resumé	17
1.2. Ansøger, ejerforhold og konsulentoplysning	17
1.3. Lovgivningsmæssig baggrund	18
2. Vurdering af miljøpåvirkning fra anlægget	19
2.1. Anlæggets beliggenhed	19
2.2. Anlæggets indretning	21
2.3. Besætnings sammensætning og staldtype	22
2.4. Husdyrgødningsproduktion og opbevaringsanlæg	23
2.5. Ammoniakfordampning fra stald og gødningsopbevaringslager	25
2.5.1. Ammoniak og natur	25
2.6. Lugtgener fra produktionsanlægget	29
2.7. Ressourceforbrug og øvrige miljøpåvirkninger fra produktionsanlægget	31
2.7.1. Vandforbrug	31
2.7.2. Afledning af vand	31
2.7.2.1. Sanitært spildevand	31
2.7.2.2. Spildevand fra rengøring	31
2.7.2.3. Tagvand	31
2.7.2.4. Befæstede arealer	32
2.7.3. Energiforbrug	32
2.7.4. Foderstoffer	33
2.7.5. Kemikalier m.v.	33
2.7.6. Affald	33
2.7.7. Skadedyr	34
2.7.8. Støv	34
2.7.9. Støj	34
2.7.10. Lys	35
2.7.11. Transporter til og fra anlægget	35
3. Anvendelse af bedste tilgængelige teknik – BAT i forhold til anlægget	35
3.1. BAT i forhold til management	37
3.2. BAT i forhold til foder	38
3.3. BAT i forhold til staldindretning	38
3.4. BAT i forhold til vand- og energiforbrug	39
3.5. BAT i forhold til opbevaring og behandling af husdyrgødning	40
4. Vurdering af miljøpåvirkning fra udbringningsarealer	42
4.1. Udbringningsarealernes beliggenhed	42
4.2. Harmonikrav, tildeling af husdyrgødning og udbringningsmetode	43
4.3. Forbrug af handelsgødning, kemikalier m.m.	44
4.4. Lugt-, støv- og støjgener fra udbringningsarealer	44
4.5. Grundvand	44
4.6. Overfladevand	45
4.6.1. Kvælstofudvaskning	46
4.6.2. Fosforoverskud	48
4.6.3. Gældende målsætninger	49
4.7. Natur	51
4.7.1. Beskyttede naturtyper	51
4.7.2. Natura 2000-områder	51
4.7.3. Plante- og dyrearter med særligt strenge beskyttelseskrav (Bilag IV-arter)	53
5. Anvendelse af bedste tilgængelige teknik – BAT i forhold til udbringningsarealer	54
6. Landskabelige og kulturhistoriske værdier	55
6.1. Landskabelige værdier	55
6.2. Kulturhistoriske værdier	56
7. Nabokommunehøring	58
8. Alternative muligheder, 0-alternativet og ophør af driften	58
9. Bilagsfortegnelse	59

1. Indledning

1.1. Ikke-teknisk resumé

Ansøger søger om at udvide dyreholdet fra 200 søer, 25 orner, 4000 smågrise (7,2-35 kg) og 4000 slagtesvin (35-114 kg) til 400 søer, 50 orner, 8000 smågrise (7,3-35 kg) og 8000 slagtesvin (35-114 kg), svarende til maksimalt 388,54 DE i svin efter ændringen, på ejendommen beliggende Toftlundvej 7B, 7430 Ikast, matr. nr. 6ao, m.fl., Ll. Nørlund, Ikast.

Der søges ligeledes etableringen af to slagtesvinestalde: en på ca. 725 m², hvoraf ca. 147 m² er uoverdækket ude areal med spalter og den anden på ca. 2.880 m², hvoraf ca. 575 m² er uoverdækket udeareal med spalter. Begge stalde ligger øst for eksisterende byggeri og i tilknytning her til. Ikast-Brande Kommune godkender desuden: etablering af 4 siloer, 2 ved hver af de nye stalde. De bliver maksimalt 3x3 meter i grundflade og med en maksimal højde på 12 meter og fremstillet i glasfiber eller stål.

Ikast-Brande Kommune skal i henhold til blandt andet *Lovbekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug* vurdere om den ansøgte udvidelse og fremtidige drift kan gennemføres uden væsentlige virkninger på miljøet. Det er vurderet, at udvidelsen kan gennemføres, hvorfor denne miljøgodkendelse meddeles. Godkendelsen beskriver kommunens grundlag og vurderinger samt de vilkår, som kommunen har stillet til udvidelsen og den fremtidige drift.

De ansøgte bygninger med besætning samt anlæg til opbevaring af foder og husdyrgødning er vurderet i forhold til blandt andet:

- ammoniakfordampning, lugt, lys, støj og støv fra stalde og opbevaringsanlæg
- opbevaring og bortskaffelse af blandt andet affald og kemikalier
- forbrug af vand, energi og hjælpestoffer
- anvendelse af bedste tilgængelige teknik (BAT)
- landskab.

Ansøgte arealer til udbringning af husdyrgødning er vurderet i forhold til blandt andet:

- grundvand
- overfladevand
- naturområder.

Miljøgodkendelsen af husdyrbruget, Uur Hedegård, Toftlundvej 7B, 7430 Ikast, regulerer driften i otte år, hvorefter godkendelsen skal revurderes på baggrund af de erfaringer, der har været med driften, og den udvikling, der har været i metoder til reduktion af miljøpåvirkningen.

1.2. Ansøger, ejerforhold og konsulentoplysning

Anlægget:

Adresse: Toftlundvej 7B, 7430 Ikast
Ejendomsnummer: 7560012514
Matrikelnummer: 6ao, m.fl. Ll. Nørlund, Ikast
CVR-nummer: 68949815

CHR-nummer: 22921
P-nummer: 1002284568

Ansøger/ejer/driftsherre (mark og slagtesvin):

Navn: Gert Ladegaard Jensen
Adresse: Toftlundvej 7B, 7430 Ikast
Telefonnummer: 97140485
Mobilnummer: 40544643
E-mail: gertladegaard@mail.tele.dk

Driftsherre søger:

Navn: Rasmus Henneberg
Adresse: Toftlundvej 7C, 7430 Ikast
Telefonnummer:
Mobilnummer:
Email:
CVR: 32509215

Konsulent:

Navn: Michael Lynge Kær
Adresse: Birk Centerpark 24, 7400 Herning
Telefonnummer: 70151200
Mobilnummer: 40124057
E-mail: mlk@srvest.dk

1.3. Lovgivningsmæssig baggrund

Når et husdyrbrug af den aktuelle type ønskes etableret, udvidet eller ændret til mere end 210 DE i slagtesvin, skal anlægget med tilhørende udbringningsarealer til den producerede husdyrgødning vurderes i henhold til § 12 i *Lovbekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug*. Denne miljøgodkendelse er således udarbejdet efter *Lovbekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug*, der har indarbejdet EU's VVM-direktiv⁸ og IPPC-direktiv⁹.

I miljøgodkendelsen er der redegjort for konsekvenserne af at udvide husdyrholdet på bedriften, og for påvirkningen af miljøet i bred forstand. Bedriften har ikke biaktiviteter, der i sig selv er omfattet af IPPC-direktivet.

⁸ Rådets direktiv 85/337/EØF om vurdering af visse offentlige og private projekters indvirkning på miljøet med senere ændringer (VVM: Vurdering af Virkninger på Miljøet).

⁹ Rådets direktiv 2008/1/EF om integreret forebyggelse og bekæmpelse af forurening (IPPC: Integrated Pollution Prevention and Control).

2. Vurdering af miljøpåvirkning fra anlægget

2.1. Anlæggets beliggenhed

Ejendommens eksisterende og planlagte produktionsanlæg ligger samlet på adressen Toftlundvej 7B, 7430 Ikast.

Det samlede produktionsanlæg ligger ca. 3,7 km syd for byzonen til Ikast og ca. 8,2 km sydvest for nærmeste sommerhusområde og ca. 2 km sydvest for nærmeste samlede bebyggelse. Afstanden fra det nærmeste staldhjørne til nærmeste nabobeboelse er ca. 219 meter i vestlig retning.

Faktaboks

Jævnfør § 20 i Lovbekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug skal kommunen sikre sig, at risikoen for forurening eller væsentlige gener for omgivelserne begrænses, hvis et anlæg ligger mindre end 300 meter fra:

- en beboelsesbygning på en ejendom uden landbrugspligt, der ligger i en samlet bebyggelse¹⁰ i landzone, og som har en anden ejer end driftsherren
- et eksisterende eller ifølge kommuneplanens rammedel fremtidigt byzone- eller sommerhusområde
- et område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhverv eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.

Derudover gælder en række generelle afstandskrav - se tabel 1:

Tabel 1. Generelle afstandskrav - jævnfør §§ 6 og 8 i Lovbekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug - samt aktuelle afstande fra husdyrproduktionsanlægget på Toftlundvej 7B, 7430 Ikast

	Generelle afstandskrav, m	Aktuel afstand
Ikke-almene vandforsyningsanlæg	25	308 m
Almene vandforsyningsanlæg	50	Ca. 3 km
Vandløb (herunder dræn) og søer	15	Ca. 650 m
Offentlig vej og privat fællesvej	15	195 m
Levnedsmiddelvirksomhed	25	>25 m
Beboelse på samme ejendom	15	261 m
Naboskel	30	25,6* m
Eksisterende eller ifølge kommuneplanens rammedel fremtidigt byzone- eller sommerhusområde	50	3,7 km

¹⁰ Ved en samlet bebyggelse forstås, at der inden for en afstand af 200 meter fra beboelsesbygningen ligger mere end 6 andre beboelsesbygninger på hver sin samlede faste ejendom. Beboelsesbygninger på ejendomme med landbrugspligt efter Landbrugslovens regler samt beboelsesbygninger, der ejes af driftsherren, medregnes ikke.

Område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.	50	1,8 km
Nabobeboelse, Toftlundvej 7A, 7430 Ikast	50	219 m

*afstand fra eksisterende bygninger

Ikast-Brande Kommune konstaterer:

- at det samlede produktionsanlæg vil ligge mere end 300 meter fra:
 - en beboelsesbygning på en ejendom uden landbrugspligt, der ligger i en samlet bebyggelse i landzone, og som har en anden ejer end driftsherren
 - et eksisterende eller ifølge kommuneplanens rammedel fremtidigt byzone- eller sommerhusområde
 - et område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhverv eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lignende
- at de generelle afstandskrav, som nævnt i tabel, 1 er overholdt på nær afstanden til naboskel. Der er tale om afstanden fra en eksisterende bygning, der blev opført i 1999. Der sker ikke bygningsmæssige ændringer i den pågældende stald. Afstandskravet var i 1999 kun 15 m og bygningen er derfor lovligt opført.

Ikast-Brande Kommune vurderer:

- at risikoen for forurening eller væsentlige gener for omgivelserne fra anlægget begrænses, når de til enhver tid gældende generelle miljøregler for den pågældende type husdyrbrug samt de supplerende vilkår for miljøgodkendelsen overholdes
- at der kan dispenseres fra afstandskravet til naboskel, da der er tale om afstanden fra en eksisterende bygning, som blev opført i 1999, hvor afstandskravet kun var 15 m.
- at overholdelsen af de øvrige generelle afstandskrav – i kombination med overholdelse af de til enhver tid gældende generelle miljøregler for den pågældende type husdyrbrug og af de opstillede vilkår for miljøgodkendelsen – vil sikre de pågældende vandforsyningsanlæg, vandløb m.m. samt boligområder m.v. tilstrækkeligt mod væsentlige gener eller forurening fra husdyrbrugets anlæg. Se desuden kommunens vurdering i afsnit 2.5. Ammoniakfordampning fra stald og gødningsopbevaringslager og 2.6. Lugtgener fra produktionsanlægget.

2.2. Anlæggets indretning

Ansøgers oplysninger

Den ene nye slagtesvine stald opføres 10 meter øst for den tidligere godkendte smågrisestald. Den anden nye slagtesvinestald opføres 10 meter øst for den anden nye stald. For enden af de to nye stalde opføres i alt fire foder siloer, to ved hver. I godkendelsen fra 2011 blev stalden længst mod vest godkendt til slagtesvin. I ansøgt drift vil denne stald i stedet være smågrisestald.

Det planlagte byggeri på husdyrbruget indrettes i overensstemmelse med bestemmelserne i *Bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v.* og i den generelle byggelovgivning i øvrigt.

En oversigt af anlæg m.m. fremgår af tabel 2 og 3.

Tabel 2. Oversigt over bygninger, Toftlundvej 7B, 7430 Ikast

Bygning nr. jf. kortbilag A	Anvendelse	Størrelse i m ² /m ³	Gulvprofil	Antal båse/stipladser eller dyr
1	Smågrisestald	ca. 2.600 m ²	Toklimastald, delvis spaltegulv	
2	Smågrisestald	1.110 m ²	Toklimastald, delvis spaltegulv	
3	Maskinhus			
4	Planlager			
5	Foderlade			
6	Værksted			
7	Lade			
8	Stuehus			
9	Garage			
10	Fyrerum/forrum			
11	Gyllebeholder	2.500 m ³		
12	Gyllebeholder	3.000 m ³		
13	Fodersiloer			
14	Ny slagtesvinestald	725 m ³ inkl. udeareal	Delvist spaltegulv, 50-75 %	
15	Ny slagtesvinstald	2.880 m ³ inkl. udeareal	Delvist spaltegulv, 50-75 %	
16	Halmlade	1.350 m ²		

Tabel 3. Oversigt over opbevaringsanlæg og befæstede pladser der anvendes fremover, Toftlundvej 7B, 7430 Ikast

Anlæg	Byggeår	m ² / m ³	Afløb til	Seneste 10 års beholderkontrol ¹¹	Overdækning
Gyllebeholder	1999	2.500 m ³	-	02-06-2009	Flydelag
Ny Gyllebeholder	201?	3.000 m ³			
Gyllekanaler		420 m ³	Fortank	-	
Vaskeplads		300 m ²	Faskine	-	
Eks. fortank	1999	30 m ³	Gyllebeholderen		

Der er en gyllebeholder på ejendommen på 2.500 m³. Derudover vil der bliver opført en i tilknytning til denne på 3.000 m³. Den nye gyllebeholder blev godkendt i tillæg nr. 1. til den tidligere miljøgodkendelse, men er endnu ikke blevet opført. Der udover er der 420 m³ gyllekanaler i smågrisestaldene og i de nye slagtesvinestalde vil der være yderligere opbevaringskapacitet. Fra gyllekanalerne suges gyllen ud med vacuum til en fortank hvorfra gyllen pumpes videre til gyllebeholderen.

Dybstrøelsen fra staldene bliver lagt på forskellige marker og overdækkes, hvis det ikke spredes inden for 7 dage. Der er en eksisterende vaskeplads på ejendommen. Vaskepladsen har olieudskiller og der er afløb til faskine.

2.3. Besætnings sammensætning og staldtype

Ansøgers oplysninger

Besætnings sammensætningen, fordelt på staldtype samt husdyrbrugets årlige produktion ved den nuværende og den ansøgte drift, fremgår af tabel 4.

Tabel 4. Besætnings sammensætning, staldtype og årlig produktion i nudrift og ansøgt drift, Toftlundvej 7B, 7430 Ikast

Husdyrtype, mdr./ vægtklasse	Stald- og gulvtype*	Nudrift		Ansøgt	
		Antal	DE	Antal	DE
Slagtesvin (35-114 kg)	Slagtesvinestald delvis spaltegulv, 50-75 %	4000	122,68	8000	245,36
Smågrise (7,2-35 kg)	To-klimastald, delvis spaltegulv	4.000	22,51	8000	45,02
Årsso, fareperiode, friland	Friland, dybstrøelse	200	15,42	400	28,04
Årsso, løbe og drægtighedsperiode	Friland, dybstrøelse	200	32,49	400	64,98
Orner (slagtesvin)	Friland, dybstrøelse	25 (100)	2,57	50 (200)	5,14
I alt		-	194,27	-	388,54

* jævnfør ansøgningssystemet på www.husdyrgodkendelse.dk

Sørerne går på friland, hvor de har mulighed for at gå i ly i frilandshytter, hvori der er etableret madrasser af halm. Det samme gælder ornerne, der går sammen med en mindre gruppe søer, når søerne skal

¹¹ Jævnfør Bekendtgørelse nr. 723 af 12. september 1997 om kontrol af beholdere for flydende husdyrgødning, ensilagesaft eller spildevand (med senere ændringer), skal åbne og lukkede beholdere til opbevaring af flydende husdyrgødning, ensilagesaft eller spildevand på mere end 100 m³ kontrolleres mindst hver 10 år af en autoriseret kontrollør.

løbes. Markerne hvorpå frilandshytterne står, er delt op i flere dele og hytterne bliver flyttet rundt på de forskellige dele for at opfylde lovgivningen omkring søer på friland.

Søerne går efter faringen med smågrisene i 7 uger. Søerne ejes af Rasmus Henneberg der står for al drift og pasning af søerne og af smågrisene indtil sidstnævnte er 7 uger. Smågrisene bliver herefter solgt videre til Gert Ladegaard Jensen og overflyttet til en af to-klimastaldene med delvis spaltegulv. Når de er ca. 35 kg bliver der flyttet til en af slagtesvinestaldene.

Kommunen vurderer

For et husdyrbrug kan der være en vis variation i den årlige produktion og i fordelingen af de enkelte dyretyper hen over året. Miljøpåvirkningen er forskellig fra dyretype til dyretype og fra staldtype til staldtype, hvorfor miljøvurderingen afhænger af dyresammensætning og fordeling på staldtype. Ikast-Brande Kommunes vurdering er foretaget ud fra en besætning med en årlig produktion, som angivet i tabel 4, på **maksimalt 388,54 DE**.

Det forudsættes, at den årlige produktion:

- ikke overstiger 388,54 DE
- sker jævnt fordelt over året
- maksimalt varierer sammenlagt 5 DE mellem de angivne dyretyper

2.4. Husdyrgødningsproduktion og opbevaringsanlæg

Ansøgers oplysninger

Den projekterede husdyrproduktion med de pågældende staldtyper giver ifølge beregningen i IT-ansøgningssystemet på www.husdyrgodkendelse.dk anledning til en samlet årlig husdyrgødningsproduktion med et indhold af kvælstof (N) og fosfor (P) på i alt ca.: 42.055 kg N og 8.269 kg P hvor af 10.611 kg N og 2.227 kg P afsættes ved græsning.

Der ud over modtager ejendommen også 134 DE kvæggylle fra Isenbjergvej 19, 7361 Ejstrupholm, 32 DE minkgylle fra Toftlundvej 7A, 7430 Ikast og anden organisk gødning fra Brande Kartoffelmelsfabrik svarende til 15 DE (se tabel 5a)

Gødningstype	Kg N	Kg P	DE
Dybstrøelse	5.247	1.289	64,2
Svinegylle	26.197	4.753	231,3
Afsat ved græsning	10.611	2.227	93,0
Kvæggylle	12.666	2.104	134
Minkgylle	3.425	893	32
Anden organisk gødning	1.488	290	15
I alt	59.634	11.556	569,5

Husdyrbrugets opbevaringsanlæg og de enkelte anlægs kapacitet fremgår af tabel 3, og husdyrproduktionens tilførsel til anlæggene er opgjort i tabel 5:

Tabel 5. Tilførsel til opbevaringsanlæg, Toftlundvej 7B, 7430 Ikast

Tilførsel	m ³ /år	Opbevaringskapacitet, mdr.
Gylle	2.956	9,1 mdr.
Dybstrøelse	5.200	
Regnvand på ude areal	1.000	
Regnvand fra pladser	0	

Da de pågældende staldsystemer til økologiske smågrise og slagtesvin ikke findes i ansøgningssystemet er gødningsmængden og næringsstofindholdet et cirka tal ud fra antagelsen om at 1/3 af gødningen bliver afsat i dybstrøelsen og 2/3 på spalterne af slagtesvinene. Derfor er 1/3 af slagtesvinene i ansøgningen sat på dybstrøelse og 2/3 på delvis spaltegulv, for derved at få en fordeling imellem gylle og dybstrøelse. Alle smågrisene går i staldtypen delvist spaltegulv. Modsat slagtesvinene afsætter de langt det meste af gødningen på spaltegulvet og behøver derfor ikke blive opdelt.

Gødningsproduktionen fra den ansøgte besætning på 388,54 DE er beregnet til ca. 3.000 m³ årligt. Inklusiv her i er drikkevandsspild. Her til kommer regnvand på ude arealerne hvilket er ca. 1.000 m³ pr år. Der vaskes ikke i staldene, der er derfor ikke brug for kapacitet til vaskevand. Vaskevand fra vask af maskiner og lignende ledes ikke til gyllebeholderne og skal derfor ikke medregnes i opbevaringskapaciteten.

I alt tilledes der således gyllebeholderne, ca. 4.000 m³ årligt. Der er i ansøgt drift i alt en kapacitet i gyllebeholderne på 5.500 m³. Men der er dog kun reelt 3.000 m³ til rådighed. De sidste 2.500 m³ bruges til opbevaring af ekstern gylle. Opbevaringskapaciteten for flydende husdyrgødning er på den baggrund beregnet til ca. 9,1 måneder.

Der produceres i alt 5.200 m³ dybstrøelse på ejendommen. Dybstrøelsen køres ud hver 3. måned og lægges i markstak to gange om året. De andre to gange køres dybstrøelsen direkte ud. Markstakken lægges på forskellige marker. Dybstrøelsen fra svinehytterne spredes direkte på marken i forbindelse med flytningen af hytterne.

Kommunen vurderer

Ifølge *Bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v.* vil en opbevaringskapacitet svarende til mindst ni måneders produktion normalt være tilstrækkelig til, at udbringningen og gødningsanvendelsen kan ske i overensstemmelse med de generelle miljøregler. På den baggrund vurderes den opgivne 9,1 måneders opbevaringskapacitet at være tilstrækkelig.

Ikast-Brande Kommune vurderer samlet set på baggrund af det oplyste:

- at opbevaring af husdyrbrugets husdyrgødning vil ske på en måde, som er i overensstemmelse med de generelle miljøregler
- at overholdelsen af de generelle miljøregler og af de øvrige opstillede vilkår for miljøgodkendelsen vil medvirke til at begrænse den mulige påvirkning af det omgivne miljø fra opbevaringsanlæggene.

2.5. Ammoniakfordampning fra stald og gødningsopbevaringslager

Ansøgers oplysninger

Da husdyrbruget er et økologisk svinebrug er det ikke omfattet af det generelle reduktionskrav på 25 % med hensyn til ammoniakfordampning i forhold til det pågældende referencestaldsystem - jævnfør bilag 3 i *Bekendtgørelse nr. 294 af 31. marts 2009 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug* (med senere ændringer).

Af tabel 6 fremgår størrelsen af ammoniakfordampningen fra stald og gødningsopbevaringslager, som den er beregnet med beregningsmodellen i IT-ansøgningssystemet på www.husdyrgodkendelse.dk. Ammoniakfordampningen fra det samlede staldanlæg bidrager med ca. 73 % af ammoniakfordampningen fra det samlede produktionsanlæg efter projektets gennemførelse.

Tabel 6. Ammoniakfordampning fra stald og gødningsopbevaringslager omregnet til kg kvælstof (N) pr. år, ansøgt drift, Toftlundvej 7B, 7430 Ikast

Ammoniak tab fra anlæg	Kg kvælstof (N) pr. år
Staldanlæg og lagre omfattet af det generelle ammoniakreduktionskrav, men eksisterende uændret produktion	ca. 364,9 kg N/år
Husdyrproduktion omfattet af det generelle ammoniakreduktionskrav (etableringer, udvidelser, ændringer)	ca. 3261,6 kg N/år
Gyllebeholdere, efter projektets gennemførelse	ca. 534,6 kg N/år
Markstak, efter projektets gennemførelse	Ca. 826,2 kg N/år
Samlet ammoniakfordampning fra stald og lager efter projektets gennemførelse:	ca. 4.987,3 kg N/år

2.5.1. Ammoniak og natur

Faktaboks

Hovedparten af ammoniakdepositionen (kvælstofnedfald) fra et husdyrbrug vil - afhængigt af flere forhold - på et tidspunkt blive afsat i landskabet i større eller mindre afstand fra kilden. Størstedelen af den ammoniakdeposition, som direkte kan henføres til et husdyrbrug, vil formentlig ske i terrænet inden for ca. 1 kilometers afstand fra produktionsanlægget. Ammoniakdeposition er som regel til ugunst for opretholdelse af de naturtyper, der kun har brug for en begrænset næringsstofmængde for at kunne trives. Kommunen er forpligtiget til, at vurdere ammoniakdepositionen i forhold til omkringliggende natur.

Jævnfør *Bekendtgørelse nr. 294 af 31. marts 2009 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug* (med senere ændringer), må der ikke foretages ændringer eller udvidelser af husdyrbrug, der ligger mindre end 300 meter fra de naturtyper, som er omfattet af § 7 i *Lovbekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug* (bufferzone I), hvis det pågældende projekt giver anledning til øget ammoniakdeposition fra produktionsanlægget. Derudover foreskriver de generelle beskyttelsesniveauer, hvor meget ammoniakudledningen maksimalt må øges fra et produktionsanlæg, der ligger mellem 300 og 1.000 meter fra de nævnte naturtyper (bufferzone II).

Inden for bufferzone II differentieres den tilladte merbelastning i forhold til antallet af øvrige ejendomme - der tages højde for den kumulerede effekt af produktionen i zonen. Med øvrige ejendomme forstås ejendomme, hvor et eller flere anlæg har en samlet husdyrproduktion større end 75 dyreenheder, og

hvor disse anlæg er placeret i samme bufferzone og placeret nærmere end 1.000 meter fra dele af staldanlæggene på det husdyrbrug, der skal have en miljøgodkendelse. Der måles fra nærmeste punkt på dele af ansøgers staldanlæg og nærmeste punkt på de øvrige ejendommers staldanlæg.

Den tilladte merbelastning fra husdyrbruget, der ansøger om en miljøgodkendelse i bufferzone II, er således afhængig af antallet af øvrige ejendomme, større end 75 dyreenheder, i samme bufferzone. Hvis der ikke er andre ejendomme, må der fra husdyrbruget, der ansøger om en miljøgodkendelse, være en merbelastning på 0,7 kg N pr. ha pr. år. Er der én ejendom udover husdyrbruget, der ansøger, falder den tilladte merbelastning til 0,5 kg N pr. ha pr. år, og endelig, hvis der er mere end én ejendom udover husdyrbruget der ansøger, må merbelastningen fra husdyrbruget, der ansøger om en miljøgodkendelse, maksimalt være 0,3 kg N pr. ha pr år.

Inden for 1.000 meters afstand fra husdyrbrugets anlæg findes der beskyttede naturtyper, som er omfattet af § 7 i *Lovbekendtgørelse om lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug*. Et hjørne af mark nr. 19-0 og 20-0 (ca. en ½ ha), markerne fungerer som søernes udeareal, ligger inden for bufferzone I, mens ca. 48 ha af søernes areal ligger i bufferzone II.

De øvrige ansøgte bygninger ligger alle uden for bufferzone I og II.

Ud over naturområdet omfattet af § 7 i *Lovbekendtgørelse om lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug* findes der desuden en mindre hede ca. 360 meter fra den nye stald, som er registreret som beskyttet efter § 3 i Naturbeskyttelsesloven¹².

Tabel 6a. Registeret § 3 arealer inden for 0-1000 meter fra anlægget.

DB_Ident	Naturareal	Afstand fra areal (m)	Indenfor Natura 2000 område nr. H64	Målsætning
200152610*	Hede	Ca. 140		Naturområde
200152616*	Hede	273	JA	Særligt værdifuldt
200152619*	Hede	276	JA	Særligt værdifuldt
200155065	Sø	350		Naturområde
200155040	Sø	378		Naturområde
200152615	Hede	413	JA	Særligt værdifuldt
200152601	Hede	463		Naturområde
200155061	Sø	856		Naturområde
200152614	Hede	859	JA	Særligt værdifuldt
200155064	Sø	861		Naturområde
200152602*	Hede	968		Naturområde

*Se figur 1 for beliggenhed

Nærmeste Natura 2000 område, som er til dels sammenfaldende med det nærmeste § 7 område, er Harrild Hede, Ulvemosen og heder i Nørlund Plantage som ligger 1.300 m syd for den nye slagtesvinestald og ca. 20 m fra søernes udeareal.

Der er blevet lavet beregninger til DB_Ident nr. 200152610. Beregningerne viser, at der i alt afsættes 0,7 kg N/ha/år, hvilket er en mer-belastning på 0,5 kg N/ha/år i forhold til situationen før miljøgodkendelsen fra 2010.

¹² *Lovbekendtgørelse nr. 933 af 24. september 2009 af lov om naturbeskyttelse (med senere ændringer).*

Figur 1: Naturområder nær Toftlundvej 7B

Beregningen af ammoniak deposition til DB_ident 200152619 viser, at der afsættes 0 kg N/ha/år i dette naturpunkt. Beregningen til DB_Ident 200152616 viste ligeledes, at der bliver afsat 0,0 kg N/ha/år fra husdyrbruget i ansøgt drift.

Naturområderne fremgår af kortbilag C og D.

Kommunens samlede vurdering i forhold til ammoniakfordampning fra anlæg

Det generelle ammoniakreduktionskrav, som fremgår af *Bekendtgørelse nr. 294 af 31. marts 2009 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug* (med senere ændringer), er ifølge ansøgningen med de tilhørende beregninger overholdt.

Faktaboks

Overholdelsen af det generelle ammoniakreduktionskrav og det generelle beskyttelsesniveau beskytter - ifølge intentionerne bag *Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug* - som udgangspunkt de kvælstoffølsomme naturtyper tilstrækkeligt mod kvælstofpåvirkning fra husdyrbrugs produktionsanlæg.

DB_Ident 200152610: beregning viser, at området kommer til at modtage en samlet merdeposition på 0,5 kg N/ha/år. Kvælstofdepositionen er ifølge 2007-tal fra DMU på 14,7 kg N/ha/år i området omkring den oven viste hede. I 2008 var den i gennemsnit ca. 1 kg/ha/år højere. Tålegrænsen for tør hede ligger i intervallet 10-20 kg N/ha/år. Den anbefalede tålegrænse, når heden ikke plejes ligger på 15 kg N/ha/år. En merdeposition på 0,5 kg N/ha/år til heden vurderes acceptabelt og kræver således ikke dispensation fra naturbeskyttelseslovens bestemmelser.

DB_Ident 200152619. Heden er beliggende i habitatområde H64 og kortlagt som revling-indlandsklit/tør hede (2320/4030) med en beregnet naturtilstand på IV (ringe tilstand). Revlinge-indlandsklit er på udpegningsgrundlaget, hvilket betyder at tilstandsklassen for området skal hæves til minimum klasse II i henhold til forslaget til naturplan. En af truslerne for naturtypen er at mindste tålegrænse for kvælstof er overskredet. Totaldepositionen fra det ansøgte anlæg vurderes at være ca. 0,0 kg N/ha/år, hvilket derfor ikke er en årsag til at naturtypens tålegrænse for kvælstof er overskredet.

DB_Ident 200152616 modtager en merdeposition på 0,0 kg N/ha. Selv om hedearealet er beliggende i habitatområdet er det ikke blevet kortlagt. Der er således ikke for tiden en målsætning for området. Beregning viser at totaldepositionen forventes at blive 0,0 kg N/ha/år. Ligeledes vurderes det heller ikke at få væsentlige konsekvenser for naturtypen.

De øvrige naturarealer indenfor 1000 meter fra anlægget/svinehytterne er primært:

Tør hede med en tålegrænse i intervallet: 10-20 kg N/ha/år (15 kg N/ha/år - anbefalet)
Våd hede med en tålegrænse i intervallet: 10-25 kg N/ha/år (15 kg N/ha/år - anbefalet)
Fattigkær og hedemose med en tålegrænse i intervallet: 10-20 kg N/ha/år (10 kg N/ha/år - anbefalet)

Selv om tålegrænserne for naturtyperne mere eller mindre er overskredet vurderes anlægget ikke at påvirke væsentligt.

Der er registreret § 7 natur indenfor 300 meter fra marken med fritgående grise. Det betyder at den maksimale mængde tilført kvælstof til naturområdet må være 0,0 kg N/ha/år. Beregning til en § 3 beskyttet hede 240 meter længere mod vest, viser en merdeposition på 0,0 kg N/ha/år. Det vurderes at § 7 heden vil modtage omtrent den samme belastning. Ikast-Brande Kommune vurderer i det konkrete tilfælde, at usikkerheden om, hvor meget kvælstof § 7 heden 280 m syd for søernes ude areal modtager er så stor, at der skal stilles vilkår til placeringen af svinehytterne i forhold til bufferzone I jf. vilkår 2.2.

Kravet til ammoniakdeposition fra stald og lager skal, i det konkrete tilfælde, skærpes af hensyn til den kumulative effekt fra andre husdyrbrug, da der ligger et svinebrug over 75 DE ca. 200 m fra søernes udeareal. Maks. mer depositionen er ca. 0,0 kg N/ha for heden beliggende ca. 260 m syd for mark nr. 20-2. Dvs. at det er langt under afskæringskriteriet på 0,5 kg N/ha.

Ikast-Brande Kommune vurderer i det konkrete tilfælde, og på baggrund af de beregninger, der er foretaget, at tålegrænserne ikke overskrides, og at de naturarealer, som ligger i nærområdet omkring produktionsanlægget, ikke er så kvælstoffølsomme, at der helt undtagelsesvist skal stilles yderligere vilkår for at beskytte de pågældende naturområder tilstrækkeligt mod kvælstofpåvirkning fra produktionsanlægget.

Den reelle ammoniakdeposition fra husdyrbrugets anlæg vil afhænge af flere forhold, men ammoniakdepositionen vil især kunne minimeres ved grundig og hyppig rengøring af de overflader, som husdyrgødningen afsættes på i staldene. Kommunen vurderer samlet set på baggrund af det oplyste:

- at husdyrbruget – ved overholdelse af de til enhver tid gældende generelle miljøregler og af de øvrige opstillede vilkår for miljøgodkendelsen – drives således, at påvirkningen på omgivelserne med luftbåret kvælstof fra produktionsanlægget minimeres
- at ammoniakfordampningen fra produktionsanlægget i sig selv ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af de omkringliggende naturområder

2.6. Lugtgener fra produktionsanlægget

Ansøgers oplysninger

Den primære kilde til lugt fra husdyrbrugets anlæg er fra ventilation af staldene. I alle stalde og hytter er der naturlig ventilation. Afhængigt af vejrforholdene kan der forekomme lugtgener fra staldene. Der kan desuden forekomme lugtgener, når gyllen i gyllebeholderne omrøres i forbindelse med udbringningen - dette sker primært om foråret.

Tabel 7 viser de beregnede geneafstande med hensyn til lugt fra staldene efter projektets gennemførelse, som er fremkommet ved brug af de beregningsmodeller, der indgår i IT-ansøgningssystemet på www.husdyrgodkendelse.dk.

Tabel 7. Lugtgeneafstande fra staldene efter projektets gennemførelse, Toftlundvej 7B, 7430 Ikast

Områdetype	Lugtgeneafstand, ansøgt drift, m	Faktisk afstand fra staldanlægget, meter
Byzone	893,1	Ca. 3.700 m
Samlet bebyggelse	683	Ca. 2.000 m
Enkeltbolig ¹³	287*	219 m/316,19**m

*Korrigeret geneafstand.

**Vægtet gennemsnitsafstand

Bygningsmassen kommer til at strække sig over en distance på ca. 130 meter. Lugt beregningen har taget højde for dette. Den ukorrigerede geneafstand, dvs. den afstand hvor i alle staldafsnit indgår og hvor der ikke er korrigeret for vindretning og kumulation, er 333,12 meter. Den korrigerede geneafstand, dvs. den afstand hvor der er korrigeret for vindretning, kumulation og bortscrenede staldafsnit, er 287,01 meter. Staldafsnit bliver bortscrenet, hvis staldafsnittet ligger mere end 1,2 gange geneafstanden fra nabobeboelsen/byzonen.

Der er korrigeret for kumulation, da der ligger en ejendom med mere end 75 DE under 300 meter fra nabobeboelsen. Det drejer sig i om naboens egen minkfarm.

Lugtgenekriteret er overholdt da den korrigerede geneafstand er kortere end den vægtede gennemsnitsafstand, som er på 316,19 meter.

¹³ Beboelsesbygninger på ejendomme med landbrugspligt efter Landbrugslovens regler samt beboelsesbygninger, der ejes af driftsherren, indgår ikke.

Kommunen vurderer

Faktaboks

I *Bekendtgørelse nr. 294 af 31. marts 2009 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug* (med senere ændringer) er der fastsat en række lugtgenekriterier i forhold til de tre områdetyper: byzone, samlet bebyggelse og enkeltbolig på henholdsvis 5, 7 og 15 OU_E^{14} pr. m^3 luft. Lugtgenekriterierne kan betragtes som den maksimale, miljømæssigt acceptable lugtgenebelastning fra en given kilde ved den pågældende områdetype. Ved lugtgeneafstand forstås den beregnede mindste afstand fra staldanlægget til det pågældende område, hvor de i lovgivningen fastsatte lugtgenekriterier med hensyn til de tre forskellige områdetyper netop er opfyldt. Lugtgenekriterierne er overholdt, hvis de fastsatte lugtgenegrænser på henholdsvis 5, 7 og 15 OU_E/m^3 ikke overskrides i mere end 1 % af tiden – svarende til ca. 7 timer i alt om måneden.

Lugtgeneafstandene forøges efter nærmere regler, hvis der inden for 300 meter fra den del af byzone og den pågældende beboelse i samlet bebyggelse, der ligger nærmest det pågældende staldanlæg, er andre husdyrbrug med mere end 75 dyreenheder. Tilsvarende forøges lugtgeneafstanden, hvis der er andre sådanne husdyrbrug inden for 100 meter fra enkeltbolig uden landbrugspligt. Dette sker for at indregne effekten (den kumulative effekt) af den mulige lugtpåvirkning som andre husdyrbrug i området måtte give anledning til.

Lugtgeneafstandene formindskes efter nærmere regler, hvis staldanlægget ligger nord for den pågældende områdetype. Dette begrundes med, at den hyppigste vindretning i Danmark er vestlig og sydvestlig, og at nordenvind typisk forekommer i vinterhalvåret, hvor de relativt lave temperaturer, som regel medvirker til at dæmpe lugtafgivelsen.

Ifølge beregningen er de lugtgenekriterier, som fremgår af *Bekendtgørelse nr. 294 af 31. marts 2009 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug* (med senere ændringer) - i forhold til de tre områdetyper - overholdt i det konkrete tilfælde. Lugtgeneafstandene har skullet forøges af hensyn til vurdering af den kumulative effekt fra andre husdyrbrug.

Ud over de mulige lugtgener fra staldanlægget kan der forekomme lugtgener i forbindelse med omrøring af gyllebeholderne og øvrig gyllehåndtering. Gylleomrøring og øvrig gyllehåndtering sker primært i forbindelse med udbringningen, der hovedsageligt sker om foråret.

Den reelle lugtpåvirkning fra husdyrbrugets anlæg vil afhænge af flere forhold. Lugtpåvirkningen vil dog generelt kunne minimeres ved grundig og hyppig rengøring af de overflader, som husdyrgødning og foderrester afsættes på samt ved minimering af det tidsrum, som gylleomrøring og gylleudbringning foretages i. Ikast-Brande Kommune vurderer samlet set på baggrund af det oplyste:

- at projektets gennemførelse ikke vil medføre væsentlige, forøgede lugtgener fra produktionsanlægget
- at de væsentligste lugtgener fra produktionsanlægget vil ske i forbindelse med gyllehåndtering, mens lugtgenerne vil være mere begrænsede fra staldene generelt

¹⁴ OU_E = Lugt-enheder (Odour Units) bestemt efter den europæiske standard for lugtanalyse, hvor 1 OU_E er grænsen for, hvornår den pågældende lugt kan erkendes.

- at husdyrbruget – ved overholdelse af de til enhver tid gældende generelle miljøregler og vilkår 2.1 og 2.3 for miljøgodkendelsen – drives således, at lugtpåvirkningen på omgivelserne fra produktionsanlægget minimeres, og så de i lovgivningen fastsatte lugtgenekriterier overholdes, og lugtgenegrænserne dermed ikke overskrides i mere end 1 % af tiden.

2.7. Ressourceforbrug og øvrige miljøpåvirkninger fra produktionsanlægget

2.7.1. Vandforbrug

Ansøgers oplysninger

Vand bruges på bedriften først og fremmest til markvanding, der vil være stort set uændret i ansøgt drift. Ellers bruges der vand til drikkevand og en mindre del til husholdning samt stald- og maskinvask (inkluderet i vandforbrug i staldanlægget).

Husdyrbrugets vandindvindingsanlæg samt forbrug fremgår af tabel 8.

Tabel 8. Husdyrbrugets vandindvindingsanlæg og forbrug, Toftlundvej 7B, 7430 Ikast

Boring/vandværk	Anlægsnr.	Forbrug - nudrift, m ³	Forbrug - ansøgt, m ³	Ændring, %
Husholdning, Isenvad Vandværk	-	200	200	0
Staldanlæg, Isenvad Vandværk	-	5500	11.000	100
Markvanding		336.000	336.00	0
		341.700	347.200	1,6

Kommunen bemærker

Det fremgår af tabel 8, at vandforbruget på ejendommen forventes at stige med ca. 2 % i ansøgt drift. Det øgede vandforbrug i staldanlægget afspejler den fordoblede produktion. Det vil være i ejers interesse at minimere driftsomkostningerne med hensyn til vandforbruget, hvorfor Ikast-Brande Kommune antager, at vandspild/forbrug i videst mulig omfang vil blive imødegået, og at der ikke vil forekomme et overforbrug af vand på ejendommen.

2.7.2. Afledning af vand

2.7.2.1. Sanitært spildevand

Ansøgers oplysninger

Spildevand fra husholdningen og andre sanitære tilslutninger føres til godkendt trixtank.

Kommunen konstaterer

Kommunen konstaterer at der ikke sker nogen ændring i forbindelse med udvidelsen.

2.7.2.2. Spildevand fra rengøring

Ansøgers oplysninger

Der vaskes ikke i stalden, og der er derfor ingen spildevand fra rengøring.

Kommunens vurdering

Kommunen konstaterer at der ikke sker nogen ændring ved udvidelsen.

2.7.2.3. Tagvand

Ansøgers oplysninger

Tagvandet fra de eksisterende bygninger bliver ledt til faskine, det samme vil tagvandet fra de nye stalde.

Kommunen vurderer

Ikast-Brande Kommune har tidligere udtalt sig om nedsivning på denne adresse (Miljøgodkendelse af 28. september 2011) og det vurderes at det nye projekt ikke medfører behov for at lave en grundvandsvurdering.

Der skal dog søges om tilladelse til at nedsive regnvandet fra de nye staldbygninger. Tegninger med de nye bygninger og placering af faskinerne skal indsendes sammen med ansøgning.

2.7.2.4. Befæstede arealer

Ansøgers oplysninger

Der er etableret en vaskeplads med olieudskiller og afløb til faskine. Olien medtages af Marius Christensen.

Kommunens kommentar

Kommunen konstaterer, at der ikke sker nogen ændringer i forbindelse med udvidelsen.

2.7.3. Energiforbrug

Ansøgers oplysninger

Elektricitet anvendes til lys, male- og blandeanlæg, korntørring samt vandingsanlæg. Ejendommens årlige elforbrug til produktionen er 150.000 kWh (inkl. vanding) og der forventes ingen væsentlig ændring i dette.

Det årlige energiforbrug omfatter derudover brændstof til traktorer og andre motoriserede køretøjer i forbindelse med markdrift og frilandsøer. Der er et forbrug på cirka 40.000 liter diesellole, og der forventes ingen ændring i dette forbrug.

Der anvendes desuden 300 m³ af eget flis i flisfyr til opvarmning, hvilket forventes at stige til ca. 400 m³, da der fremadrettet også tørres korn via denne.

Husdyrbrugets energiforbrug i nudrift og ansøgt drift fremgår af tabel 9.

Tabel 9. Husdyrbrugets energiforbrug i nudrift og ansøgt drift, Toftlundvej 7B, 7430 Ikast

Ressource	Forbrug - nudrift	Forbrug - ansøgt	Ændring, %
Elforbrug, kWh	150.000	150.000	0
Diesellole, l	40.000	40.000	0

Kommunen bemærker

Som det fremgår af tabel 9, vil forbruget ikke ændre sig i forbindelse med udvidelsen. Energiforbruget bør løbende følges, og forbruget bør af flere årsager til stadighed søges minimeret. Det vil være i ejers interesse at minimere driftsomkostningerne med hensyn til forbrug af energi, hvorfor Ikast-Brande Kommune antager, at der ikke vil blive forbrugt mere energi end nødvendigt på ejendommen.

2.7.4. Foderstoffer

Ansøgers oplysninger

Der opbevares ensilage på ejendommen i form af wrappede baller ved slagtesvinestalden.

Til foderopbevaring forefindes i foderladen: Tre mineralpåslag a to tons, en silo til rapskager a 25 tons, en silo til færdigvarer a to tons, to siloer til færdigvarer a ti tons, seks siloer til korn a to tons, seks siloer til korn a 25 tons, ti siloer til korn a 275 tdr. og et planlager til korn. Til foderopbevaring forefindes desuden to udendørs siloer til færdigfoder a 12 tons ved den ene smågrisestald.

Der er desuden 2 nye mindre siloer i forbindelse ved de eksisterende stalde.

Derudover opføres der to siloer ved hver slagtesvinestald.

Der anvendes halm til etablering af dybstrøelsesarealet i stierne og til madrasser i frilandshytterne samt til etablering af flydelag i den eksisterende gyllebeholder. Der anvendes tørfoder i stalden og på marken.

Kommunens vurdering

Ikast-Brande Kommune vurderer, at foderopbevaringen vil ske uden væsentlige miljømæssige gener.

2.7.5. Kemikalier m.v.

Ansøgers oplysninger

Da besætning og markdrift er økologisk, er der ingen kemikalier på ejendommen.

Kommunens vurdering

Kommunen har ingen kommentarer til ovenstående.

2.7.6. Affald

Ansøgers oplysninger

Animalsk affald opbevares under kadaverkappe på hævet underlag eller i container så der ikke opstår uhygiejniske forhold indtil afhentningen af DAKA.

Der afhentes døde dyr fra ejendommen som gennemsnit 1-2 gange pr uge. Der går maksimalt 48 timer, fra dyrene er tilmeldt DAKA, til de er afhentet. Olie og kemikalieaffald bortskaffes i overensstemmelse med Ikast-Brande Kommunes affaldsregulativ.

Tabel 9a: Olieopbevaring og øvrigt affald

ISAG Kode	Affalds type	Mængde før/efter	Opbevaring	Bortskaffelses metode
19.00	Forbrændingseget	10 m ³	Container i gårdspladsen	Afhentes af Marius Christensen
23.00	Ikke forbrændingseget	400 kg	Lade	Afhentes af Marius Christensen
50.00	Papir/pap	100 kg	Lade	Afhentes af Marius Christensen
51.00	Glas	100 kg	Lade	Afhentes af Marius Christensen
52.00	Plast	50 m ³	Container ved gylletank	Afhentes af Marius Christensen
52.00	Heraf PVC	100 kg	Lade	Afhentes af Marius Christensen

EAK kode	Affalds type	Mængde før/efter	Opbevaring	Bortskaffelses metode
13 02 03 00	Spildolie	400 L	Tromle i lade	Dansk olie Genbrug
18 02 01 00	Kanyler	1 kg	Opbevares i spand i besætningsområdet	Afhentes af Marius Pedersen
02 01 09 00	Kemikalier	Ingen	Ingen	Ingen
20 01 18 00	Medicin	<1 L	Opbevares i spand i besætningsområdet	Afhentes af Marius Pedersen
02 01 02 00	Døde dyr		Kadavarkappe + container	DAKA

Kommunen vurderer

Ikast-Brande Kommune vurderer, at bortskaffelse af døde dyr sker på en miljømæssig forsvarlig måde, og at bortskaffelse af øvrigt affald sker miljømæssigt forsvarligt, når Ikast-Brande Kommunes *Regulativ for erhvervsaffald*¹⁵ efterleves.

2.7.7. Skadedyr

Ansøgers oplysninger

Fluer på ejendommen bekæmpes primært ved at holde en god hygiejne i staldene og udtørring med kalk i forbindelse med udmugning. Der er udlagt rottegift i kasser omkring alle ejendommens bygninger. Der er lavet aftale med ISS herom.

Kommunen vurderer

Ikast-Brande Kommune vurderer på baggrund af det oplyste, at der efter projektets gennemførelse ikke vil ske en væsentlig opformering af fluer og skadedyr på husdyrbruget, og at ejendommens skadedyrsbekæmpelse er tilfredsstillende. Der henvises i øvrigt til vilkår 3.1.

Bemærk at retningslinierne fra Statens Skadedyrslaboratorium opdateres en gang årligt.

2.7.8. Støv

Ansøgers oplysninger

I forbindelse med råvareleverancer og fremstilling af foder kan der opstå støvgener. Støvpartiklerne vil, grundet deres størrelse, være koncentreret i og omkring ejendommens foderlade og blanderum.

Støvgener i forbindelse med transporter på grusvej forventes ikke væsentligt ændret i forhold til den nuværende drift.

Støvgener i forbindelse med opbevaring og tørring af korn på ejendommen, vil ligeledes være koncentreret til området omkring lageret. Støvpartiklernes størrelse og vægt taget i betragtning vil det være usandsynligt, at støv fra denne arbejdsfunktion skulle give anledning til gener i lokalområdet

Kommunens vurdering

Ikast-Brande Kommune vurderer, at eventuel støvafgivelse fra produktionsanlægget ikke vil medføre væsentlige gener ved nabobeboelser og udenfor bedriftens arealer i øvrigt.

¹⁵ Ikast-Brande Kommunes *Regulativ for erhvervsaffald* kan findes på:
http://ikast-brande.dk/dokumenter/071011regulativ_-_erhvervsaffald.pdf .

2.7.9. Støj

Ansøgers oplysninger

Støj kan forekomme fra korntørring, af- og pålæsning af grise, forarbejdning og indtransport af foder, kørsel med landbrugsmaskiner og øvrig transport til og fra ejendommen. Da der er naturlig ventilation i staldene, er der ingen støj fra dette.

Kommunen vurderer

Ikast-Brande Kommune vurderer, at støjafgivelsen fra husdyrbrugets produktionsanlæg generelt vil være lavt. Eventuel støj fra bedriftens interne transportere samt støj fra de forskellige transportere til og fra anlægget, må forventes at blive mere hyppigt forekommende i takt med, at antallet af transportere øges i forbindelse med produktionsudvidelsen – se afsnit 2.7.11. Transportere til og fra anlægget. Ikast-Brande Kommune vurderer, at støjen fra produktionsanlægget med tilknyttede aktiviteter generelt ikke vil give anledning til væsentlige støjgener ved de omkringliggende nabobeboelser. Såfremt der indkommer klager over støj fra produktionsanlægget med tilknyttede aktiviteter, og kommunen vurderer, at der er tale om væsentlige støjgener, skal der indsendes dokumentation for, hvorvidt de specifikke krav, som fremgår af vilkår 4.1., er overholdt.

2.7.10. Lys

Ansøgers oplysninger

Der er meget lidt lys i stalden og det er kun tændt i forbindelse med arbejdet i stalden. Ejendommen har belysning på befæstede arealer og pladser som primært anvendes i årets mørke måneder. Der er tre lamper uden for stalden, som er sensorstyret og der for kun tændt i forbindelse med arbejdet.

Kommunens vurdering

Ikast-Brande Kommune vurderer på baggrund af det oplyste, at anvendelsen af lys i forbindelse med husdyrbrugets produktionsanlæg ikke vil være til væsentlig gene for nabobeboelser og omgivelserne i øvrigt.

2.7.11. Transporter til og fra anlægget

Ansøgers oplysninger

Transporter forekommer i forbindelse med levering og afhentning af dyr, levering af råvarer til foderfremstilling, gylle/gødning, eget korn og lignende. Lastbiltrafikken til ejendommen foregår ad Toftlundvej.

Kørsel med gylle til udbringningsarealerne omkring ejendommen foregår ad en privat grusvej til de nært beliggende arealer og ad Sønderlandsvej, Ejstrupvej og Engvang til de nordlige, mens der den foregår ad Brandevej til de sydlige se kortbilag G. Ekstern gylle kommer af Sønderdalvej - Toftlundvej og derefter ad en privat grusvej.

Transporten af gylle finder sted i forbindelse med udbringningen på markerne i begyndelsen af april, og varer ca. en måned.

Af samtlige transportere til og fra ejendommen er transporten af husdyrgødning den transportform, der udgør den største stigning i antallet af kørsler på offentlig vej.

Tabel 10. Samlet oversigt over det årlige antal transporter samt transporttyper, Toftlundvej 7B, 7430 Ikast

Transporttype	Antal transporter, nudrift	Antal transporter, ansøgt drift	Forskel i antal transporter
Intern gylle	118	177	59
Ekstern gylle	80	80	0
Polte (til)	3	3	0
Slagtedyr	52	78	26
Døde dyr	52	52	0
Korn	5	10	5
Mineraler	4	8	4
Hatting	26	52	26
Dybstrøelse fra markstak	1	10	9
Dagrenovation	26	26	0
I alt:	367	496	129

Det samlede antal transporter til og fra produktionsanlægget øges med ca. 35 % i forbindelse med projektets gennemførelse.

Kommunens vurdering

Ikast-Brande Kommune vurderer på baggrund af det oplyste, at transporterne til og fra husdyrbrugets produktionsanlæg ikke vil være til væsentlig gene for nabobeboelser og omgivelserne i øvrigt, når de til enhver tid gældende generelle regler og de supplerende vilkår for miljøgodkendelsen overholdes.

3. Anvendelse af bedste tilgængelige teknik – BAT i forhold til anlægget

Faktaboks

Et husdyrbrug bør til stadighed søge at begrænse forureningen ved at indføre og gøre brug af den bedste tilgængelige teknik til at nedbringe eventuelle miljøpåvirkninger og gener fra stalde, husdyrgødningsopbevaringsanlæg m.m. Teknologier til begrænsning af ammoniakfordampning og lugtpåvirkning m.v. samt til bedre udnyttelse af næringsstofferne i husdyrgødningen er i stadig udvikling.

For de virksomhedstyper, der er omfattet af den europæiske godkendelsesordning om integreret forebyggelse og bekæmpelse af forurening (IPPC-direktivet¹⁶), udsender EU-kommissionen såkaldte BREF-dokumenter ("BAT reference documents"), som fastlægger, hvad der må betragtes som den bedste tilgængelige teknik inden for de industrielle brancher, som IPPC-direktivet omfatter.

Oplysningskravet vedrørende BAT i forbindelse med ansøgninger om miljøgodkendelse af husdyrbrug er forskelligt afhængigt af brugsstørrelse. For husdyrbrug, der – som i den aktuelle sag – er omfattet af § 12 i *Lovbekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug*, skal redegørelsen som minimum indeholde punkterne management (godt landmandskab), og anvendelse af BAT inden for områderne

¹⁶ Rådets direktiv 2008/1/EF om integreret forebyggelse og bekæmpelse af forurening (IPPC: Integrated Pollution Prevention and Control).

foder, staldindretning, vand- og energiforbrug, opbevaring og behandling af husdyrgødning og udbringning. Redegørelsen skal for svine- og fjerkræbrug omhandle de teknologier, der er beskrevet i EU-kommissionens BREF-dokument om intensivt hold af svin og fjerkræ.

I Teknologiblade og BAT-byggeblade¹⁷ er dokumenteret teknik beskrevet, og der er redegjort for, hvor store reduktioner der kan forventes opnået ved brug af den pågældende teknik, samt hvor store merudgifterne eventuelt vil være. Miljøstyrelsen har oprindeligt valgt ikke at fokusere på markteknik, fodring m.v. i BAT-byggeblade, idet forbedrede metoder i dansk landbrug og generel lovgivning på området vurderes at medføre, at den bedste tilgængelige teknik generelt bliver anvendt.

Ikast-Brande Kommune har fastlagt BAT-niveauet på foder, management, vand- og energiforbrug, samt opbevaring og udbringning af husdyrgødning ud fra BREF-referencedokumentet, mens niveauet for BAT på staldindretning i nye slagtesvinestalde eller slagtesvinestalde, der skal totalrenoveres, er fastsat til Dansk Landbrugs BAT-byggeblad Gr.nr. 106.04-52, jævnfør Miljøklagenævnets afgørelser MKN-130-00552. For BAT staldindretning i eksisterende stalde skal der gives rimelige tidsfrister for, hvornår en eksisterende stald skal leve op til BAT, og at det som oftest betyder, at fristen stilles ud fra det tidspunkt, hvor de eksisterende stalde næste gang skal gennemgribende renoveres. I den forbindelse er gennemsnitslevetiden på et staldanlæg 15-20 år, hvorefter dette skal renoveres gennemgribende.

3.1. BAT i forhold til management

Ansøgers BAT-redegørelse

Godt landmandskab er en vigtig del af BAT. Selv om det er svært direkte at kvantificere miljøfordele, er det tydeligt, at ansvarsbevidst driftsledelse bidrager til en forbedret miljøpræstation for en bedrift med intensiv produktion. I henhold til BREF-dokumentet er det BAT: at identificere og implementere uddannelses- og træningsprogrammer for driftspersonale, at føre journal over vand- og energiforbrug, mængde af husdyrfoder, opstået spild og spredning af uorganisk gødning og husdyrgødning på markerne, at have en nødfremgangsmåde til at håndtere ikke planlagte emissioner og hændelser, at iværksætte et reparations- og vedligeholdelsesprogram for at sikre, at bygninger og udstyr er i driftsklar stand, samt at faciliteterne holdes rene, at planlægge aktiviteter på anlægget korrekt, såsom levering af materialer og fjernelse af produkter og spild, samt at planlægge gødskning af markerne korrekt.

Husdyrbruget Toftlundvej 7B, 7430 Ikast opfylder BAT-kravet i forhold til management ved at:

- Der føres regnskab med vand -og energiforbrug via den årlige opgørelse fra forsyningsvæsnets
- Antallet af dyr optælles en gang årligt ved kalenderårets slutning og indberettes til CHR-registeret
- Der udarbejdes gødningsregnskab på bedriften, hvori der gøres rede for husdyrgødningen
- Planer for håndtering af uheld og ulykker er beskrevet i "Beredskabsplanen"
- Udstyr der anvendes på ejendommen i produktionen reparerer og vedligeholdes efter behov
- Området omkring ejendommen rengøres efter behov
- Udbringning af gylle foregår i dagtimerne

¹⁷ Teknologiblade og BAT-byggeblade er en samling af blade, som Miljøstyrelsen har ladet udarbejde, med vejledende beskrivelser af tekniske løsninger, som kan begrænse forurening fra husdyrproduktion. BAT-byggebladene er ikke opdateret siden 2004, mens Teknologibladene dels er opdateringer af gamle "BAT-blade", dels er helt nye.

3.2. BAT i forhold til foder

Ansøgers BAT-redegørelse

I henhold til BREF-dokumentet er det BAT, at sikre effektiv fodring gennem sammensætning af foderet, og løbende kontrol, så det stemmer overens med dyrenes behov.

Husdyrbruget Toftlundvej 7B, 7430 Ikast opfylder BAT-kravet i forhold til foder ved:

Tilvalg:

- **Foderoptimering:** Smågrisene/slagtesvinene fodres med forskellige blandinger alt efter alder. Foderet er tilpasset grisenes fysiologiske formåen og alder. Jo ældre grisen er desto færre næringsstoffer indeholder foderet. Dette minimerer ammoniak fordampningen fra stalden og næringsstofindholdet i gødningen. Dermed begrænses udledningen af næringsstoffer i naturen mest mulig. Søerne fodres med to blandinger (sommer- og vinterblanding). Disse blandinger er næringsstofftilpasset søernes aktuelle tilstand. Dette minimerer næringsstof indholdet i gødningen.

Fravalg:

- **Benzoesyre:** Benzoesyre anvendes som teknologi i foderet til reduktion af ammoniak. Benzoesyre må anvendes alene til smågrise og slagtesvin, men slet ikke til økologiske grise.

3.3. BAT i forhold til staldindretning

Ansøgers BAT-redegørelse

Med hensyn til BAT og staldsystemer er der flere forskellige definitioner på, hvad BAT er. Dels er der referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker, der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion (BREF), dels er der BAT-byggebladene, og dels er der www.husdyrgodkendelse.dk's beregninger.

BAT afhænger af dyretypen. Der er udarbejdet flere BAT-byggeblade for svin. For søer er der to: "Køling af gyllen i svinestalde" og "Faresti med delvist spaltegulv" ingen af disse har relevans for det pågældende husdyrbrug, da søerne går på friland. For smågrise er der et byggeblad: "To-klimastald med delvist spaltegulv". For slagtesvin er der fire byggeblade: "Svovlsyrebehandling af gyllen i slagtesvinestald", "Luftvasker med syre", "Delvist spaltegulv" og "Delvist spaltegulv med skraber og køling af kanalbund".

Husdyrbruget Toftlundvej 7B, 7430 Ikast opfylder BAT-kravet i forhold til staldindretning ved:

Tilvalgte teknologier:

- **Overbrusning:** Der overbruses i stalden, i klimastalden dog ikke før grisene vejer over 20 kg. Denne undtagelse foretages af velfærdsmæssige overvejelser, idet overbrusningen vil have negativ indflydelse på grisenes temperaturregulering og lokalklima. Overbrusningen giver forbedret gøde adfærd hos grisene, således at overfladen med potentiel ammoniakfordampning bliver mindre. Overbrusning/temperaturregulering er lovpligtig i hht. Lov om indendørs hold af søer, smågrise og slagtesvin, - der er derfor ikke lavet økonomiske afvejninger af alternativer.
- **To-klimastald med delvist spaltegulv:** Den nye smågrisestald bliver en stald med et dybstrøelsesleje, fastgulv og et spalte areal. Smågrisene gøder mest på spaltearealet. Da det er

en økologisk grisestald bliver det ikke en traditionel to-klimastald, men den bliver sammenlignelig, da det er delvis spaltegulv med overdækning.

- **Delvist spaltegulv:** Slagtesvinene går på samme måde som smågrisene i en åben stald, hvor der er et areal med fastgulv og dybstrøelse og et areal med spalter. Stalden kan betegnes som havende delvis spaltegulv.

Fravalgte teknologier:

- **Gyllekøling:** Køling af gyllen i kanalbunden giver en mindre fordampning af ammoniak fra stalden til det omgivende miljø. Den opsamlede varme fra kølingen kan kun i begrænset omfang anvendes i den øvrige produktion. Den overskydende varme skal efterfølgende brændes af i en energikrævende kaloriefære eller i et jordvarmesystem. Det er endvidere fordyrende at etablere gyllekøling i eksisterende stalde, da gulve og gyllekanaler skal hugges op og laves om. Investeringen til kølepumper og det vandbårne system vil ikke overstige en anslået investering på 350.000 kr. og driftsomkostningerne udgøres primært af strøm til anlægget. Hertil kommer udgiften til den daglige drift af varmepumperne. Denne er afhængig af, hvor meget der køles på gyllen. Økonomien og den energikrævende proces ved at bortskaffe den opsamlede varme, gør at køling af gylle er fravalgt.
- **Svovlsyrebehandling af gyllen i slagtesvinestalde:** Forsuringsteknikken er meget effektiv til fjernelse af ammoniak. Denne teknik er dog ikke godkendt til brug i bedrifter, der har autorisation som økologisk virksomhed.
- **Luftvasker med syre:** Kemisk luftvasker bruges til at reducere ammoniakfordampningen fra staldene. Men denne teknologi er dog ikke godkendt til brug i bedrifter, der har autorisation som økologisk virksomhed.

3.4. BAT i forhold til vand- og energiforbrug

Ansøgers BAT-redegørelse

Vandforbrug

I henhold til BREF-dokumentet, er det, til aktiviteter, hvor der bruges vand, BAT at reducere vandforbruget ved at udføre alt det følgende: rengøring af stald og udstyr med højtryksrensere efter hver produktionscyklus eller hver batch (det er vigtigt at finde en balance mellem rengøring og brug af så lidt vand som muligt), udførelse af regelmæssig kalibrering af drikkevandsanlægget for at undgå spild, registrering af vandbrug gennem måling af forbrug og detektering og reparation af lækager.

Husdyrbruget Toftlundvej 7B, 7430 Ikast opfylder BAT-kravet i forhold til vandforbrug ved at:

- **Vandspild:** der er stort set intet vandspild, da spildt drikkevand opsamles i fodertrugene, og dermed blandes med grisenes foder. Derudover tjekkes slanger for utætheder.
- **Overbrusningsystemet:** overbrusningen af grisene er tidsindstillet og bruges kun om dagen og i sommerhalvåret.

Energiforbrug

BAT i forhold til energi afhænger af dyretype; men for alle typer gælder det, at det er BAT at reducere elforbruget. Det kan f.eks. ske ved at anvende lavenergibelysning, optimere udformningen af ventilationssystemet i hver stald for at tilvejebringe god temperaturkontrol samt opnå minimumsventilation og undgå modstand i ventilationssystemerne gennem hyppigt eftersyn og rengøring af luftkanaler og faner.

Husdyrbruget Toftlundvej 7B, 7430 Ikast opfylder BAT-kravet i forhold til energiforbrug ved at:

- **Ventilation:** der er naturlig ventilation i både den eksisterende stald og den ansøgte stald. Der vil derfor ikke være noget energi forbrug i forhold ventilation.
- **Lys:** der er meget lidt lys i stalden, som kun bliver brugt i forbindelse med arbejdet i stalden. Uden for er der kun tre lamper, som er sensor styret og derfor kun er tændt i forbindelse med arbejdet.

3.5. BAT i forhold til opbevaring og behandling af husdyrgødning

I forhold til lagring af gylle i en beton- eller stålbeholder, er det i henhold til BREF-dokumentet BAT, at bruge en stabil beholder, der kan modstå mekaniske, termiske samt kemiske påvirkninger, at beholderens bund og vægge er tætte og beskyttede mod tæring, at lageret tømmes regelmæssigt af hensyn til eftersyn og vedligeholdelse, fortrinsvis hvert år, at der bruges dobbelte ventiler til alle ventiludgange fra lageret og at gyllen kun røres lige før tømning af beholderen ved f.eks. tilførsel på marken. Der ud over er det BAT, at dække gyllebeholderne ved fast låg, tag eller en teltstruktur, eller ved hjælp af flydelag.

Husdyrbruget Toftlundvej 7B, 7430 Ikast opfylder BAT-kravet i forhold til opbevaring og behandling af husdyrgødning ved at:

Tilvalg:

- **Flydelag:** der er et vel etableret flydelag på den eksisterende beholder, og vil også være det på den ansøgte beholder. Der omrøres næsten altid kun i foråret i forbindelse med udkørsel.
- **Beholderkontrol:** der bliver udført de lovpligtige beholderkontroller, hvilket mindsker risikoen for gylle udslip.

Fravalg:

- **Overdækning af gyllebeholder:** Overdækningen af gyllebeholderen mindsker ammoniakfordampningen fra lager. Denne teknologi er fravalgt da, såvel ejendommens eksisterende, såvel som planlagte gyllebeholder, er udstyret med et godkendt flydelag. Det ses derfor ikke som en fordel, at udstyre disse med en fast overdækning, i forhold til den miljømæssige gevinst, da den økonomiske konsekvens af at overdække en tank anses at være 300.000 kr. Her fra skal dog modregnes gevinsten ved at der kommer mindre regnvand i gyllebeholderen, som ikke skal transporteres ud i marken.

Kommunens samlede BAT-vurdering i forhold til anlægget

På økologiske bedrifter er det begrænset, hvilke teknologiske virkemidler der er til rådighed, da lovgivningen omkring økologiske svinebrug gør, at de ikke må bruges. Det samme gælder både i forhold til staldtyper og fodring. Der er dog stadig visse muligheder, og Ikast-Brande Kommune vurderer, at husdyrbruget på Toftlundvej 7B, 7430 Ikast lever op til BAT inden for de forskellige områder ved:

Foder:

BAT er bl.a. effektiv fodring af dyr. Formålet med den effektive fodring af dyr er at tilføre den nødvendig mængde af nettoenergi, vigtige aminosyrer, mineraler, sporstoffer samt vitaminer med henblik på vækst eller reproduktion, og samtidig mindske indholdet af næringsstoffer i gødningen. Det vurderes, at ansøgers tiltag inden for foderplanlægning lever op til BAT-niveauet.

Staldindretning:

BAT i forhold til staldindretning er teknikker, der reducerer ammoniak- og lugtemissioner til luften fra staldsystemet, og omfatter som udgangspunkt nogle eller alle af de følgende principper:

- reduktion af emitterende gødningsoverflader
- brug af overflader som er glatte og nemme at rengøre
- tilstræbe at gulve og andre overflader forbliver tørre og rene ved hyppig skrabning af disse

Inden for økologisk svinebrug er der ikke samme muligheder for indretning af staldene som ved konventionel svineproduktion. Grisene skal blandt andet have adgang til et ude areal og til et indendørs liggeareal med ren og tør strøelse. Arealet skal være så stort, at alle dyr kan ligge ned samtidig. Det er derfor vanskeligt at reducere emitterende gødningsoverflader. Staldene på Toftlundvej 7B, 7430 Ikast, er indrettet med et indendørs areal med dybstrøelse og fast gulv og et udendørs med spalter. Der er overbrusning på spalterne, hvilket er med til at regulere slagtesvinenes gødeadfærd. Smågrisene går i samme type stald.

Ikast-Brande Kommune vurderer, at svinebruget ikke har mulighed for at indrette stalden anderledes, end angivet i ansøgningen pga. reglerne omkring økologiske slagtesvin.

Forbrug af vand og energi

Det er BAT at reducere vand- og energiforbrug ved at anvende godt landmandskab begyndende med udformningen af staldene og ved hensigtsmæssig betjening og tilstrækkelig vedligeholdelse af stalden og udstyret.

Til aktiviteter, hvor der bruges vand, er det BAT at reducere vandforbruget ved f.eks.:

- at anvende iblødsætning og rengøring af stalde og udstyr med højtryksrensning
- at udføre en regelmæssig kalibrering af drikkevandsanlægget for at undgå spild
- at registrere vandforbrug gennem måling af forbrug
- at finde og reparere lækager

Husdyrbruget Toftlundvej 7B, 7430 Ikast opfylder BAT på vandområdet ved at alt drikkevandspild opsamles i fodertrugene, vandslanger tjekkes regelmæssigt og overbrusningssystemet er tidsindstillet. Staldene vaskes ikke, så der er ikke noget vandforbrug til rengøring. I forhold til energi benyttes der naturlig ventilation, og der er kun et begrænset antal lyskilder, hvor de fleste udendørs er sensor styret. Herved begrænses energiforbruget til belysning, hvilket vurderes at være BAT. Det vil være i ejers interesse at minimere driftsomkostningerne med hensyn til el- og vandforbrug, hvorfor Ikast-Brande

Kommune antager, at foranstaltninger til at begrænse el- og vandforbruget i videst muligt omfang vil blive imødegået, og at der ikke vil forekomme et overforbrug af el eller vand på ejendommen.

Opbevaring af husdyrgødning:

Ansøger opretholder et tæt flydelag på gyllebeholderne, der føres logbog over flydelagets opretholdelse, og gyllebeholderne gennemgår de lovpligtige eftersyn. Det vurderes, at ansøger lever op til BAT vedrørende opbevaring husdyrgødning.

Ikast-Brande Kommune vurderer på baggrund af det oplyste, at husdyrbruget samlet set ved overholdelse af de til enhver tid gældende generelle miljøregler for den pågældende type husdyrbrug og af de supplerende vilkår for miljøgodkendelsen vil anvende den bedste tilgængelige teknik med hensyn til, hvad der er praktisk og økonomisk muligt i branchen og i forhold til den miljøgevinst, der kan dokumenteres opnået ved brug af den pågældende teknik.

4. Vurdering af miljøpåvirkning fra udbringningsarealer

Faktaboks

I henhold til *Bekendtgørelse nr. 294 af 31. marts 2009 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug* (med senere ændringer) skal anvendelsen af de pågældende udbringningsarealer som udgangspunkt vurderes ud fra de generelle beskyttelsesniveauer, som fremgår af bekendtgørelsens bilag 3. Overholdelsen af de generelle beskyttelsesniveauer vurderes blandt andet ud fra en række arealudpegninger, der indgår som grundlag for beregningsmodellerne i IT-ansøgningssystemet på www.husdyrgodkendelse.dk.

4.1. Udbringningsarealernes beliggenhed

Ansøgers oplysninger

Til husdyrbruget hører et udbringningsareal på i alt ca. 407 ha fordelt på Toftlundvej 7B, Sønderlandsvej 6, 7430 Ikast, Sønderlandsvej 8, 7430 Ikast, Engvang 2, 7430 Ikast, Voulund Mark 13, 7400 Herning og Voulund Mark 2, 7400 Herning. Ejendommen har derudover ca. 55 ha skov og ca. 2 ha hede. En mindre del af udbringningsarealet ligger i Herning Kommune.

Kommunen konstaterer

Beliggenheden af de ejede og tilforpagtede dyrkbare arealer fremgår af bilag 1 og kortbilag B. Bedriftens udbringningsarealer ligger inden for en luftlinieafstand af ca. 4,3 km fra produktionsanlægget.

Alle arealerne er ejede eller forpagtede arealer, og der er således ikke nogen aftalearealer.

Faktaboks

Såfremt der sker **ændringer med hensyn til udbringningsarealernes omfang og placering** i forhold til det, der indgår i miljøgodkendelsen – jævnfør bilag og kortbilag - skal dette anmeldes til Ikast-Brande Kommune efter bestemmelserne i §§ 15-16 i *Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug*. Kommunen skal vurdere, om udbringning af husdyrgødning på de anmeldte arealer kan påvirke miljøet væsentligt – jævnfør § 16 i *Lovbekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug*.

Nye arealer kan erstatte arealer i den allerede meddelte miljøgodkendelse, hvis de nye arealer har mindst samme omfang, og ikke er mere sårbare. Der skal i den forbindelse skelnes mellem bedriftens arealer (ejede og forpagtede arealer) og arealer, hvor der indgås aftale om overførsel af husdyrgødning, idet nye arealer kun kan erstatte arealer inden for tilsvarende kategori. Kommunens vurdering af sårbarheden af de anmeldte arealer foretages som udgangspunkt ud fra de generelle beskyttelsesniveauer i *Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug*, som er gældende på anmeldelsestidspunktet.

Anmeldelse af udskiftning af udbringningsarealer skal senest fremsendes til kommunen før planårets begyndelse den 1. august via IT-ansøgningssystemet på www.husdyrgodkendelse.dk eller tilsvarende system. Kommunen skal så inden 1. oktober tilkendegive, om de anmeldte arealer kan betragtes som mere sårbare end de udbringningsarealer, der ønskes udskiftet. Hvis arealerne bedømmes mere sårbare, kan anmeldelsen trækkes tilbage, og der kan anmeldes nye arealer senest den 15. oktober. Hvis kommunen har indsigelser imod de anmeldte arealer, skal dette meddeles anmelder senest den 31. december.

Udskiftning til arealer, som er mere sårbare end allerede godkendte arealer, kan kun ske efter forudgående tilladelse efter § 10 eller godkendelse efter § 11, § 12 eller § 16 i *Lovbekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug*.

4.2. Harmonikrav, tildeling af husdyrgødning og udbringningsmetode

Af de generelle miljøregler i *Bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v.* fremgår det, hvor stort et areal et givet husdyrbrug som minimum skal have til rådighed til udbringning af husdyrgødning for, at der som udgangspunkt vil være harmoni mellem gødningsproduktionens størrelse og størrelsen af det areal, husdyrgødningen udbringes på.

Harmonikravet afhænger af det pågældende husdyrbrugs type og driftsform og er for det aktuelle husdyrbrug – med de nuværende regler – på 1,4 DE pr. ha. Det fremgår af nedenstående tabel 11, at harmonikravet opfyldes, idet dyretætheden gennemsnitligt vil være på 1,4 DE pr. ha efter projektets gennemførelse.

Tabel 11. Udbringningsareal, dyretæthed samt tilført kvælstof (N)- og fosformængde (P) med husdyrgødningen efter projektets gennemførelse, Toftlundvej 7B, 7430 Ikast

Harmoniareal	Areal, ha	Dyretæthed, ansøgt drift i gennemsnit, DE/ha	Kvælstofindhold tilført med husdyrgødning, kg N/DE	Fosforindhold tilført med husdyrgødning, kg P/DE
Ejede og forpagtede arealer	407	1,4	ca. 104,7	ca. 20,3

Husdyrgødning udbringes på de ejede og forpagtede arealer med gyllevogn med nedfælder, og vil gennemsnitligt maksimalt have et kvælstof- og fosforindhold pr. udbragt DE som angivet i tabel 11. Omregnet til næringsstoffer pr. arealenhed vil ovenstående mængde svare til et gennemsnitligt kvælstof- og fosforindhold på maksimalt 146,5 kg N pr. ha og 28,4 kg P pr. ha. Ikast-Brande Kommune stiller vilkår – jævnfør vilkår 5.2. – til mængden af næringsstoffer udbragt pr. ha via husdyrgødning/anden organisk gødning.

4.3. Forbrug af handelsgødning, kemikalier m.m.

Ansøgers oplysninger

Da besætningen og markdriften er økologisk er der ingen kemikalier på ejendommen.

Kommunens kommentar

Kommunen konstaterer, at der ikke sker nogen ændring i forbindelse udvidelsen.

4.4. Lugt-, støv- og støjgener fra udbringningsarealer

Ansøgers oplysninger

Ved så- og høsttid vil aktivitetsniveauet mht. transporter og forekomsten af støv og støj følgelig være højere end den øvrige del af året. Til daglig vil der være begrænset støj fra motoriserede køretøjer og transporter. Transport til og fra ejendommen vil primært foregå i dagtimerne.

Kommunen vurderer

Ikast-Brande Kommune vurderer, at lugt-, støv- og støjafgivelsen fra husdyrbrugets udbringningsarealer generelt ikke vil være til væsentlig gene for omgivelserne, når de til enhver tid gældende generelle miljøregler overholdes. Der henvises til reglerne i *Bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v.*¹⁸

4.5. Grundvand

Mark nr. 21-2, 24-0, 25-0, 25-1, 301-0, 305-0, 306-0 og 307-0 ligger helt eller delvist inden for områder, der er udpeget som nitratfølsomme i det kortgrundlag, som ligger til grund for IT-ansøgningssystemet på www.husdyrgodkendelse.dk men uden for indvindingsopland til alment vandværk. Der er derfor i ansøgningssystemet foretaget beregninger af nitratudvaskningen ud af rodzonen fra disse marker.

Faktaboks

I henhold til de generelle beskyttelsesniveauer i bilag 3 i *Bekendtgørelse nr. 294 af 31. marts 2009 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug* (med senere ændringer) kan der i forbindelse med udvidelse af husdyrproduktion ikke tillades nogen merbelastning inden for nitratfølsomme indvindingsområder, såfremt udvaskningen fra rodzonen overstiger 50 mg nitrat pr. liter ved den ansøgte drift. En miljøgodkendelse skal endvidere leve op til udarbejdede indsatsplaner med hensyn til drikkevandsbeskyttelse.

Det fremgår af de foretagne beregninger i IT-ansøgningssystemet på www.husdyrgodkendelse.dk, at projektets gennemførelse på husdyrbruget ikke vil medføre en mer-belastning med nitrat fra rodzonen i de pågældende marker. Beregningerne viser endvidere, at der efter projektets gennemførelse vil være en nitratudvaskning på ca. 58 mg nitrat pr. liter fra mark nr. 21-2, 24-0, 25-0, 25-1, 301-0, 305-0, 306-0 og 307-0 der ligger inden for nitratfølsomtindvindingsområde, hvilket er 7 mg nitrat pr. liter mindre end i nudriften.

¹⁸ *Bekendtgørelse nr. 1695 af 19. december 2006 om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v.* (med senere ændringer) foreskriver blandt andet, at der ikke må udbringes husdyrgødning "... på lørdage samt søn- og helligdage på arealer, der ligger nærmere end 200 m fra byzone, sommerhusområder samt områder i landzone, der ved lokalplan er udlagt til boligformål".

Kommunen vurderer

Udbringningsarealerne ligger udenfor indvindingsopland for vandværker, men delvist indenfor OSD.

Arealerne 24, 25 og 25 -1, samt 307 - 0 og dele af 21-2 og 301 - 0 ligger indenfor nitratfølsomt indvindingsområde – som det er blevet revideret på baggrund af seneste viden fra statens kortlægning.

Nitratudvaskningen er 58 mg pr. liter, hvilket er et fald på 7 mg pr. liter i forhold til nudriften.

Redoxfronten er beliggende 10 – 25 meter under terræn vurderet ud fra jordfarvekort. Det terrænnære grundvandsspejl ligger ca. 2½ - 5 meter under terræn.

Det grundvand, der dannes ved arealerne, vurderes at strømme mod Lille Nørlund Bæk/Låsevase Bæk for de sydlige arealer og mod Fjederholdt å fra de nordlige arealer og arealerne ved Isenvad.

Det ansøgte niveau på 58 mg nitrat pr. liter er relativt lavt og det er et markant fald i forhold til nudriften. Tilsvarende er grundvandet i områderne ved udbringningsarealerne ikke særligt følsomme overfor nitratpåvirkning, herunder begrundet i at afstrømningen vurderes hovedsageligt at ske til de nærliggende vandløb og at redoxfronten er relativt tæt på terræn.

Det vurderes, at niveauet for nitratudvaskningen i det ansøgte er acceptabelt.

4.6. Overfladevand

Faktaboks

Plantevæksten i fjorde, indre farvande og søer er i vid udstrækning bestemt af tilførslerne af kvælstof og fosfor fra oplandene til de pågældende fjorde m.v. For store tilførsler medfører typisk en forringet miljøtilstand i disse vandområder. I fjorde og indre farvande kan både kvælstof og fosfor – i varierende grad – virke begrænsende for plantevæksten, mens plantevæksten i søer typisk er begrænset af fosfortilførslen. I vandløb har diffus næringsstofftilførsel typisk mindre betydning for miljøtilstanden, da andre faktorer har større betydning herfor. Erosion og overfladisk afstrømning, som direkte fører organisk materiale – herunder husdyrgødning – til vandløb, vil kunne forringe miljøtilstanden i de pågældende vandløb, og de næringsstoffer, som et vandløb derved fører med sig, vil kunne forringe miljøtilstanden i nedstrømsliggende søer, fjorde og indre farvande.

Udvaskning af kvælstof til fjorde og have sker hovedsageligt via vandløbene. Arealer inden for Ikast-Brande Kommune afvander til fire fjorde: Ringkøbing Fjord via Skjern Å, Nissum Fjord via Storå, Limfjorden via Karup Å og Randers Fjord via Mattrup Å/Gudenå.

Husdyrbrugets udbringningsarealer ligger alle i oplandet til Ringkøbing Fjord. Dele af Ringkøbing Fjord er udpeget som Natura 2000-område – se nedenstående faktaboks. De generelle beskyttelsesniveauer i bilag 3 i *Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug* med hensyn til næringsstofpåvirkning af overfladevand fokuserer på de oplande, der afvander til de mest sårbare Natura 2000-vandområder. Disse Natura 2000-vandområder udgøres primært af fjorde og indre farvande. Overholdelsen af de generelle beskyttelsesniveauer vurderes blandt andet ud fra de arealudpegninger, der indgår som grundlag for beregningsmodellerne i IT-ansøgningssystemet på www.husdyrgodkendelse.dk.

Faktaboks

Ringkøbing Fjords opland er på ca. 3.480 km², og dækker ca. 2/3 af Ikast-Brandes samlede areal.

Den største del af Ringkøbing Fjord er udpeget som Natura 2000-område. Fjorden er derfor under international beskyttelse på grund af dens bevaringsværdige naturværdier i form af specielle plante- og dyrearter (området er f.eks. levested for flere kystfugle og adgangsvej for laks på vandring til og fra Skjern Å) og naturtypen kystlagune, der er vurderet som en særlig truet naturtype.

Udpegningsgrundlaget for Ringkøbing Fjord omfatter blandt andet følgende relevante naturtyper og arter: Kystlaguner og standsøer, Strandenge, flodmundinger, Stabile kystklitter med urteagtig vegetation (grå klit og grønsværklit), Riggær samt Hav- og Flodlampret, Maj- og Stavsild og Odder.

Arealanvendelsen i oplandet er domineret af landbrug – andelen af landbrugsjord udgør 60 %, hvilket er 2 % lavere end landsgennemsnittet. Naturarealer som eng, mose, overdrev, søer og vådområder udgør mere end landsgennemsnittet, med 16 % i oplandet mod 9 % på landsplan. Derudover udgør byområder 9,5 % og skov 14,5 % af oplandet. Antallet af dyreenheder i oplandet er ca. 1,3 dyreenheder pr. ha landbrugsjord, hvilket ligger over landsgennemsnittet. De mest betydende forurenende stoffer i Ringkøbing Fjords opland er næringsstoffer (kvælstof og fosfor), hvor den største påvirkning med kvælstof sker fra landbruget. Risikoanalysen har vist, at fjorden er i risiko for ikke at opfylde miljømålet i 2015. Hovedårsagen er en for stor tilførsel af næringsstoffer (kvælstof og fosfor) fra land. Analysen viser således, at kun med en lavere næringsstofftilførsel kan miljømålene nås i områdets kystvande.

4.6.1. Kvælstofudvaskning

Faktaboks

Ud fra forskellige arealers forskellige evne til at reducere nitrat på det udvaskede kvælstofs vej fra marker til sårbare Natura 2000-vandområder har Staten fået foretaget en udpegning af områder, hvor der ikke vurderes at ske mere end en 75 %-reduktion. Disse områder er – afhængigt af reduktionsevne – kategoriseret i de såkaldte nitratklasser 1, 2 og 3. For udbringningsarealer beliggende i områder med nitratklasse 1-3 skal der i henhold til *Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug* være et lavere husdyrtryk, end de generelle harmoniregler giver mulighed for – eller anvendes bestemte virkemidler, som mindsker kvælstoftabet.

Ifølge Habitatbekendtgørelsen¹⁹ foretages en vurdering af, om husdyrbruget i sig selv kan påvirke Natura 2000-vandområder væsentligt, og om husdyrbruget i sammenhæng med andre projekter, kan påvirke Natura 2000-vandområder væsentligt.

Påvirkning af Ringkøbing Fjord med kvælstof fra bedriften i sig selv

Husdyrbrugets udbringningsarealer ligger alle udenfor de udpegede områder med nitratklasserne 1, 2 og 3, hvorfor overholdelse af de generelle harmoniregler vil være tilstrækkelig til, at det generelle beskyttelsesniveau med hensyn til kvælstoftab til overfladevand vil være opfyldt. Bedriften overholder det generelle harmonikrav jævnfør afsnit 4.2. Harmonikrav, tildeling af husdyrgødning og udbringningsmetode.

¹⁹ Bekendtgørelse nr. 408 af 1. maj 2007 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter (med senere ændringer).

Husdyrbruget anvender et S4-sædskifte²⁰ på alle arealerne, som nær mark 105-8 og 108-0 hvor der anvendes et S2-sædskifte. De pågældende sædskifter er referencesædskifte på den aktuelle jordtype med det ansøgte dyretryk. Andelen af efterafgrøder følger det til enhver tid gældende generelle lovkrav.

Ifølge ansøgningen med de foretagne beregninger i IT-ansøgningssystemet på www.husdyrgodkendelse.dk vil kvælstofudvaskningen fra husdyrbrugets udbringningsarealer ligge på ca. 79,8 kg N pr. ha pr. år.

I Miljøstyrelsens "Vejledende notat om afskæringskriterier for udvaskning af nitrat til overfladevande ved vurdering af ansøgninger efter husdyrgodkendelsesloven" er der angivet afskæringskriterier for det "kritiske niveau". Det "kritiske niveau" er afskæringskriteriet for, hvornår der kan være tale om en skadevirkning. Jævnfør notatet, er der tale om skadevirkning, når en husdyrproduktion udgør en andel på 5 % eller mere af den samlede nitrat-udvaskning til det aktuelle område, dog kun 1 % i de dele af oplandet til vandområdet, hvor afvandingen sker til et lukket bassin og/eller til et meget lidt eutrofieret vandområde.

Afskæringskriteriet på 1 % er fastsat som ekstra sikkerhedsfaktor af hensyn til risikoen for, at husdyrbrug samlet set ændrer placering indenfor et opland, hvor produktionen koncentrerer sig i de mest følsomme dele af et opland, hvor der afvandes til et lukket bassin og/eller et meget lidt eutrofieret vandområde.

De ansøgte udbringningsarealer i nærværende sag afvander et samlet areal på 407 ha. Bedriftens udbringningsarealer udgør således ca. 1,2 promille af oplandet til Ringkøbing Fjord (3.480 km²). Det forholdsmæssige bidrag fra udvaskede næringsstoffer fra husdyrbrugets arealer vil dog være mindre, idet anvendelse af husdyrgødning kun udgør en del af kilderne til udvaskning fra oplandet, samt at der er andre kilder end udvaskning fra oplandet, der bidrager til næringsstofpåvirkning af Ringkøbing Fjord.

Beregninger (jævnfør kasserne nedenfor) viser, at det ansøgte vil bidrage med 0,0003 % af den samlede udvaskning til det aktuelle Natura 2000-område. I henhold til de ovenfor beskrevne afskæringskriterier vil det ansøgte herefter ikke i sig selv have en skadevirkning på det aktuelle Natura 2000-område. Samlet set vurderer Ikast-Brande Kommune, at udvaskningen af næringsstoffer fra husdyrbrugets udbringningsarealer vil være af så begrænset omfang, at bidraget herfra ikke i sig selv kan påvirke Natura 2000-vandområdet Ringkøbing Fjord væsentligt, hvorfor der ikke stilles vilkår til det ansøgte vedrørende nitratudvaskning, der skærper de generelle krav (harmonikravene).

Natura 2000 område Ringkøbing Fjord

Opland til Natura 2000-området,	348.000 ha
Dyrket areal i oplandet til Natura 2000-området,	208.800 ha
Reduktionspotentiale (jf. nitratklassekortlægningen), pct. 75 - 100	87,5 % (gens.)
Standardudvaskning fra rodzonen (jordtypeafhængig),	78 kg N/ha/år
Udvaskning i oplandet til Natura 2000-området kg N/år (78 x 0,125 x 208.800)	2.035.800 kg N/år
Udvaskning fra øvrige opland (standard), kg N/år (10 x 0,125 x 139.200)	174.000 kg N/år
Udvaskning i alt fra opland	2.209.800 kg N/år

Det ansøgte projekt, Toftlundvej 7B, 7430 Ikast

²⁰ Der henvises til Miljøministeriet, Skov- og Naturstyrelsens notat "Standardsædskifter og referencesædskifter" fra 27.06.2007.

Reduktionspotentiale (som ovenfor),	87,5 % (gens.)
Areal til udspredning i alt,	407 ha
Udvaskning fra rodzonen, husdyrgødning,	1,6 kg N/ha/år
Samlede påvirkning til Natura 2000 området,	651,2 kg N/år
Ansøgt kvælstofbidrag af samlede kvælstofbidrag til Natura 2000 området,	0,0003 %

Påvirkning af Ringkøbing Fjord med kvælstof fra bedriften i sammenhæng med andre projekter

Miljøstyrelsen har udtalt om administration efter Husdyrgodkendelsesloven, at betragtningen er, at udvidelser oftest modsvarer af ophør andre steder (strukturudviklingen), og at det er belastningen fra hele oplandet, som er væsentlig for naturpåvirkningen. Det forventes, blandt andet som følge af strukturudviklingen, at 90 % af Danmarks husdyrproduktion i 2015 vil være miljøgodkendt og således omfattet af regelsættets krav til anvendelse af miljøteknologi og gennemførelse af det generelle beskyttelsesniveau for næringsstofudvaskningen.

Dyretrykket til Ringkøbing Fjord er ifølge Miljøstyrelsens kort over udviklingen af dyretrykket²¹ på oplandsniveau steget fra 233.248 DE til 239.135 DE, dvs. en stigning på 2,5 %. På side 6 i "Supplement til den digitale husdyrvejledning om kommunernes opgørelse af dyretryk"²² skriver Miljøstyrelsen at stigninger under 5 % ikke bør medregnes pga. usikkerheden i CHR data. Desuden vurderes det, at en stigning under 5 % i dyretrykket ikke er problematisk i forhold til Habitatdirektivet. En så lille forøgelse vil ikke give en mer- belastning på over 1 % i vandområdet.

Ikast-Brande Kommune vurderer, at belastningen fra andre kilder så som spildevand eller dambrug ikke er forøget. Spildevandsrensningen på landet bliver løbende forbedret og dambrugene fik tildelt en kvote for deres N, P og organisk stof udledning i 1989, og der er derfor ikke en stigning i belastning af næringsstoffer fra disse.

Sammenholdt er det Ikast-Brande Kommunes vurdering, at udvidelsen på Toftlundvej 7B, 7430 Ikast, ikke vil kunne medføre en væsentlig påvirkning af Ringkøbing Fjord.

4.6.2. Fosforoverskud

Faktaboks

I henhold til *Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug* har Staten fået foretaget en udpegning af områder, hvor der vurderes at være størst risiko for tab af fosfor til Natura 2000-vandområder, der er overbelastet med fosfor. Disse områder udgøres af lerjorde samt af lavbundsjord, der ikke har et højt indhold af jern – svarende til lavbundsjord, der er kategoriseret i de såkaldte okkerklasser 2, 3 og 4. For *dræned* eller *grøftede* udbringningsarealer beliggende på disse lavbundsjord (benævnes fosforklasse II) – samt for udbringningsarealer, der er *drænet* lerjord med et relativt højt fosfortal²³ (benævnes fosforklasse I eller III afhængigt af fosfortal) – skal fosforoverskuddet holdes under bestemte niveauer. Dette indebærer blandt andet, at fosforoverskuddet – uanset fosfortal – ikke må øges inden for arealer omfattet af fosforklasse II, eller at der skal være balance mellem den tilførte fosformængde og den fosformængde, som optages af og fjernes med afgrøderne.

²¹ <http://www.jordbrugsanalyser.dk/webgis/kort.htm>

²² http://www.mst.dk/NR/rdonlyres/FEC3AB2F-4329-4E53-ACB4-594FB33BE2A1/0/01_03_2011_Notat_kommunernes_opgørelse_dyretryk.pdf

²³ Fosfortallet (Pt) fremkommer ved en bestemt analysemetode, som giver et udtryk for dyrkningsjordens indhold af fosfor, som umiddelbart kan optages af plantevæksten. En enhed i fosfortal svarer til 1 mg fosfor pr. 100 g jord og til ca. 25 kg fosfor pr. ha.

Ifølge ansøgningen med de foretagne beregninger i IT-ansøgningssystemet på www.husdyrgodkendelse.dk vil det generelle beskyttelsesniveau med hensyn til fosforoverskud, være opfyldt. I ansøgt drift tilføres der 28,4 kg P pr. ha pr. år, mens der i gennemsnit fraføres 21,1 kg P pr. ha pr. år. Det ansøgte projekt har således et fosforoverskud på 7,3 kg P pr. ha pr. år.

Ingen af udbringningsarealerne i Ikast-Brande Kommune ligger i områder, hvor der er tale om lavbundsarealer.

4.6.3. Gældende målsætninger

Faktaboks

De miljømæssige aspekter omkring vandløb og søer bliver reguleret gennem Statens vandplanlægning. Vandplanerne er under udarbejdelse, og når planerne er vedtaget, vil de være bindende forudsætninger for kommuneplanlægningen og anden planlægning og administration. Indtil der foreligger endeligt vedtagne statslige vandplaner administreres der efter målsætninger og retningslinier i Regionplan 2005 for henholdsvis Vejle og Ringkøbing Amt.

Alle vandløb er tildelt en målsætning, som enten kan være skærpet (A-målsat), generel (B-målsat) eller lempet (C, D- eller E-målsat).

For vandløb, der er A-målsatte, gælder der, at vandløbet er helt upåvirket eller kun meget svagt påvirket af menneskers aktivitet. Der kan også være tale om et vandløb, hvor særlige naturkvaliteter ønskes beskyttet.

For vandløb, som er B-målsatte, gælder der generelt, at der skal være et alsidigt plante- og dyreliv og der tillades kun en svag påvirkning fra menneskers aktiviteter.

For vandløb, der er C-, D- eller E-målsatte, gælder en lempet målsætning. Vandløb med lempet målsætning er generelt små, og har stærkt forringede fysiske forhold, hvor menneskers brug af områderne påvirker dyre- og plantelivet i stor grad. C-målsætningen anvendes i vandløb, hvis primære formål er afledning af vand. D-målsætningen anvendes i vandløb med tydelig påvirkning fra spildevandsudledning fra renseanlæg eller regnvandsbetingede udledninger, mens E-målsætning anvendes i vandløb, der er påvirket af vandindvinding.

Søer er ligeledes målsat. Målsætningen for søer er delt op i en skærpet målsætning (A1-, A1/B- og A2-målsatte) og en basismålsætning (B-målsatte).

A-målsatte søer indeholder særlige naturinteresser som ønskes beskyttet eller skal kunne anvendes til badning, mens B-målsatte søer har et naturligt og alsidigt dyre- og planteliv og er upåvirkede eller kun svagt påvirkede af menneskelig aktivitet.

Husdyrbrugets udbringningsarealer afvander til Skjern Å, som løber ud i Ringkøbing Fjord.

Nærmeste vandløb er Fjederholt Å, som ligger ca. 40 m nord for udbringningsarealerne. Vandløbet er B2 målsat, jævnfør Regionplan 2005 for Ringkøbing Amt, var ikke opfyldt ved den seneste undersøgelse pga. spildevand fra dambrug, dårlige fysiske forhold og okker.

Ifølge de gældende regionplanretningslinier skal Ringkøbing Fjord være upåvirket eller kun svagt påvirket af næringssalte, organiske stoffer, tungmetaller, miljøfremmede stoffer m.v. Denne målsætning for miljøtilstanden i Ringkøbing Fjord er ikke opfyldt – primært på grund af for stor tilledning af næringsstoffer.

Ingen af husdyrbrugets udbringningsarealer ligger i umiddelbar nærhed af søer, som er særskilt målsatte jævnfør Regionplan 2005 for Ringkøbing Amt.

Kommunens samlede vurdering i forhold til overfladevand

Da der endnu ikke foreligger endeligt vedtagne statslige Vand- og Natura 2000-planer, med tilhørende kommunale handleplaner, skal husdyrbrugets eventuelle påvirkning af overfladevand med kvælstof og fosfor som udgangspunkt vurderes ud fra de generelle beskyttelsesniveauer i bilag 3 i *Bekendtgørelse nr. 294 af 31. marts 2009 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug* (med senere ændringer). Disse generelle beskyttelsesniveauer med hensyn til kvælstofudvaskning og fosforoverskud vil ifølge ansøgningen med tilhørende beregninger være overholdt.

I henhold til de arealudpegninger, der indgår som grundlag for beregningsmodellerne i IT-ansøgningssystemet på www.husdyrgodkendelse.dk, vil mere end 75 % af det udvaskede kvælstof fra de områder, som husdyrbrugets udbringningsarealer ligger i, angiveligt blive reduceret og fjernet fra det udvaskende vand, inden dette når ud til fjorden. I kraft af den relativt store afstand mellem udbringningsarealerne og fjorden må det betragtes som sandsynligt, at den væsentligste del af kvælstoffet reduceres på vandets vej til fjorden.

Alle udbringningsarealer udgøres af sandjorde og ligger i relativt fladt terræn uden væsentlig risiko for erosion og overfladeafstrømning til vandløb og grøfter.

Ikast-Brande Kommune vurderer samlet set på baggrund af det oplyste om udbringningsarealernes beliggenhed, tildeling af husdyrgødning, gødningssammensætning, sædskifte m.v.:

- at der ikke vil være væsentlig risiko for erosion og overfladeafstrømning fra udbringningsarealerne til vandløb og grøfter
- at husdyrbruget – ved overholdelse af de til enhver tid gældende, generelle miljøregler og af de øvrige opstillede vilkår for miljøgodkendelsen – drives således, at påvirkningen af overfladevand fra udbringningsarealerne vil ligge på et acceptabelt niveau
- at gennemførelse af projektet og den fremtidige drift af husdyrbruget ikke vil medføre forringelser af den nuværende miljøtilstand af overfladevand
- at husdyrbruget ikke i sig selv vil være en hindring for, at målsætningerne for de pågældende overfladevandes tilstande nås og opretholdes.

4.7. Natur

Faktaboks

I Kommuneplan 2009-2021 for Ikast-Brande Kommune er der fastsat mål for naturen i kommunen. Planlægningen af det åbne land er en afvejning mellem benyttelse og beskyttelse, hvorfor kommunen skal fastsætte niveauet for naturbeskyttelsen. Som minimum skal den være i overensstemmelse med EU's naturbeskyttelsesdirektiver, de øvrige internationale naturbeskyttelseskonventioner og den nationale lovgivning.

I Kommuneplan 2009-2021 er der udpeget naturområder og særligt værdifulde naturområder.

Naturområder i Ikast-Brande Kommune omfatter områder, som er beskyttede efter Naturbeskyttelsesloven § 3 – moser, enge, overdrev, heder, søer og vandløb. Enkelte værdifulde vandløb, som ikke er beskyttede efter denne paragraf, er også medtaget. Desuden omfatter de visse fredede arealer, fredskov og egekrat, som alle har stor værdi som element i planter og dyrs spredningsveje.

De særligt værdifulde naturområder er naturområder, som rummer sjældne arter, sjældne naturtyper eller naturtyper med et højt naturpotentiale. I de fleste tilfælde har områderne en stor rigdom af arter, som er specielt knyttet til bestemte naturtyper eller til et samspil af forskellige naturtyper.

4.7.1. Beskyttede naturtyper

Ved nogle af husdyrbrugets udbringningsarealer ligger arealer, der er registreret som beskyttede efter § 3 i Naturbeskyttelsesloven. Registreringerne fremgår af kortbilag D.

Der ligger flere heder ved udbringningsarealerne. Der ligger en ca. 1,7 ha stor hede imellem mark 12-0, 13-0, 21-0 og 21-3. Der ligger en mindre hede 11 meter nord for mark nr. 25-0. Derudover ligger der en § 7 hede ved mark nr. 24-0 og en hede ca. 150 meter syd for mark nr. 21-2. 60 meter øst for mark 21-0 ligger der desuden et mindre vandhul.

Ved mark 303-1 ligger der en § 3 beskyttet sø og en beskyttet mose. Mosen strækker sig videre langs mark nr. 304-0. Ved mark nr. 303-0 ligger der en § 3 beskyttet eng, hvilket der også gør ved mark nr. 308-0 og mark nr. 201-0.

Se endvidere afsnit 2.5.1. Ammoniak og natur og kortbilag F og E.

Der findes ikke beskyttede naturtyper på udbringningsarealerne, som er omfattet af § 7 i *Lovbekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug*, men flere af arealerne er helt eller delvist beliggende i enten bufferzone I eller II til et § 7-område – se kortbilag C.

Kommunen vurderer

Der ligger flere § 3-arealer, som er udpeget som højtprioriterede arealer, i umiddelbar nærhed af udbringningsarealer, jævnfør § 7 i *Lovbekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug*. Men de er adskilt fra udbringningsarealet med en vej, læhegn eller anden buffergivende zone.

Det vurderes derfor, at det er tilstrækkeligt med det generelle krav om nedfældning af husdyrgødning på sort jord og græsmarker, jævnfør § 24, stk. 3 i *Bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold for mere end*

3 dyreenheder m.v. på arealer beliggende inden for 1.000 meter fra § 7 områder. Ansøger oplyser, at al gylle nedfældes.

For de øvrige § 3 beskyttede arealer vurderes det, at udbringningen af husdyrgødning ikke vil påvirke dem væsentligt og der skal derfor ikke stilles skærpede vilkår.

Ikast-Brande Kommune vurderer samlet set på baggrund af det oplyste, at husdyrbruget – ved overholdelse af de til enhver tid gældende generelle miljøregler – ikke vil påvirke områdets naturarealer i væsentlig grad som følge af markdriften.

4.7.2. Natura 2000-områder

Faktaboks

EU har udpeget naturområder, som er særligt værdifulde, set i et europæisk perspektiv. Områderne kaldes Natura 2000-områder og er en fælles betegnelse for habitat- og fuglebeskyttelsesområderne. Natura 2000-områderne er udpeget for at beskytte levesteder og rasteområder for fugle og for at beskytte naturtyper og plante- og dyrearter, der er truede, sårbare eller sjældne i EU.

Såfremt marker er helt eller delvist beliggende indenfor habitatafgrænsningerne, skal ændringer i dyrknings- og gødningsintensiteten anmeldes til den kommune, hvori marken er beliggende.

Udspretningsarealerne grænser mod syd op til et Natura 2000-område, Habitatområde H64 Harrild Hede, Ulvemosen og heder i Nørlund Plantage. Området er udpeget på grundlag af forekomsten af:

- 2320 Indlandsklitter med lyng og revling
- 2330 Indlandsklitter med åbne græsarealer med sandskæg og hvene
- 3130 Ret næringsfattige søer og vandhuller med små amfibiske planter ved bredden
- 3160 Brunvandede søer og vandhuller
- 3260 Vandløb med vandplanter
- 4010 Våde dværgbusksamfund med klokkelyng
- 4030 Tørre dværgbusksamfund (heder)
- 5130 Enekrat på heder, overdrev eller skrænter
- 6410 Tidvis våde enge på mager eller kalkrig bund, ofte med blåtop
- 7110 Aktive højmoser
- 7140 Hængesæk og andre kærsmfund dannet flydende i vand
- 7150 Plantesamfund med næbfrø, soldug eller ulvefod på vådt sand eller blottet tørv
- 7230 Riggær

Arter:

- 1096 Bæklampret (*Lampetra planeri*)
- 1355 Odder (*Lutra lutra*)

I forslag til Natura 2000-plan 2009-2015 for habitatområde H64 er målsætningen at sikre eller genoprette gunstig bevaringsstatus for de naturtyper og arter, der udgør udpegningsgrundlaget i området. En del af den overordnede målsætning er bl.a. at hedenaturtyperne skal sikres en god-høj naturtilstand (dvs. naturtilstand I eller II).

Der er foretaget ammoniakberegning til habitatområdet, H64. Beregningen viser, at udvidelsen på husdyrbruget vil medføre en merdeposition på 0,0 kg N pr. år til området.

Husdyrbrugets udbringningsarealer ligger alle i oplandet til Ringkøbing Fjord, der delvist er udpeget som Natura 2000-område. Husdyrbruget har således ingen udbringningsarealer beliggende inden for Natura 2000-områder, men udbringningsarealerne afvander til Natura 2000-området i Ringkøbing Fjord, lige som udbringningsarealet, mark nr. 19-0, 20-2, 21-2, 25-1 og 25-0, grænser op til et Natura 2000-område.

Se i øvrigt afsnit 2.5.1. Ammoniak og natur.

Kommunen vurderer

Ikast-Brande Kommune vurderer på baggrund af det oplyste, og i forlængelse af vurderingen i afsnit 2.5. Ammoniakfordampning fra stald og gødningsopbevaringslager og afsnit 4.6. Overfladevand:

- at driften af husdyrbrugets arealer ikke i sig selv vil indebære en væsentlig negativ indvirkning på Natura 2000-områder, ved overholdelse af de til enhver tid gældende generelle miljøregler og det supplerende vilkår følges
- at husdyrbruget ikke i sig selv vil være en hindring for, at målsætningerne for de pågældende Natura 2000-områders tilstande nås og opretholdes
- at udvidelsen af husdyrbrugets produktion overordnet betragtet ikke nødvendigvis medfører en øget husdyrproduktion og en øget miljøpåvirkning i regionen, idet strukturudviklingen går mod færre; men større bedrifter. Den kumulerede, regionale effekt af husdyrbrugets udvidelse og andre bedrifters udvidelser og deres øgede miljøpåvirkning vil formentlig samlet set – helt eller delvist – blive modvirket af en nedgang i husdyrproduktionen på andre bedrifter.

4.7.3. Plante- og dyrearter med særligt strenge beskyttelseskrav (Bilag IV-arter)

Faktaboks

Af EF-habitatdirektivets²⁴ bilag IV fremgår en række dyre- og plantearter, som er strengt beskyttede, uanset om de forekommer inden for et af de udpegede Natura 2000-områder/habitat-områder eller udenfor. På den baggrund må der eksempelvis ikke gives tilladelse til aktiviteter, der kan beskadige eller ødelægge de pågældende dyrearters yngle- og rasteområder.

Kun en del af de arter, der er anført i bilag IV, findes i regionen, men blandt andet sydflagermus, odder, markfirben, stor vandsalamander vil formentlig i et vist omfang kunne træffes på eller ved husdyrbrugets arealer.

Det er muligt at spidssnudet frø findes inden for 1.000 meter fra anlægget, men det vurderes, at projektet ikke vil få negative konsekvenser for dens raste- og yngleområder – ej heller for de øvrige arter nævnt ovenfor. Der forventes således ikke konflikt mellem udvidelsen og beskyttelsesinteresserne.

²⁴ EF-habitatdirektivet fra 1992 (*Rådets direktiv 92/43/EØF om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter* (med senere ændringer).

Kommunen vurderer

Ikast-Brande Kommune vurderer på baggrund af det oplyste:

- at det areal, der omfattes af nybyggeri i forbindelse med projektets gennemførelse, er almindeligt omdriftsareal, og at inddragelsen til bebyggelse ikke vil påvirke bilag IV-arter væsentligt
- at der i forbindelse med projektets gennemførelse ikke vil ske øvrige ændringer i arealanvendelsen, som vil være væsentlige for bilag IV-arters trivsel
- at driften af husdyrbruget samlet set ikke vil medføre beskadigelse eller ødelæggelse af yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er optaget i EF-habitatdirektivets bilag IV, litra a), samt ikke vil medføre ødelæggelse af livsstadier af de plantearter, som er optaget i EF-habitatdirektivets bilag IV, litra b).

5. Anvendelse af bedste tilgængelige teknik – BAT i forhold til udbringningsarealer

Ansøgers BAT-redegørelse

I henhold til BREF-dokumentet, er det BAT at minimere emissionerne fra gødning til jord og grundvandet ved at afbalancere mængden af gødningen med afgrødens forventede krav. Det er ligeledes BAT, at tage hensyn til de pågældende markers karakteristika, når der tilføres gødning på dem; dette gælder i særdeleshed jordbundsforholdene, jordtypen og arealets hældning, klimatiske forhold, nedbør og kunstvanding, jordens anvendelse og dyrkningsmetoder. Det er BAT, at minimere forurening af vand ved ikke at tilføre gødning til jorden når marken er vandmættet, oversvømmet, frossen eller snedækket, ikke at tilføre gødning til stejlt hældende marker, ikke at tilføre gødning på arealer, der støder op til vandløb (ved at efterlade et stykke jord ubehandlet), at sprede gødning så tæt som muligt på den maksimale afgrødevækst, hvor optagelse af næringsstoffer finder sted. Endelig er det BAT, at håndtere udbringningen af gødning således, at lugtgener mindskes på steder, hvor det er sandsynligt, at naboer kan berøres. Eksempelvis ved at udbringe gødning i løbet af dagen, når det er mindst sandsynligt, at folk er hjemme samt ved at undgå weekender og helligdage, og ved at være opmærksom på vindretning i forhold til nabohusene.

Husdyrbruget Toftlundvej 7B, 7430 Ikast opfylder BAT-kravet vedrørende udbringning af husdyrgødning ved at:

- Der udarbejdes hvert år en mark og gødningsplan, hvorved det sikres at mængden af gødning tilpasses afgrødens forventede behov. I planen tager der bl.a. hensyn til jordbundstype, sædskifte, vanding, planternes udbytte og kvælstofudnyttelse.
- Gyllen nedfældes på alle arealer. Der vil forekomme ammoniakfordampning og lugtgener fra marker hvorpå der er udbragt gylle, men disse vil være minimeret som følge af udbringningsmetoden.
- Der køres aldrig på vandmættet, oversvømmet, frossen eller snedækket areal, hvor der efterfølgende er fare for afstrømning til vandløb, søer eller lign. Der er ingen stærkt hældende arealer og der holdes om minimum 2 meter bræmmer til vandløbene.

Kommunen vurderer

Ikast-Brande Kommune vurderer på baggrund af det oplyste, at husdyrbruget samlet set ved overholdelse af de til enhver tid gældende generelle miljøregler for den pågældende type husdyrbrug og af de supplerende vilkår for miljøgodkendelsen vil anvende den bedste tilgængelige teknik med hensyn til, hvad der er praktisk og økonomisk muligt i branchen og i forhold til den miljøgevinst, der kan dokumenteres opnået ved brug af den pågældende teknik.

6. Landskabelige og kulturhistoriske værdier

Husdyrbrugets beliggenhed skal vurderes i forhold til forskellige udpegede bygge- og beskyttelseslinier, fredninger m.v. De for husdyrbruget relevante bygge- og beskyttelseslinier m.m. er beskrevet i de to følgende afsnit, 6.1. og 6.2.

6.1. Landskabelige værdier

Faktaboks

Landskabelige værdier

Landskaberne i Ikast-Brande Kommune er meget varierende med forskellige landskabelige værdier. Fra det kuperede dal-landskab øst for den jyske højderyg til det flade slettelandskab med hede og plantager vest for højderyggen. De værdifulde landskaber i kommunen er udpeget ud fra forskellige grundlag, hvorfor de forskellige tiltag for at beskytte dem ikke er ens.

I Kommuneplan 2009 – 2021 for Ikast-Brande Kommune er der udpeget både "*værdifulde landskaber*" og "*uforstyrrede landskaber*", som i nogle områder er sammenfaldende.

Kommunens udpegning af de landskabelige værdier er stort set identisk med udpegningerne i Regionplan 2005 for henholdsvis Vejle og Ringkøbing Amt. Dog er der nye udpegninger ved byerne. De landskabelige værdier, som ønskes bevaret i Ikast-Brande Kommune, omfatter især ådalene i de store åsystemer med deres søer og dalstrøg, samt heder og plantager.

De "*uforstyrrede landskaber*" er landskaber, som ikke er visuelt og støjmæssigt påvirkede af tekniske anlæg som større el-ledningsnet, veje, store produktionsanlæg m.m.

Geologiske værdier

I Kommuneplan 2009 – 2021 for Ikast-Brande Kommune er der også udpeget "*værdifulde geologiske områder*" og "*geologiske rammeområder*".

Geologiske værdier omfatter lag i jorden eller sammenhængende landskabsformer, også kaldet profiler. De har betydning for forskning, undervisning og fortællingen om landskabets tilblivelse. Det er derfor vigtigt, at der er adgang til de geologiske værdier, og at de ikke bliver sløret af beplantning, byggeri og andre former for anlæg.

De fleste geologiske værdier indeholder betydelige fortællinger om en egn natur og kultur. Ikast-Brande Kommune rummer fortællingen om, hvordan isen formede det jyske landskab. Fra det kuperede morænelandskab i øst omkring Nørre Snede til den flade og let skrånende smeltevandslette med spredte bakkeøer og brede ådale, der strækker sig mod nord og vest.

De arealer, der er omfattet af gårdens drift, ligger generelt i et typisk vestjysk landbrugsområde med læhegn og vekslende indslag af vandløb, mindre plantager, naturarealer og bebyggelse.

Terrænet lige omkring ejendommen og størstedelen af udbringningsarealet udgøres af en smeltevandslette, mens området for søerne og en mindre del af udbringningsarealet udgøres af et moræne - og klitlandskab.

Ingen af husdyrbrugsarealer ligger inden for de udpegede værdifulde landskaber, uforstyrrede landskaber eller inden for områder med geologiske værdier.

Det ønskede staldbyggeri på Toftlundvej 7B, 7430 Ikast, vil ifølge det oplyste komme til at ligge i umiddelbar tilknytning til de eksisterende bygninger, og vil have en udformning og udseende, som svarer til de eksisterende bygninger. Bygningshøjden vil maksimalt være ca. 6 meter over terræn for stalden, mens siloerne kan være op til 10 m over terræn.

Ejendommens bygninger ligger uden for skovbeskyttelse-, å-beskyttelse-, sø-beskyttelses- og kirkebeskyttelseslinier.

Kommunen vurderer

Ikast-Brande Kommune vurderer på baggrund af det oplyste:

- at ansøger har taget de nødvendige hensyn til den landskabelige værdi ved at etablere den planlagte nye stald på en sådan måde, at den kommer til at indgå som en del af helheden omkring Uur Hedebrug
- at gennemførelse af projektet – og driften af husdyrbruget i øvrigt – ikke vil forringe landskabets karakter i de udpegede landskabsområder
- at gennemførelse af projektet – og driften af husdyrbruget i øvrigt – ikke vil medføre væsentlige landskabelige ændringer i forhold til den eksisterende tilstand.

6.2. Kulturhistoriske værdier

Faktaboks

Landskabet i Ikast-Brande Kommune er præget af menneskets virke igennem årtusinder. Overalt finder vi historiske spor, der fortæller om samfundsudviklingen og om, hvordan mennesket har påvirket omgivelserne. Mange af de historiske spor er kulturhistoriske værdier, der har så stor værdi for formidlingen af og betydningen for vores kulturforståelse, at de er værd at bevare og derfor fortjener en særlig beskyttelse.

De kulturhistoriske værdier kan både omfatte enkeltstående elementer og hele kulturmiljøer, som f.eks. kirker, kirkegårde og deres omgivelser, fortidsminder som gravhøje og arkæologiske fund, fredede og bevaringsværdige bygninger og anlæg, sten- og jorddiger, alléer og levende hegn samt kulturmiljøer, der afspejler en bestemt tidsepoke eller en landsbytype.

Kommuneplanens udpegning fremhæver de særligt værdifulde kulturhistoriske træk i kommunen. Der er i Ikast-Brande Kommune udpeget "særlig værdifulde kulturmiljøer", "kulturmiljøer" samt "Hærvejen".

Jævnfør Kommuneplan 2009 – 2021 for Ikast-Brande Kommune skal inddragelse af areal til formål, der kan forringe de bærende kulturhistoriske værdier så vidt muligt undgås inden for de områder, der er udpeget som værende kulturhistoriske værdier. Nye anlæg og bebyggelse skal her tilstræbes udformet og placeret således, at der ikke sker en forringelse af oplevelsen eller kvaliteten af de bærende kulturhistoriske værdier. I landskabet i øvrigt, herunder blandt andet i de øvrige udpegede kulturmiljøer, bør der inden igangsættelse af byggeri, anlægsarbejder og andre ændringer foretages en konkret vurdering af, om indgrebet er i strid med hensynet til de kulturhistoriske interesser.

Der er jævnfør Kommuneplan 2009 – 2021 for Ikast-Brande Kommune ikke udpeget "særligt værdifulde kulturmiljøer" eller øvrige "kulturmiljøer" på husdyrbrugets arealer.

Ved mark nr. 21 er der registreret et fortidsminde i form af en gravhøj. I henhold til Museumslovens § 29f må der ikke foretages jordbehandling, gødes eller plantes på fortidsminder og inden for en afstand af 2 meter fra disse. Jævnfør Naturbeskyttelseslovens § 18 og § 65 må der desuden ikke uden dispensation fra kommunen foretages ændring af tilstanden inden for 100 meter fra fortidsminder, der er synlige i terrænet. Landbrugsmæssig markdrift – bortset fra tilplantning med juletræer eller anden beplantning – regnes ikke som en tilstandsændring i den sammenhæng.

Ved mark nr. 20-2, 21-2, 25-1 og 25-0 er der registreret diger, som er beskyttet efter § 29a i Museumsloven (se kortbilag I). Der må ikke foretages ændring af tilstanden af disse diger, medmindre kommunen har meddelt dispensation hertil.

Kommunen vurderer

Ikast-Brande Kommune vurderer, på baggrund af det oplyste:

- at projektets gennemførelse på husdyrbruget ikke vil være i strid med hensynet til de kulturhistoriske interesser i området
- at de planlagte nye stalde til slagtesvin med deres placering, størrelser og de valgte materialer, vil indgå som en naturlig helhed med resten af ejendommens bygninger. Den ansøgte ændring af bygningerne på Toftlundvej 7B kan derfor tillades i forhold til de gældende regler beskrevet for kulturmiljøer i Kommuneplan 2009 – 2021 for Ikast-Brande Kommune
- at husdyrbrugets drift – ved overholdelse af de til enhver tid gældende regler – vil ske under hensyntagen til bevarelsen af de kulturhistoriske værdier i landskabet..

7. Nabokommunehøring

Ikast-Brande Kommune har anmodet Herning Kommune om en udtalelse vedrørende de arealer i Herning Komne som benyttes til udspreddning af husdyrgødning fra ejendommen.

Herning Kommune har i den forbindelse stillet et vilkår:

Der må ikke anlægges markstakke på udbringningsarealerne i Herning Kommune, da de ligger inden for 300 m af § 3 beskyttet naturområder og inden for områder med fosforklasse 2

For hele Herning Kommunes vurdering se bilag 2.

8. Alternative muligheder, 0-alternativet og ophør af driften

Ansøgers oplysninger

Alternative muligheder for produktionen er overvejet, men forkastet. Det ansøgte er fundet det bedste alternativ, idet de fælles faciliteter, såsom foderlade, bedre kan udnyttes fuldt ud. De nye stalde er placeret under hensyntagen til nabobeboelse.

0-alternativet (videreførelse af nudriften) skal belyse de miljømæssige og socioøkonomiske konsekvenser der er, hvis den ansøgte produktionsudvidelse ikke gennemføres. Udgangspunktet er at skabe en rentabel produktion på bedriften. 0-alternativet er at opretholde produktionen på det nuværende produktionsniveau. Miljømæssigt vil 0-alternativet betyde, at miljøpåvirkningen i nærområdet omkring ejendommen ikke øges yderligere.

Ved ophør af produktion på ejendommen afsættes alle dyr til slagteri, DAKA eller leve brug. Stalde samt opbevaringsanlæg tømmes for husdyrgødning, der udspredes på udbringningsarealerne eller afsættes.

Olie- og kemikalie oplag destrueres eller afhændes til kommunens affaldsordning.

Fast affald afhentes til autoriseret destruktion eller afhændes via kommunens affaldsordning eller genbrugspladser. Medicinsk affald afleveres på nærmeste apotek til destruktion.

Fodersiloer tømmes og rengøres.

Staldene rengøres og desinficeres efter tømning for dyr.

Kommunen vurderer

Hvis udvidelsen af husdyrbrugets produktion ikke foretages – 0-alternativet – vil produktionen på de nuværende ca. 194 DE kunne fortsætte uden yderligere miljøgodkendelse. Det vil ikke i sig selv medføre, at der ikke udbringes husdyrgødning på de arealer, der indgår som udbringningsarealer i miljøgodkendelsen. 0-alternativet vil således ikke nødvendigvis have en mere positiv effekt på miljøet, end hvis udvidelsen/ændringen gennemføres og de opstillede vilkår i miljøgodkendelsen efterleves.

Ved eventuelt ophør af produktionen, vil der efter Ikast-Brande Kommunes opfattelse ikke ske en væsentlig indvirkning på miljøet fra produktionsanlægget, hvis:

- staldanlæg samt husdyrgødnings- og foderopbevaringsanlæg tømmes og rengøres grundigt
- beholdere til gylle etc., der er omfattet af kravet om beholderkontrol, gøres uanvendelige til opbevaring af gylle m.m.
- miljøfarligt affald bortskaffes, efter de til enhver tid gældende regler.

8. Bilagsfortegnelse

- Bilag 1 – Oversigt over ejede og forpagtede arealer samt arealer med gylleaftale
- Bilag 2 – Udtalelse fra Herning Kommune
- Kortbilag A – Situationsplan
- Kortbilag B – oversigt over samtlige udbringningsarealer
- Kortbilag C – Arealudpegninger i henhold til *Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug (evt. andre kommuner i særskilt kortbilag)*
- Kortbilag D – Arealer registreret som beskyttet efter Naturbeskyttelseslovens § 3
- Kortbilag E – Diverse udpegninger
- Kortbilag F – Marker med særlige driftsvilkår (eks. bræmmer, grundvandssædskifte)
- Kortbilag G – Transportveje for husdyrgødning
- Kortbilag H – Afløbsplan

Bilag 1

Oversigt over ejede og forpagtede arealer

Ejede arealer:

Mark nr.	Areal (ha)	Ejer (navn og adresse)	Bemærkning
3-0	8,32	Gert Ladegaard Jensen, Toftlundvej 7B, 7430 Ikast	
8-0	9,95	-	
11-0	15,11	-	
12-0	13,12	-	
13-0	11,87	-	
15-0	6,18	-	
16-0	5,68	-	
17-0	21,34	-	
18-0	20,52	-	
19-0	19,01	-	Svinehytterne må ikke placeres inden for bufferzone I, se kortbilag F jf. vilkår 2.2
19-4	1,74	-	
20-0	10,76	-	Svinehytterne må ikke placeres inden for bufferzone I, se kortbilag F, jf. vilkår 2.2
20-2	0,80	-	
20-4	9,68	-	
21-0	17,68	-	
21-3	3,11	-	
23-0	4,83	-	
1-0	6,04	-	
2-0	6,92	-	
4-0	7,73	-	
5-0	7,63	-	
6-0	7,78	-	
7-0	9,25	-	
9-0	7,75	-	
10-0	8,01	-	
14-0	6,68	-	
21-2	7,89	-	
22-0	2,25	-	
24-0	9,67	-	
25-0	9,83	-	
25-1	4,79	-	

Ejede arealer, i alt: 281,96 ha

Forpagtede arealer

101-0	9,21	Michael Sylvestersen-Platz og Mie Sylvestersen-Platz, Voulund Mark 13, 7400 Herning	Vilkår 2.3
-------	------	---	------------

101-0	5,99	-	Vilkår 8.1
101-5	1,53	-	Vilkår 8.1
105-6	0,70	-	Vilkår 8.1
105-7	0,56	-	Vilkår 8.1
105-8	1,09	-	Vilkår 8.1
121-0	12,17	-	Vilkår 8.1
120-0	0,51	-	Vilkår 8.1
108-0	1,52	Kristian Mortensen, Voulund Mark 2, 7400 Hering	Vilkår 8.1
301-0	22,54	Niels Christian Winther Henneberg, Sønderlandsvej 6, 7430 Ikast	
302-0	20,14	-	
303-0	3,12	Helene Henneberg Theisen, Søren Henneberg Theisen Sønderlandsvej 8, 7430 Ikast og Niels Christian Winther Henneberg, Sønderlandsvej 6, 7430 Ikast	
303-1	0,45	Helene Henneberg Theisen, Søren Henneberg Theisen Sønderlandsvej 8, 7430 Ikast og Niels Christian Winther Henneberg, Sønderlandsvej 6, 7430 Ikast	
304-0	1,26	Niels Christian Winther Henneberg, Sønderlandsvej 6, 7430 Ikast	
305-0	9,31	-	
306-0	5,26	-	
307-0	8,23	-	
308-0	3,31	-	
205-0	1,20	Halvor Nielsen, Engvang 2, 7430 Ikast	
205-1	1,95	-	
203-0	4,74	-	
204-0	4,33	-	
202-0	2,02	-	
201-2	0,12	-	
201-0	4,48	-	

Forpagtede arealer i alt: 125,28 ha

Kortbilag A

Situationsplan

Ikke målfast

Af:

Bygge- og Miljøafdelingen

Ikast-Brande Kommune, Centerparken 1, 7330 Brande - Tlf. 99604000

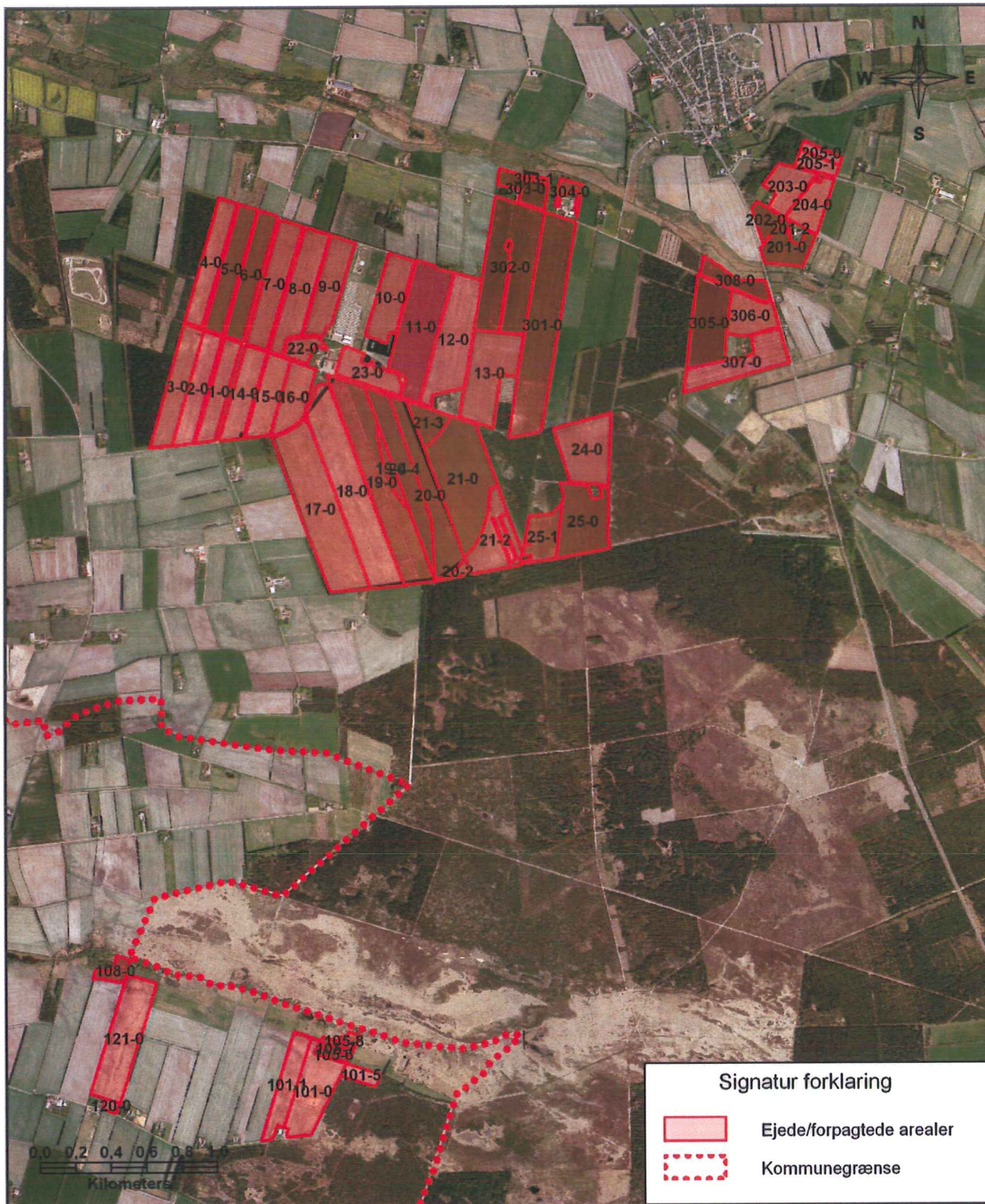
Udstedningsdato:

Dato 21. juli 2011

Måleforhold:

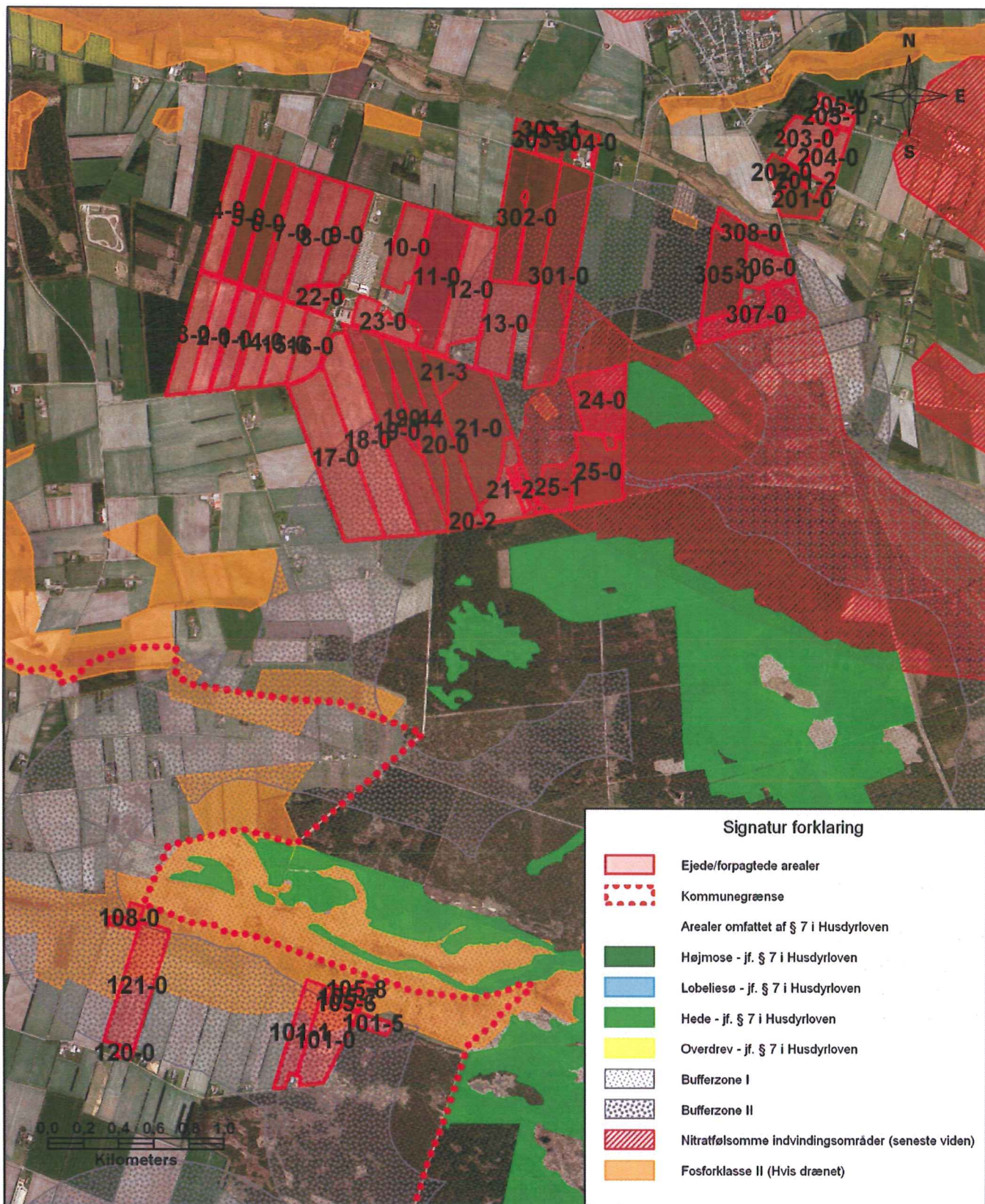
1:2.000

Signatur forklaring	
	Ejede/forpagtede arealer
	Kommunegrænse

	Kortbilag B	
	Oversigt over udbringingsarealer	
	Udskrivningsdato: Dato 21. juli 2011	
	Målforhold: 1:28.000	
Afd: Bygge- og Miljøafdelingen		
Ikast-Brande Kommune, Centerparken 1, 7330 Brande - Tlf. 99604000		

Kortbilag C

Areal udpegninger i henhold til *Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug*

Toftlundvej 7B, 7430 Ikast

Afd:

Bygge- og Miljøafdelingen

Ikast-Brande Kommune, Centerparken 1, 7330 Brande - Tlf. 99604000

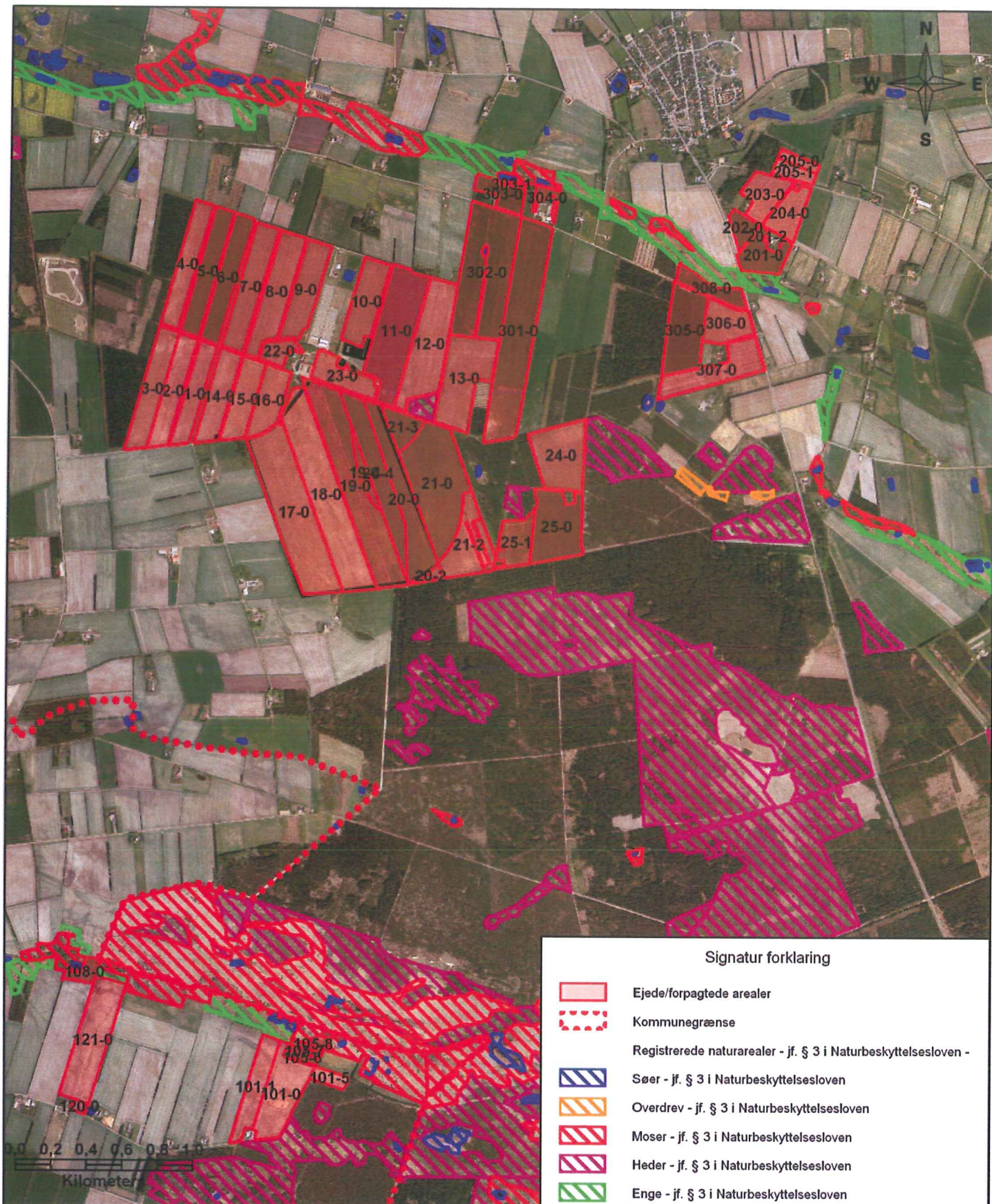
Udskrivningsdato:

Dato 21. juni 2011

Målforshold:

1:28.000

Signatur forklaring

- Ejede/forpagtede arealer
- Kommunegrænse
- Registrerede naturarealer - jf. § 3 i Naturbeskyttelsesloven -
- Søer - jf. § 3 i Naturbeskyttelsesloven
- Overdrev - jf. § 3 i Naturbeskyttelsesloven
- Moser - jf. § 3 i Naturbeskyttelsesloven
- Heder - jf. § 3 i Naturbeskyttelsesloven
- Enge - jf. § 3 i Naturbeskyttelsesloven

Kortbilag D

Arealer registeret som beskyttet efter
Naturbeskyttelseslovens § 3

Udskrivningsdato:

Dato 21. juli 2011

Målforhold:

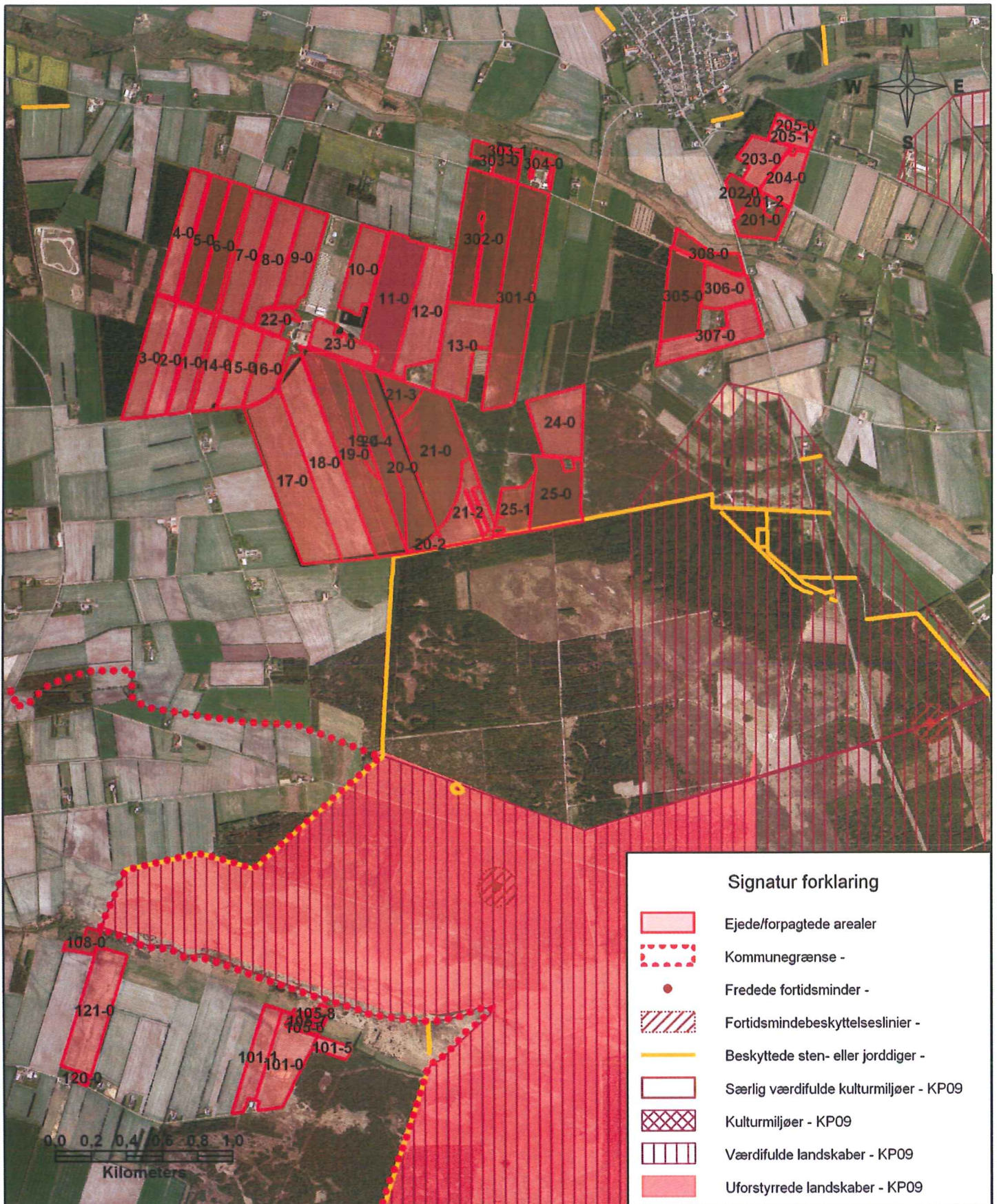
1:28.000

Afd:

Bygge- og Miljøafdelingen

Ikast-Brande Kommune, Centerparken 1, 7330 Brande - Tlf. 99604000

Kortbilag E

Div. udpegninger

Udskrivningsdato:

Dato 21. juli 2011

Målforshold:

1:28.000

Afd:

Bygge- og Miljøafdelingen

Ikast-Brande Kommune, Centerparken 1, 7330 Brande - Tlf. 99604000

Signatur forklaring

- Søer - udeareal
- Bufferzone I
- Bufferzone II

Kortbilag F

Marker med særlige vilkår
jff. vilkår 2.2

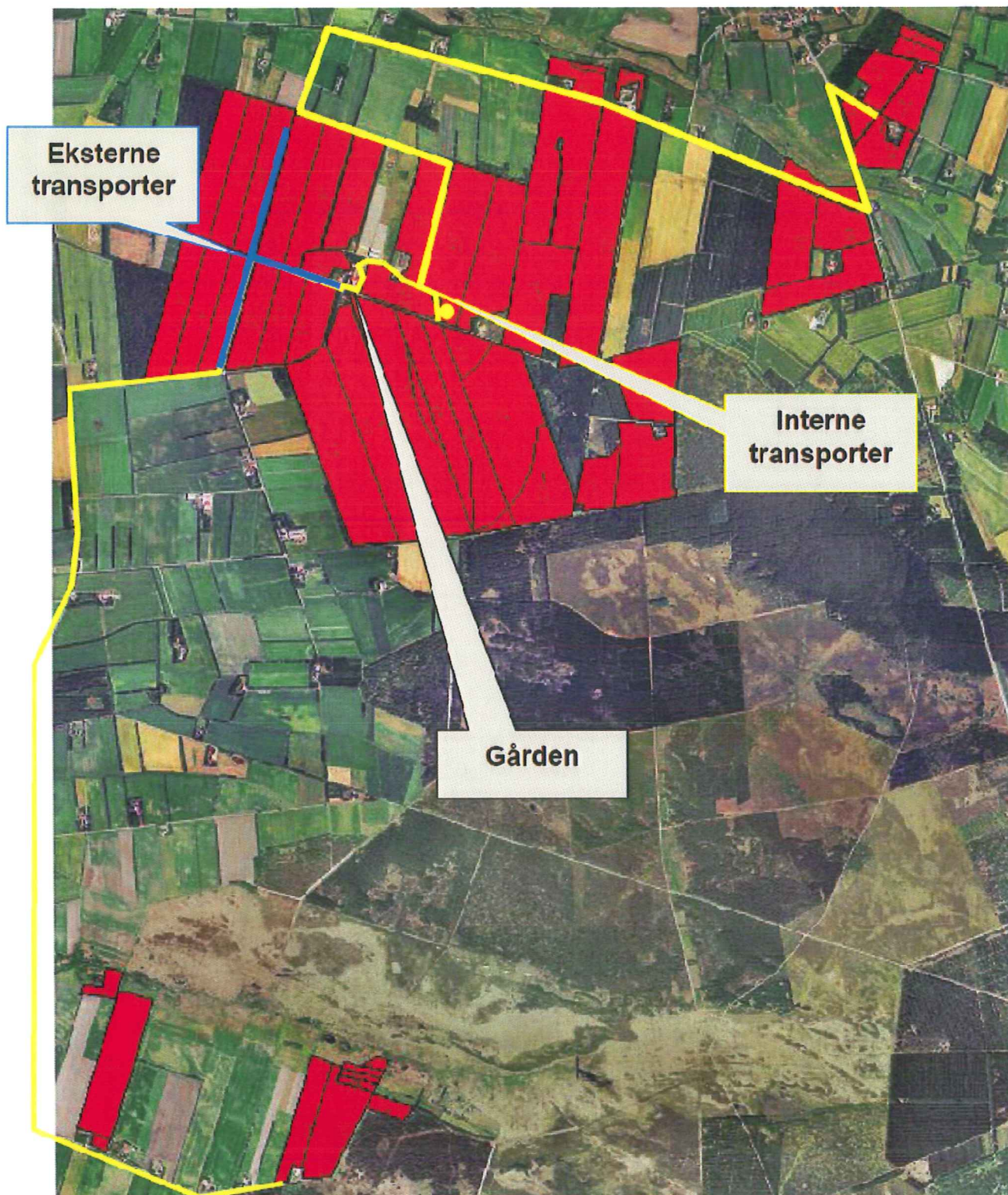
Udarbejdningsdato:
Dato 21. juli 2011

Målestok:
1:1.500

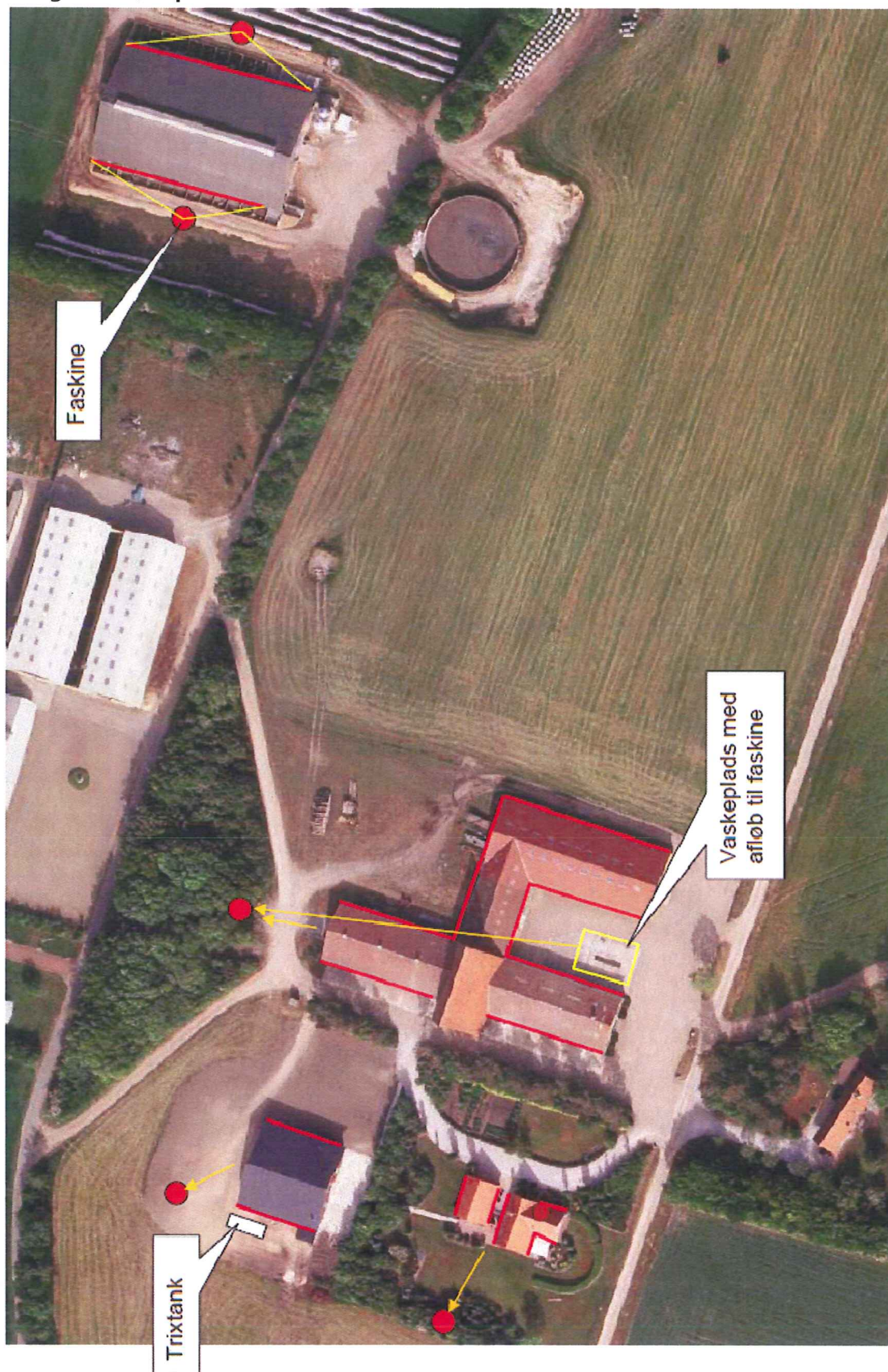
Afd: **Bygge- og Miljøafdelingen**

Ikast-Brande Kommune, Centerparken 1, 7330 Brande - Tlf. 99604000

Kortbilag G - Transportveje

Kortbilag H - Afløbsplan

Gert Ladegaard Jensen
Toftlundvej 7B
7430 Ikast

Land og natur
Rådhuset • Torvet • 7400 Herning
Tlf. 96282828
teknik@herning.dk
www.herning.dk

Dato: 23. august 2011

Udtalelse om arealer beliggende i Herning Kommune

Sagsbehandler: Louise Lindegaard Weinreich

Sagsnr.: 2007090216E
(bedes anvendt ved
henvendelse)

Gert Ladegaard Jensen, Toftlundvej 7B, 7430 Ikast har søgt Ikast-Brande Kommune om § 12 godkendelse af sit økologiske husdyrbrug beliggende Toftlundvej 7B, 7430 Ikast. Herning Kommune udtaler sig på den baggrund om arealer beliggende i Herning Kommune.

Det oplyste:

1. Det er en § 12 godkendelse på Toftlundvej 7B, 7430 Ikast.
2. Arealet beliggende i Herning Kommune udgør 33,28 ha og betegnes mark

101-0
101-1
101-5
105-6
105-7
105-8
108-0
120-0
121-0

3. Arealerne er ejede/forpagtede
4. Dyretrykket er på 1,4 DE/ha
5. Der bruges et S4 sædskifte på alle marker undtagen mark 105-8 og 108-0, hvor der bruges et S2-sædskifte

Vilkår: Der må ikke anlægges markstakke på udbringningsarealerne i Herning Kommune, da de ligger inden for 300 m af § 3 beskyttet naturområder og inden for områder med fosforklasse 2

Herning Kommunes vurdering:

Nitrat, overfladevand

Alle arealer ligger udenfor nitratklasse 1-3, hvilket betyder at mellem 75-100 % af kvælstoffet tilbageholdes. Som følge heraf vurderes markerne til at være robuste.

Herning Kommune vurderer, at det generelle beskyttelsesniveau er tilstrækkeligt, til at sikre mod nitratudvaskning fra de oplyste arealer.

Nitrat, grundvand

Alle arealer ligger udenfor nitratfølsomt indvindingsopland, nitratfølsomt indsatsplanområde og nitratfølsomme områder med særlige drikkevandsinteresser. For arealer i områder med almindelige drikkevandsinteresser, vurderes de generelle landbrugsregler at være tilstrækkelige til at sikre grundvandet i disse områder.

Herning Kommune vurderer, at det generelle beskyttelsesniveau er tilstrækkeligt til at sikre mod nitrat-udvaskning til grundvandet.

Overfladevand

Ringkøbing Fjord

Vurdering af potentiel nitratudvaskning til Natura 2000-vandområder

Natura 2000-områder er en fællesbetegnelse for EU's naturdirektiver; EF-fuglebeskyttelsesdirektiv, EF-habitatdirektiv samt Ramsar-konventionen, der tilsammen beskytter Natura 2000-områderne gennem de i direktiverne opstillede beskyttelseskrav.

- EF-fuglebeskyttelsesområderne er områder, der har til formål at beskytte og forbedre levevilkårene for de vilde fuglearter i EU.
- Ramsarområder er vådområder med rigt fugleliv og så mange vandfugle, at de har international betydning. Områderne er indeholdt i EF-fuglebeskyttelsesområderne.
- EF-habitatområder er områder, der er udpeget på baggrund af naturtyper og arter, som er af betydning for EU.

Før Herning Kommune træffer afgørelser i sager iht. husdyrloven §§ 10, 11, 12 eller 16, om etablering, udvidelse eller ændring af husdyrbrug, skal der, i henhold til § 8, stk. 6, nr. 2-3 i habitatbekendtgørelsen¹, af kommunen foretages en vurdering af, om projektet i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, vil medføre forringelser af internationale naturbeskyttelsesområder eller medfører forstyrrelser, der har betydelige konsekvenser for de arter, områderne er udpeget for, eller for arter beskyttet af direktivets bilag IV.

Denne vurdering skal foretages ud fra forsigtighedsprincippet jf. EF-domstolen². Dette medfører, at hvis det ikke på baggrund af objektive kriterier, kan udelukkes at projektet i sig selv eller i sammenhæng med andre, påvirker udpegningsgrundlaget væsentligt eller medfører negativ påvirkning af bevaringsmålsætningen, skal der udarbejdes af en konsekvensvurdering. Derudover er der krav om konsekvensvurderinger, hvis et Natura 2000-område, efter Herning Kommunes vurdering, ikke beskyttes tilstrækkeligt.

I praksis betyder det, at der skal udarbejdes en foreløbig vurdering af, hvorvidt der skal stilles skærpede krav ud over det almindelige beskyttelsesniveau opstillet i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens³ bilag 3. Vurderer Herning Kommune, at det er nødvendigt at stille skærpede vilkår, for at der ikke vil ske skade på et Natura 2000-område, er kommunen forpligtet til dette. Vurderes de skærpede vilkår ikke at være tilstrækkelig til at imødegå en skade på et internationalt naturbeskyttelsesområde, skal kommunen afslå at godkende ansøgningen.

¹ Bekendtgørelse nr. 408 af 1. maj 2007 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

² Hjertemuslingedommen fra 2004 danner præcedens for anvendelse af forsigtighedsprincippet.

³ Bek. nr. 294 af 31. marts 2009 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug.

Vurdering af potentiel skadevirkning fra N-udvaskning til Natura 2000-vandområde Ringkøbing Fjord

I forbindelse med miljøgodkendelse af husdyrbrug skal kommunen vurdere, om forudsætningerne for de givne vandoplade, hvori husdyrbrugets udbringningsarealer er lokaliseret, er opfyldt.

På baggrund af analyser, som DMU har fortaget ifm. vandplanerne, har Miljøstyrelsen⁴ opstillet følgende afskæringskriterier for, hvornår et projekt ikke medfører en skadevirkning på overfladevande som følge af nitratudvaskningen, herunder Natura 2000-områder og på levesteder og yngle- og rasteplasser for beskyttede arter:

- Pkt. 1A:** Dyretrykket i det aktuelle opland må ikke have været stigende siden 1. januar 2007
- Pkt. 1B:** Eventuelle andre kilder til nitratudvaskning end husdyrproduktionen, der har givet anledning til en øget nitratudvaskning fra det aktuelle opland siden 1. januar 2007, skal inddrages i vurderingen på en sådan måde, at en eventuel øget nitratudvaskning fra andre kilder end husdyrproduktionen skal medføre et krav om reduktion af det samlede dyretryk i det aktuelle opland med tilsvarende effekt på nitratudvaskningen
- Pkt. 1C:** Gennemførte initiativer⁵, som reducerer nitratudvaskningen fra det aktuelle opland, må ikke anvendes til at tillade et øget dyretryk i det aktuelle opland

Hvis pkt. 1A - 1C er opfyldt, skal der efterfølgende vurderes om det enkelte husdyrbrug kan overholde pkt. 2A / 2B

- Pkt. 2A:** nitratudvaskningen fra det samlede husdyrbrug, der ansøges om, må ikke udgøre 5 % eller mere af den samlede nitratudvaskning til det aktuelle område, dog
- Pkt. 2B:** må nitratudvaskningen fra det samlede husdyrbrug, der ansøges om, ikke udgøre 1 % eller mere af den samlede nitratudvaskning, hvis udvaskningen sker til et vandområde, der er karakteriseret som et lukket bassin og/eller er meget lidt eutrofieret.

Oversigt over dyretrykket i de enkelte kystoplade

Miljøstyrelsen har i marts 2011 udgivet en samlet opgørelse over dyretrykket⁶. Antallet af dyr er trukket fra CHR-registret for 2007 og frem. Der er foretaget en omregning fra antal dyr på stald til antal dyreenheder for hver af de relevante dyregrupper. I oversigten er der taget højde for, at normtallene for beregning af dyreenheder er ændret.

Samlet set vurderes usikkerheden i opgørelsen af det aktuelle antal DE for et gennemsnitsområde at ligge på cirka 5-10 %. Usikkerheden vil være størst for mindre områder. Det vurderes, at opgørelsen er meget robust med hensyn til at vise udviklingen i de områder, hvor dyreholdet er på over cirka 10.000 dyreenheder. Opgørelsen for Ringkøbing Fjord vil ud fra denne betragtning kunne betegnes som værende meget robust.

AD pkt. 1A

Som nævnt ovenfor, er udviklingen i dyretrykket baseret på udtræk fra CHR-registret. Grundet usikkerheden vurderer Miljøstyrelsen, at kommunerne som udgangspunkt kan se bort fra dyretrykstallet, hvis udviklingen er under 5 % stigning, sammenlignet med 2007.

⁴ Wiki, digital vejledning, nitrat overfladevand

⁵ Fx etablering af vådområder med henblik på at gennemføre vandplanlægningen efter miljømålsloven

⁶ Data kan ses på <http://www.jordbrugsanalyser.dk/webgis/kort.htm>

Ringkøbing Fjord

Natura 2000-område nr. 69 Ringkøbing Fjord og Nymindestrømmen omfatter Habitatområde H62 og Fuglebeskyttelsesområde F43. Ringkøbing Fjord er blandt andet udpeget som kystklitter med dværgbuskvegetation (klithede), kystlaguner og standsøer og i forhold til habitatområdet. Området er stærkt belastet med næringsstoffer og målsætningen for området er ikke opfyldt.

Fra 2007 til 2010 er antallet af dyreenheder i oplandet til Ringkøbing Fjord steget fra 233.248 til 239.135, svarende til en procentvis stigning på 2,5 %. Som nævnt vil en ændring i antal dyreenheder under 5 % ligge indenfor den oplyste usikkerhed i dataudtrækket, hvorfor Herning Kommune på den baggrund vurderer, at udviklingen i antallet af husdyr ikke har været stigende fra 2007 til 2010, hvorved forudsætning 1A er opfyldt.

Udvikling i dyretryk / antal DE i oplandet til Ringkøbing Fjord

	Ringkøbing Fjord	Udvikling ift. 2007	Procent
2007	233.248	0	0,0
2008	237.674	4.426	1,9
2009	236.559	3.311	1,4
2010	239.135	5.887	2,5

Ad pkt. 1B

I perioden 1989-2005 er kvælstofstrømningen reduceret med omkring 15 %, hvilket skyldes en forbedret spildevandsrensning, reduceret udledning fra dambrug samt et fald i udledningen fra landbrugsarealer som følge af vandmiljøindsatsen. I perioden 2001 – 2005 udgjorde landbrugets bidrag af den samlede landbaserede tilførsel af kvælstof 60 %, baggrundsbidraget 31 %, mens resten kommer fra punktkilder, hvor udledning fra dambrug er den dominerende.

Stofbelastning Hovedvandopland Ringkøbing Fjord	Kvælstof tons N / år	Pct. fordeling
Åbent land 2001-2005 (diffuse kilder)		
– Naturligt baggrundsbidrag	1.445	31,1
– Landbrug	2.807	60,4
– Spredt bebyggelse	36	0,8
SUM	<u>4.288</u>	<u>92,3</u>
Punktkilder 2001-2005		
– Renseanlæg	68	1,5
– Regnvandsbetinget udløb	25	0,5
– Industri	9	0,2
– Dambrug	257	5,5
SUM	<u>359</u>	<u>7,7</u>
Samlet stofafstrømning 2001-2005	4.647	100
Stofafstrømning Baseline 2015	4.351	

Frem til 2015 forventes der at ske en yderligere reduktion i belastningen af vandområderne med næringsstoffer som resultat af allerede iværksatte eller planlagte tiltag inden for hovedvandopland til Ringkøbing Fjord. Således forventes Vandmiljøplan III, Regeringens energiaftale, øget anvendelse af biogas og anden strukturudvikling i landbruget samt kommunernes igangværende indsats på spildevandsområdet at bidrage til yderligere reduktion i kvælstofafstrømningen på cirka 6 %.

Punktkilder og spredt bebyggelse

I henhold til vandplanen for Ringkøbing Fjord er den samlede udledning af kvælstof fra punktkilder for 2005 opgjort til 451 ton N / år.

Punktkildebelastning af overfladevande, Ringkøbing Fjord

Type	2005 Kvælstof t/år	2015 Kvælstof t/år
Ferskvandsdambrug	267	237
Indpumpningsanlæg (akvakultur)	69	60
Renseanlæg	44	42
Regnbetingede udløb	37	35
Spredt bebyggelse	25	24
Industri	9	9
Total	451	407

Kilde: Vandplan – Hovedvandopland Ringkøbing Fjord

Som et led i realiseringen af grøn vækst, er der i hovedvandopland til Ringkøbing Fjord iværksat og gennemført en række opkøb af dambrug, hvilket siden 2005 har betydet en nedlæggelse af 14 dambrug. Det sammenholdt med oplægning fra traditionelle jordbassiner til moderne modeldambrug udført i betonelementer med væsentlig forbedret spildevandsrensning, recirkulering af vand, forbedret foderudnyttelse, grundvand mm. forventes at nedbringe den årlige kvælstofbelastning af Ringkøbing Fjord med omkring 30 ton N.

På de eksisterende rensningsanlæg anvendes allerede bedst tilgængelige rensning i relation til næringsstoffs fjernelse, hvorfor der kun kan forventes en marginal baselineeffekt fra disse kilder.

For regnbetingede udløb og spredt bebyggelse forventes ligeledes en begrænset reduktion. I udledningen fra spredt bebyggelse vil der løbende ske en ændring fra direkte udledninger til godkendte nedslivningsanlæg, hvilket forventes at reducere udledningen til recipienten. Herudover kloakeres der løbende nye områder i det åbne land, hvorved spildevandsrensningen til stadighed forbedres.

Samlet vurdering pkt. 1B

Samlet vurderer Herning Kommune, at der ikke har fundet en øget nitratudledning sted for andre kilder i oplandet til Ringkøbing Fjord i perioden 2007 til 2010, hvorved forudsætningen for pkt. 1B er opfyldt.

Ad. pkt. 1C

Herning Kommune har ikke inddraget initiativer, der er gennemført med henblik på at opfylde vandplanlægningen efter miljømålsloven til at tillade et øget dyretryk i det aktuelle opland, hvorved forudsætningen for pkt. 1C er opfyldt.

Samlet vurdering pkt. 1A – 1C

Der er Herning Kommunes vurdering, at forudsætningerne for husdyrlovens beskyttelsesniveau er opfyldt, jvf. pkt. 1A-C. Herning Kommune vurderer derfor, at det ansøgte, i kumulation med andre planer og projekter ikke vil have en skadevirkning fra nitratudvaskningen til Natura 2000 nr. 69 Ringkøbing Fjord og Nymindestrømmen, Habitatområde H62, Fuglebeskyttelsesområde F43, ift. Pkt. 1A – 1C.

Pkt 2A – 2B

Miljøstyrelsen udsendte i januar 2011 den digitale husdyrvejledning. Her fremgår det blandt andet, hvordan kommunen kan foretage vurderingen af nitratudvaskningen til overfladevande⁷. Formålet med vurderingen er at undersøge, om nitratudvaskningen kan have en skadesvirkning på vandbaserede naturtyper på udpegningsgrundlaget i Natura 2000-områder (akvatiske naturtyper inkl. fjorde, bugter og vige).

Den digitale husdyrvejledning lægger et objektivi kriterium til grund for vurderingen af, om det kan udelukkes, at et husdyrprojekt, når det overholder det fastlagte beskyttelsesniveau for nitratudvaskningen til overfladevande, kan have en skadesvirkning på et Natura 2000-vandområde. Husdyrgodkendelseslovens fastlagte beskyttelsesniveau for nitratudvaskningen til overfladevande (nitratklasser) er således uændret, og ligger således fortsat til grund og er indarbejdet i de foreliggende vandplaner.

AD pkt. 2

Herning Kommune vurderer, Ringkøbing Fjord og Nymindestrømmen skal betragtes som et lukket bassin / særlig følsomt vandområde, hvorfor nitratudvaskningen fra det ansøgte husdyrbrug ikke må udgøre 1 % eller mere af den samlede nitratudvaskning, jvf. pkt. 2B.

Natura 2000-område	N65 – Ringkøbing Fjord
Delområde – kystopland	Hele fjorden
Opland til Natura 2000-område	347.775 ha
Nuværende kvælstofbelastning ⁸	4.647 ton N /år
Det ansøgte projekt	
Nitratklasse 0	33,28 ha.
Nitratklasse I	0 ha.
Nitratklasse II	0 ha.
Nitratklasse III	0 ha.
Areal til udbringning i alt	33,28 ha
Reduktionspotentiale (jf. nitratklassekortlægningen)	75-100 (middel 87,5 %)
Udvaskning fra rodzonen kg N/ha (NUDRIFT)	78,2 Kg N/ha/år
Udvaskning fra rodzonen kg N/ha (ANSØGT DRIFT)	79,8 kg N/ha/år
Husdyrgødningsbetinget udvaskning fra rodzonen (kg N/ha/år)	1,6 Kg N/ha/år
Samlede husdyrgødningsbetinget påvirkning til Natura 2000-område (ton N / år)	6,66 kg N/år
Ansøgt kvælstofbidrag af samlede kvælstofbidrag til Natura 2000-område (pct./ promille)	0,001 ‰

Det ansøgte har beregningsmæssigt en husdyrgødningsbetinget belastning svarende til 0,001 ‰ af den samlede udvaskning fra Herning Kommunes del af oplandet til Ringkøbing Fjord. I henhold til afskæringskriteriet vil det ansøgte således ikke i sig selv have en skadevirkning på Natura 2000-området.

Da den samlede kvælstofudledning fra husdyrbruget til Ringkøbing Fjord således udgør mindre end 1 % finder Herning Kommune, at der ikke i den konkrete sag er særlige forhold, som kan begrunde en fravigelse af det generelle beskyttelsesniveau i forhold til udledning af kvælstof til Ringkøbing Fjord. Derfor forventes næringsstofudvaskningen fra udbringningsarealerne ikke at resultere i målbare ændringer af næringsstofkoncentrationen i Ringkøbing Fjord.

⁷ Efter husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3, jf. bekendtgørelsens § 11 stk. 2 – 6 og habitatbekendtgørelsen

⁸ Fra tabel 2.4.8., nuværende og fremskrevet kvælstofbelastning, Kilde: forslag til Vandplan, 1.8 Ringkøbing Fjord, www.naturstyrelsen.dk/18_RingkøbingFjord.pdf

Herning Kommune vurderer på den baggrund, at den maksimale merbelastning pr. år ikke har væsentlig betydning for fjordens målsætning og integritet, da stigningen i udvaskningen udgør en lille del af den samlede udledning til Ringkøbing Fjord og næppe målbar. Dermed vurderer Herning Kommune, at det ikke er nødvendigt at foretage en miljøkonsekvensvurdering.

Påvirkning af bilag IV-arter, artsfredninger og rødlistearter

Den største del af Ringkøbing Fjord og Nymindestrømmen, som dækker den sydlige og centrale del af Ringkøbing Fjord, Skjern Å, Stadil Fjord og Vest Stadil Fjord, er udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde, Natura 2000-områder. Ringkøbing Fjord er således udpeget som Ramsar-, EF-fuglebeskyttelsesområde og EF-habitatområde.

Udpegningen af Ringkøbing Fjord til internationalt beskyttelsesområde betyder, at alle tilladelser til aktiviteter i eller udenfor området ikke må kunne forringe områdets naturtyper og levestederne for arterne eller medføre forstyrrelser, der har betydelige konsekvenser for de arter, området er udpeget for. I Ramsarområder skal beskyttelsen af områderne tillige fremmes.

Ringkøbing Fjord er udpeget på grund af dens bevaringsværdige naturværdier i form af specielle plante- og dyrearter. For eksempel er fjorden levested for flere kystfugle og adgangsvej for laks på vandring til og fra Skjern Å. Endvidere består dele af fjorden af naturtypen kystlagune, der er vurderet som en særlig truet naturtype af international værdi.

Målsætningerne for Ringkøbing Fjord ikke opfyldt og en risikoanalyse af fjorden fra Miljøministeriet⁹ har vist, at fjorden er i risiko for ikke at opfylde miljømålet i 2015. Hovedårsagen er en for stor tilførsel af næringsstoffer (kvælstof og fosfor) fra oplandet, som blandt andet stimulerer væksten af planteplankton, søsalat og algebevoksninger på bundplanterne. Det betyder, at en øget belastning med næringsstoffer vil have en negativ indflydelse på mængden af bundplanter, som følge af en reduktion i vandets klarhed og en øget påvirkning fra eutrofieringsbetingede alger. Når der sker en tilbagegang i mængden af bundplanter, vil det forringe fødegrundlaget for en række af de fuglearter, som Ringkøbing Fjord er udpeget for. Næringsstofbelastningen vanskeliggør derfor opfyldelsen af målsætningerne for fjorden. Hovedparten af næringsstofferne fra oplandet kommer i dag fra diffuse kilder, herunder især landbruget, mens bidraget fra byer og industri er blevet væsentligt reduceret via spildevandsrensning.

Natura 2000-område nr. 69 Ringkøbing Fjord og Nymindestrømmen

Habitatområde H62, Fuglebeskyttelsesområde F43

Udpegningsgrundlaget i forhold til habitatdirektivet er:

Nr.	Naturtype
1130	Flodmundinger
1150	* Kystlaguner og strandsøer
1330	Strandenge
2110	Forstrand og begyndende klitdannelser
2120	Hvide klitter og vandremiler
2130	* Stabile kystklitter med urteagtig vegetation (grå klit og grønsværklit)
2140	* Kystklitter med dværgbuskvegetation (klithede)
2160	Kystklitter med havtorn

⁹ Som en del af arbejdet med at færdiggøre Vand- og naturplaner for Danmark har Miljøministeriet lavet en risikovurdering af fjorde, søer mm. i Danmark. Analysen kan ses på http://www.vandognatur.dk/Emner/Vandplaner/Vandomraaderne/l_8_Ringkoebing_Fjord.htm

2170	Kystklitter med gråris
2190	Fugtige klitlavninger
3140	Kalkrige søer og vandhuller med kransnålgær
3150	Næringsrige søer og vandhuller med flydeplanter eller store vandaks
3160	Brunvandede søer og vandhuller
3260	Vandløb med vandplanter
4030	Tørre dværgbusksamfund (heder)
7150	Plantesamfund med næbfrø, soldug eller ulvefod på vådt sand eller blottet tørv
7230	Rigkær

Nr.	Habitatarter
1095	Havlampret (<i>Petromyzon marinus</i>)
1099	Flodlampret (<i>Lampetra fluviatilis</i>)
1102	Majsild (<i>Alosa alosa</i>)
1103	Stavsild (<i>Alosa fallax</i>)
1106	Laks (<i>Salmo salar</i>) Ny
1355	Odder (<i>Lutra lutra</i>)
1831	Vandranke (<i>Luronium natans</i>)

Fuglearter	Ynglende	Trækkende
Rørdrum	X	
Skestork	X	
Rørhøg	X	
Plettet rørvagtel	X	
Klyde	X	
Almindelig Ryle	X	
Brushane	X	
Mosehornugle	X	
Fjordterne	X	
Havterne	X	
Splitterne	X	
Pibesvane		X
Sangsvane		X
Bramgås		X
Havørn		X
Blå kærhøg		X
Vandrefalk		X
Klyde		X

Fuglearter	Ynglende	Trækkende
Almindelig ryle		X
Lille kobbersneppe		X
Knopsvane		X
Kortnæbbet gås		X
Grågås		x
Mørkbuget knortegås		X
Gravand		X
Pibeand		X
Krikand		X
Spidsand		X
Skeand		X
Hvinand		X
Stor skallesluger		X
Blishøne		X

Beskyttede arter

Plante- og dyrearter med særligt strenge beskyttelseskrav (Bilag IV-arter)

Af EF-habitatdirektivets¹⁰ bilag IV fremgår en række dyre- og plantearter, som er strengt beskyttede, uanset om de forekommer inden eller udenfor et af de udpegede Natura 2000-områder/habitat-områder. På den baggrund må der eksempelvis ikke gives tilladelse til aktiviteter, der kan beskadige eller ødelægge de pågældende dyrearters yngle- og rasteområder.

Bilag IV-arter, observeret i Herning Kommune eller på lokaliteter i Midtjylland gennemgås i det følgende:

Damflagermus, vandflagermus og sydflagermus er observeret ved Gødstrup Sø. Desuden forekommer flere arter af flagermus i Midtjylland og kan derfor forekomme på lokaliteter i Herning Kommune. Flagermus raster, overvintrer og kan yngle i huller, sprækker eller under løstsiddende bark på gamle træer, i bygninger og lignende eller i huler. Damflagermus og vandflagermus jager over åbent vand ved søer og langs vandløb. Sydflagermus kan tillige jage over åbne hedestrækninger. Læhegn, bryn, bræmmer og diger fungerer som ledelinjer fra rasteområdet til fourageringsområdet, og skal helst forblive intakte uden afbrydelser, for at fungere optimalt. Ud fra flagermusens levevis vurderes det, at den ikke vil blive negativt påvirket af udvidelsen.

Birkemus er kendt fra Sønderjylland og Limfjordsområdet. Artens udbredelse i Limfjordsområdet kan strække sig ned til det nordlige af Herning Kommune. Om sommeren yngler og raster birkemusen i digeskel, lysåben, ældre skov med tæt urtevegetation, kratbevoksede moser, fugtige enge, udyrkede marker eller ekstensivt dyrkede marker. Birkemusen går i dvale fra oktober til maj i diger, på overdrevsskrænter, og på højtliggende hede- og plantageområder. Andre områder kan også fungere som vinteropholdssteder, men pløjning og gravearbejde kan ødelægge rederne, der befinder sig i 20 – 40 cm's dybde.

Løgfrø findes spredt ud over det meste af Danmark, og kan således forekomme på lokaliteter i Herning Kommune. Arten yngler i vandhuller med rent vand. Udyrkede bræmmer omkring vandhullerne kan være med til at sikre, at vandet forbliver rent.

Strandudsens naturlige udbredelse omfatter hele Danmark, men den forekommer især i store antal i Vestjylland. Indlands forekommer arten primært i grusgrave. Arten yngler oftest i lavvandede vandhuller, der tørrer ud hen på sommeren. Arten yngler tillige i næringsfattige søer.

¹⁰ EF-habitatdirektivet fra 1992 (Rådets direktiv 92/43/EØF om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter (med senere ændringer)).

Stor vandsalamander kan forekomme i det meste af landet, og dermed også i Herning Kommune. Arten yngler i klarvandede, lavvandede vandhuller med bundvegetation, de kan skjule sig i. Kvasbunker og stendynger med indsamlede marksten giver gode overvintningsmuligheder.

Spidssnudet frø findes i næsten hele Danmark. De største bestande forekommer blandt andet i Vestjylland, og arten findes sandsynligvis indenfor kommunegrænsen. Den kan være svær at skelne fra butsnudet frø, og derfor kan observationer af butsnudet frø indeholde forekomster af spidssnudet frø. Der ligger ingen søer indenfor 25 meter fra markerne og dyrkningstryk på 1,4 DE/ha ændres ikke, derfor vurderes det at eventuelle padder ikke vil blive negativt påvirket af udvidelsen.

Odderen forekommer i store dele af Jylland. Den forekommer muligvis indenfor kommunegrænsen. Odderen har gunstig bevaringsstatus i landsdelen. Odderen yngler, raster og fouragerer langs vandløb med gode fiskemuligheder og har huler i brinken. Ud fra artens levevis i øvrigt vurderes det, at den ikke vil blive negativt påvirket af udvidelsen.

Markfirben er udbredt over det meste af Danmark, men sjælden blandt andet i den vestlige del af Midtjylland. Egnede yngle- og rasteområder er eksempelvis heder, overdrev, klitter, solvendte skrænter langs veje, jernbaner og i grusgrave. I forbindelse med landbrug er stendiger, levende hegn og særligt stendynger med indsamlede marksten gode rasteområder. Det vurderes, at arten ikke vil blive negativt påvirket af udvidelsen.

Grøn mosaikguldsmed lever primært i Nordsjælland, men strejfer er registreret rundt om i landet. I Herning Kommune er arten observeret syd for Harreskov mellem Kibæk og Arnborg. I sin cyklus er arten afhængig af planten Kребseklo (*Stratiotes aloides*), hvor den lægger sine æg, og larverne lever. Voksne individer kan strejfe langt omkring, og kan ses langt fra vandløb med kребseklo. Næringsstofbelastning kan medføre tilgroning af vandhuller og søer, hvorved kребseklo vil forsvinde og dermed livsgrundlaget for grøn mosaikguldsmed.

Grøn kølleguldsmed findes kun i de store jyske å-systemer så som Storå, Skjern Å, Karup Å og Gudenå. Arten er Herning Kommunes ansvarsart. Den yngler i rene, iltrige og kølige vandløb. Den voksne guldsmed foretrækker lysåbne arealer, men kan også findes i skovlysninger. Hunnen lægger sine æg direkte i vandløbet. Larverne ligger nedgravet i bunden på en sten, sandet strækning med minimal undervandsvegetation og kommer til tider op til overfladen og skjuler sig mellem sten og rødder fra udhængende brinker. Den færdige guldsmed udvikles på sten, tørlagte bredder og planter i vandkanten. Der er en teoretisk mulighed for, at der ved uheld i forbindelse med håndtering af husdyrgødning kan ske en tilførsel af forurenende stoffer til Grøn Kølleguldsmeds levesteder i Storå. Det vurderes, at kun tilførsel af større mængder husdyrgødning (som følge af uheld med gylletanke/gylletransport) vil kunne have en negativ effekt på grøn kølleguldsmed.

På og umiddelbart op til husdyrbrugets arealer er kommunen ikke bekendt med forekomster af planter og dyr omfattet af habitatdirektivets bilag IV.

Herning Kommune vurderer, at da der ikke forefindes udbringningsarealer indenfor internationale naturbeskyttelsesområder, så vil ammoniakfordampningen umiddelbart være den eneste potentielle påvirkning af internationale naturbeskyttelsesområder. Det vurderes ligeledes, at ammoniakfordampning, som følge af denne miljøgodkendelse, ikke vil forringe tilstanden af naturtyper og arter, der er udpegningsgrundlag for internationale naturbeskyttelsesområder.

Yderligere vurderes det, at udvidelsen kun vil påvirke de beskyttede arter negativt ved alvorlige uheld, for eksempel ved håndtering af husdyrgødningen, hvorfor der er sat vilkår hertil. Hertil vurderes det, at lovlig håndtering af husdyrgødning indenfor udbringningsarealerne ikke vil have nogen negativ effekt på de beskyttede arter.

Endvidere vurderes det:

- At udvidelsen af husdyrbruget ikke vil forringe tilstanden af beskyttede naturtyper såvel i som udenfor Natura 2000-områder væsentligt
- At det på baggrund af den eksisterende viden om arternes udbredelse må antages, at udvidelsen af husdyrbruget ikke vil forringe tilstand og levevilkår for truede plante- og dyrearter væsentligt

- At den maksimale merbelastning pr. år, ikke har væsentlig betydning for fjordens målsætning og integritet, da stigningen i udvaskningen udgør en lille del af den samlede udledning til Ringkøbing Fjord og næppe målbar. Endvidere registreres der 2,5% stigning i dyretrykket i oplandet til fjorden i Herning Kommune, men da det ligger under grænsen for usikkerhedsberegning på 5% må der stadig udvides i Herning Kommune.

Vandløb

Jævnfør Herning Kommuneplan 2009-2020 må vandløb ikke anvendes til formål, der hindrer fastholdelse eller opnåelse af de fastsatte målsætninger. Indtil vandplanerne i Herning Kommune træder i kraft gælder dog gældende bekendtgørelser samt retningslinjerne for vandløb mm. i Regionsplan 2005 for Ringkøbing Amt.

- Hallund Bæk

Nærmeste vandløb er Hallund Bæk (S for St. Nørlund Mark - amtsgrænse), der løber umiddelbart nord for mark 108-0. Denne strækning af Hallund Bæk er C-målsat. Denne lempede målsætning anvendes til små vandløb. Karakteristisk for denne type vandløb er, at de fysiske forhold er stærkt forringede som følge af en ringe vandbevægelse, kanalisering, dårlig substrat forhold mm. Der ses tydelig menneskeskabte påvirkninger af disse vandløb. Det forventes ikke, at disse vandløb huser en fiskebestand. Målsætningen for vandløbet var ikke opfyldt i 2005 jævnfør Regionsplan 2005 pga. okker. Endvidere løber der afvandingsgrøfter og vandløbskanaler langs markerne 105-8, 105-7, 105-6, 101-5, 101-1, 108-0, 121-0, som alle afvander til Hallund Bæk.

Herning Kommune vurderer, at 2 meter bræmmerne til vandløbet er Hallund Bæk tilstrækkeligt beskyttet mod overfladeafstømming fra marken.

Fosfor

Alle udbringningsarealerne ligger i opland til Ringkøbing Fjord, der er et Natura 2000-område overbelastet med fosfor. Tilførslen af fosfor fra marker til overfladevand sker hovedsagelig ved udvaskning via dræn, overfladisk afstrømning, direkte grundvandsafstrømning og sand/jordfygning. Ifølge IT-ansøgningen er alle af udbringningsarealerne undtagen mark 120-0 drænedede (svarende til 32,77 ha), hvoraf 8 af udbringningsarealerne ligger delvist i fosforklasse II (svarende til 14,64 ha). De resterende udbringningsarealer ligger helt eller delvist i P-klasse 0 (svarende til 18,64). Ingen af udbringningsarealerne har en hældning på over 6 grader.

Derfor er der krav om at fosforoverskuddet ikke må øges, hvilket heller ikke er tilfældet idet fosforophobningen på de pågældende marker er det samme ELLER mindre i efter-situationen sammenlignet med før-situationen.

Ud fra oplysningerne om den anvendte mængde husdyrgødning ved nudrift og ansøgt drift samt oplysninger om det ansøgte udbringningsareal kan det beregnes om beskyttelsesniveauet for fosfor er overholdt. Det vurderes, ud fra de indsendte beregninger, at beskyttelsesniveauet for fosfor er overholdt. Udbringningen af husdyrgødning må dog ikke være større, end harmonireglerne giver mulighed for.

- Kumulativ effekt

I forhold til den kumulative effekt kan udbringningsarealerne ikke i sig selv påvirke fjordområderne, men i kumulation med de øvrige landbrug i oplandet kan der være en påvirkning. Da bedriften overholder de generelle landbrugsregler, er det vurderet, at udbringningsarealerne ikke vil medvirke til en væsentlig forringelse af forholdene i havområderne.

Herning Kommune vurderer, at da dyretrykket ikke overstiger 1,4 og udvaskningen af fosfor ikke stiger, er kravene til fosfor overholdt. Derudover vurderes det at, landbrugsdrift på udbringningsarealerne ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af relevante vandløb og herigennem Ringkøbing Fjord med de givne vilkår, og at det generelle beskyttelsesniveau er tilstrækkeligt til at beskytte Ringkøbing Fjord mod fosfor- og nitratudvaskning fra udbringningsarealerne.

Natur

Nærmeste Natura 2000-område

Harrild Hede er udpeget som EF-habitatområde nr. 64 Harrild Hede, Ulvemosen og heder i Nørlund Plantage. Harrild Hede ligger op til et hjørne af mark nr. 108-0 og ellers cirka 80 – 880 meter nord for de resterende udbringningsarealer.

Harrild Hede ligger mellem Ikast og Brande umiddelbart vest for Den Jyske Højderyg, og i et af de største øde områder i Midtjylland. Heden består blandt andet af åben lyng- og græshede, der veksler med plantage og rene, hurtigtstrømmende vandløb. Endvidere har heden en særlig fauna, hvilket giver gode betingelser for hjortevildt.

Harrild Hede er udpeget som EF-habitatområde på baggrund af nedenstående naturtyper:

- 2320 Indlandsklitter med lyng og revling
- 2330 Indlandsklitter med åbne græsarealer med sandskæg og hvene
- 3130 Ret næringsfattige søer og vandhuller med små amfibiske planter ved bredden
- 3160 Brunvandede søer og vandhuller
- 3260 Vandløb med vandplanter
- 4010 Våde dværgbusksamfund med klokkelyng
- 4030 Tørre dværgbusksamfund (heder)
- 5130 Enekrat på heder, overdrev eller skrænter
- 6410 Tidvis våde enge på mager eller kalkrig bund, ofte med blåtop
- 7110 Aktive højmoser
- 7140 Hængesæk og andre kærsamfund dannet flydende i vand
- 7150 Plantesamfund med næbfrø, soldug eller ulvefod på vådt sand eller blottet tørv
- 7230 Riggær

Derudover findes følgende dyrearter på lokaliteten:

- 1096 Bæklampret (*Lampetra planeri*)
- 1355 Odder (*Lutra lutra*)

Harrild Hede er A-målsat i Regionplan 2005. For A-målsatte naturområder er målet, at de bevares med deres sjældne plante- og dyreliv intakt, og der gøres en særlig indsats for at videreudvikle naturværdierne. Naturtypen hede har en tålegrænse på 10-25 kg N pr. ha pr. år, hvor tør hede har en tålegrænse på 10 til 20 kg N pr. ha. År, mens våd hede har en tålegrænse på 15 til 25 kg N pr. ha pr. år. På baggrund af udpegningsgrundlagene vurderes Harrild Hede at have en tålegrænse på 10 til 20 kg N pr. ha pr. år.

Herning Kommune vurderer, at landbrugsdrift på mark 101-0, 101-1, 101-5, 105-6, 105-7, 105-8, 108-0, 120-0 og 121-0 ikke vil påvirke Harrild Hede, Ulvemosen og heder i Nørlund Plantage væsentligt.

Beskyttede naturtyper § 3

Mark 105-8 grænser op til en § 3 mose der er A-målsat. Udpegningen er begrundet med: Hedemose med hvid næbfrø, tranebær, rundbladet soldug, rosmarinlyng, klokke-ensian.

Den nordlige ende af markerne 101-0, 101-1 og 121-0 grænser op til to § 3 beskyttede enge. Engen nord for mark 101-0 og 101-1 er delvist C- og A-målsat. Engen nord for mark 121-0 er C-målsat. Derudover ligger der en § 3 beskyttede mose lige øst for mark 108-0 og 121-0 C-målsat

Mark 108-0 ligger mellem en § 3 beskyttet eng og mose. Både engen og mosen er C-målsat.

I og med at markerne også ligger i bufferzone I til et § 7 område, skal gødning nedfældes på sort jord og græs. Udbringning af husdyrgødning på arealet vurderes derfor ikke at påvirke § 3 området væsentligt.

Spredningskorridorer

Markerne 101-0, 101-1, 101-5, 105-6, 105-7, 105-8, 108-0, 120-0 og 121-0 ligger ikke indenfor et område, der i Herning Kommuneplan 2009 – 2020 er udpeget som spredningskorridor.

Udtalelse fra Kith Skovgaard (Naturgruppe, Herning Kommune) vedr. sårbar natur

Mark nr. 108-0 og 105-8 ligger nær Natura 2000 område H64 "Harrild Hede, Ulvemosen og heder i Nørlund Plantage".

Mark nr. 108-0 grænser delvis op til Natura 2000 området. Mark nr. 105-8 grænser op til A-målsat mose umiddelbart udenfor Natura 2000 området, men udgør en del af et større moseområde indenfor Natura 2000. Mosen rummer forekomst af bl.a. hvid næbfrø, rundbladet soldug, rosmarinlyng og klokkeensian. Disse arter er meget næringsfølsomme.

Der er valgt et S2 sædskifte på både mark nr. 108-0 og 105-8. Der er ikke tale om en intensivning i forhold til nudrift, da både nudrift og ansøgt drift følger referencesædskiftet. Derfor vurderes den ansøgte markdrift ikke at påvirke mosen yderligere, hverken indenfor eller udenfor Natura 2000 området

Herning Kommune vurderer, at alle udbringningsarealerne er tilstrækkelig robuste til at de kan anvendes til almindelig landbrugsdrift med et dyretryk på 1,4 DE/ha. Der må ikke anlægges markstakke på udbringningsarealerne i Herning Kommune, da de ligger inden for 300 m af § 3 beskyttet naturområder og der ønskes ikke en øges ammoniakfordampning og udvaskning af næringsstoffer fra evt. markstakke til nærliggende naturområder.

Kulturmiljø

De ejede og forpagtede udbringningsarealer ligger uden for landskabelige interesseområder, værdifulde kulturmiljøer, kulturarvsarealer, fredede områder, sø- og åbeskyttelseslinier. Der findes ingen beskyttede diger eller beskyttede fortidsminder på arealerne.

Skovbyggelinjer

Mark 101-1, 101-0, 101-5, 105-6, 105-7, 105-8 ligger indenfor skovbyggelinjen. Skovbyggelinjens formål er at sikre skovens værdi som landskabselement og bevare skovbrynene som værdifulde levesteder for plante og dyreliv og at beskytte skovene mod blæst. Skovbyggelinjen er på 300 meter regnet fra skovbrynet. Beskyttelseslinjen udlægges for alle offentligt ejede skove, samt private skove med et areal mindst 20 ha eller for mindre skove såfremt de sammen med andre skove anses som hovedsageligt sammenhængende skove.

Herning kommune vurderer, at der ikke sker en forringelse af skovens værdi som landskabselement i forbindelse med landbrugsdrift af arealet, idet der ikke etableres anlæg på arealet.

Samlet vurdering

Udbringning af husdyrgødning på de ansøgte arealer vil ikke påvirke grundvand, overfladevand og de omgivende beskyttede naturtyper væsentligt.

Med venlig hilsen

Louise Lindegaard Weinreich

Cand. Agro.

Miljømedarbejder, Herning Kommune

Direkte tlf. nr.: 9628 8079

Mail: mynll@herning.dk

